

MÁRTON KLÁRA

Csiki-csuki

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ
ZSOLDOS VERA RAJZAIVAL
© MÁRTON KLÁRA, 1981

FŐHŐS MEGJELNIK

– Szepi! Lépsz vissza azonnal a járdára! Nem látod, hogy piros a lámpa? Még az hiányzik, hogy elsodorjon egy autó! Mindjárt kapsz egy pofont.

– A bácsi akkor miért szaladt át? – kérdezte a kislány. – A bácsinak szabad?

– Egy bolond még nem csinál zöldet – mondta a mama. – Különben is ő felnőtt. Ha nincs esze, az az ő baja. Majd egyszer ott marad az út közepén.

Szepi meg akarta kérdezni, mi az „ott maradni az út közepén”, de a jelzőlámpa átváltott, és megjelent a siető, zöld emberke, végre elindulhattak.

Mindketten nagy csomagot cipeltek. Szepi kezében is hatalmas szatyor, időnként hallani lehetett, ahogy a földet súrolja, olyan nehéz volt, szinte húzta maga után.

– Emeld magasabbra – szólt rá a mama, és Szepi fintorogva, de engedelmeskedett. Így értek át az utca túlsó oldalára, ahol a villamosmegálló volt. A kislány végre lerakhatta a csomagot, és nagyot sóhajtott. Kigombolta kabátját, kapucniját hátrahajtotta, és megrázta a fejét.

Két vékony hajfonata mulatságosan röpködött a vállá fölött.

Jött a villamos. A vezető már messziről ütögette csengőjét, jelezve, hogy előtte most veszélyes az út. Nem szabad átszaladni a túloldalra, nem szabad lelépni, és közel se tanácsos menni a sínekhez.

Szepi tudta a közlekedés szabályait, még tavaly tanulták környezetórán, s ő akkor éppen odafigyelt.

Nem szerette a környezetórát. Talán azért, mert csupa olyan unalmas dologról tanultak, amit ő már réges-régen tudott: hogy hogyan fejlődik a cukorrépa, a kukorica meg a gyomnövények. Hogy van lóhere, lucerna és silózás. Két éve még Budapest külterületén laktak, s ha kiszaladt az utca végére, tavasszal láthatta a zöldellő vetéseket, és tanúja volt, ahogy sárgává érnek a gabonatóblák, megnő a kukorica, és a poros kocsúton átszalad egy-egy nyuszi, nyomában legtöbbször kutya fut, vagy talán róka.

Csak egy pillanatra juttatta eszébe a villamosvezető bácsi csengője ezeket az emlékeket. Különben nem kíváncszott vissza a kertes házak és mezők közé. Szeretett a nagy házak között lakni, és hamar megbarátkozott osztálytársaival, leginkább Bogival, aki most is padtársa és a legjobb barátja. Néha összevesznek, de nem tart sokáig a harag, és amikor kibékülnek, annál jobban érzik magukat.

Bogi kicsit dundi, fekete hajú kislány. Ha megmossák rövid haját, olyan, mint egy néger baba, bekunkorodik minden egyes hajszála. Bogi ennek nem örül. Hosszú, szőke haját szeretne, ami leér a válláig, be lehet fenni vagy lófarokba kötni. Persze, az ember mindig mást szeretne, mint ami van. Ő, mármint Szepi éppen Bogi haját irigyli, és szívesen cserélné vele.

A megürült villamosra emberek tülekedtek, igyekeztek az üres helyekre ülni. Majdnem mindenki cipelt valamit.

– Gombolkozz be, de azonnal! – mondta a mama, de erre már nem volt idő, felléptek a kocsira. A mama elhelyezte a csomagokat a peron könyökig érő párkányán, és elfelejtette, hogy Szepinek be kell gombolni a kabátját, jegyet lyukasztott, elégedetten tette kezét a csomagra, és megkérdezte: – Ugye, mindent megvettünk? Nem felejtettünk ki semmit? – Szepi felhúzta vállait. Honnan tudná ő? Anyunál van a lista. És amikor a nagycsarnokban egy bevásárlással végeztek, mindig kipipálta.

Időnként megállt a villamos. Embertömeg szállt le-fel. Szepi nem figyelt oda. Kicsit kárörömmel gondolt arra, hogy ő ma már nem volt iskolában. Olyan családi üdülést kaptak, amit karácsony előtt egy héttel el kell foglalni. Az osztályfőnök elengedte. Ennek nagyon örült. Csak Bogitól nem búcsúzott el rendesen. Ez kicsit elszomorította.

De nem baj. Tanítás előtt még biztosan feljön hozzájuk. Vagy ha nem, hát ő addig könyököl az ablakban, amíg Bogi a padban ülve észre nem veszi. És majd integetnek egymásnak.

Szepiék az iskolával szemben laknak, a negyedik emeleten, és ha ő beteg vagy valami, Bogi mindig tud vele beszélgetni, jelet váltani. Ők ketten az ablak mellett ülnek, a második padban, ahonnan odalátni Szepiék ablakaira.

Szepi már nagyon régen nem gondolt korábbi iskolájára, a mezőkre, vadvirágokra, és most mégis – nem tudni, miért, lehet, mert Bogit sokáig nem látja – eszébe jutottak a napraforgók. Csak a napraforgók. Hányszor gondolt rá, elmeséli Boginak, milyenek a napraforgótáblák. Először egészen kicsi, zöld növények. Nem lehet megkülönböztetni őket a kukoricától vagy bármitől. Aztán nőni kezdenek. Magasak lesznek, kerek, illatos a tányérjuk. És puha, sárga a szirmuk.

Szepi most csak rájuk emlékezett vissza szomorúan. Ki sem látszott közülük, amikor magasra nőttek. Ő naphosszat csatangolt közöttük, és csak a darazsak és lepkék röpködtek ott a feje fölött.

– Marikám! Édes Marikám! – hallotta most. A hang szinte kiabált. Szepi látta, hogy édesanyja nyakába egy néni borul.

– Hú, de rég láttalak! – mondta anya. – Lassan két éve. A munkahelyemen se kerestél. Nem is írtál. Nem telefonáltál. Mi van veled?

– Inkább te mondd! – válaszolt az idegen néni. – Nálunk semmi újság. Minden változatlan. – Aztán Szepire nézett. – Hogy megnőtt ez a gyerek! Ugye, már meg se ismeresz, Szepikém?

Szepi közömbösen vont vállat, persze hogy emlékezett. Édesanyja összehúzott szemmel nézett rá. Szepi tudta, ezért az udvariatlanságért lesz otthon „nemulass”.

Nekidült a peron bezárt ajtajának, ami az egyik oldalon nem nyílik ki, ha az utasok felszállnak, és hallgatta, mit beszélnek édesanyjáék.

– Tudod, annyi dolgunk volt. Padlástér-beépítés. Mert csak egy nagy hodályt szereztünk a negyedik. Két szobát csináltunk, fürdőszobát, konyhát. Rengetegbe került. Nem is lakik azon az emeleten senki. A lift csak a harmadikig jár, de legtöbbször rossz. Még így is örülnünk kell, sok volt már a villamosozás. Azzal telt el az időnk. Tudod, a férjem törzsgárdatag. Ő már nem változtat munkahelyet. Meg én sem. És a gyereknek is jobb. Itt vannak bent a gimnáziumok, középiskolák. Szóval ez van.

– Mikor jövünk össze, Marikám? – kérdezte a néni, Szepin sétáltatva mosolygós tekintetét. Mintha tőle függne, hogy mehet-e.

– Holnap elutazunk – mondta Szepi mamája. – Két hét az egész. De írd fel mindent! Címet, a telefonszámot is. Tudod, a lift... De ha jó, lemegyünk érted. Minek mássz meg négy emeletet?

Amíg a felnőttek beszélgettek, Szepi egy bóbiskoló bácsira lett figyelmes, akinek szeme állandóan lecsukódott, feje meg-megbillent. Közel állt hozzájuk, turistahátizsákja volt, és egyáltalán nem látszott, hogy mostanában borotválkozott volna.

Se öreg, se fiatal. Szepi így állapította meg, és amikor először egymásra néztek, úgy tűnt, mintha mindketten ellenségek lennének. A bácsi szigorúan nézett rá, de ő állta tekintetét. Szakálla nem volt annyira hosszú, mint a huligánoké. (Ezt a kifejezést anyu használja. Ha szakállas valaki, az huligán.)

– Tehát jól megjegyezted, Julikám? – mondta a mama. – A telefonom! Írd akkor fel! A lakáscímet is. Két hét múlva itthon vagyunk.

A bácsival megint sikerült kapcsolatot teremteni. Látszott rajta, hogy nagyon igyekszik nyitva tartani a szemét. Szepi kérés nélkül begombolta kabátját, és bámulták egymást. A bácsi végre elmosolyodott, mintha megértené, hogy egy ilyen kislánynak, mint ő, milyen nehéz az élete.

Amikor leszálltak, Szepi visszafordult. A bácsi a piszkos ablaküvegen át őt nézte. Mosolygott, és búcsúzóul felemelte a kezét.

Szepi megint cipelte a súlyos csomagot. Megmagyarázhatatlan rokonszenvet érzett a bácsi iránt, aki a villamoson maradt. Úgy, hogy édesanyja észre sem vette, felemelte szabad kezét. Vissza sem nézett, úgy integetett az elinduló villamos után.

A KRIMI ELKEZDŐDIK

Tél volt, lucskos, fekete december. Hó is egyszer esett, valamikor Mikulás előtt, és csak nagyon rövid ideig. A gyerekek azon a héten délelőttösök voltak, és csodálattal nézték a nagy, kagyló alakú hópihéket, amelyek hintázva szállingóztak az ablakon túl, nem is sejtve, hogy amint földet érnek, azonnal sárrá olvadnak. Irén néni, az osztályfőnök azt mondta: meleg ahhoz az idő, hogy megmaradjon a hó. Inkább karácsonykor esne, de biztos megint úgy lesz, mint tavaly. Akkor egy szem hó nem volt, és csak az ablakba kitett színes égőjű fenyőfák emlékeztettek az ünnepre. A tanár néninek igaza lehet. Egy hét múlva karácsony, minden szürke, különösen most, hogy délutánosok. Már négy órakor sötét van, és csak a szemben levő magas ház kivilágított, sárga ablakai vidítják fel az embert.

Bogi feszengett az ablak melletti padsorban egy egészen hosszú radiátor mellett. Már két év óta ez a helye. Nem cserélne senkivel, mert úgy megszokta, mint odahaza a kedvenc fotelét (még a nagymamáé volt), amiből a tévét szokta nézni. Különösen a krimet. Meg a *Kék fényt*. A képernyőn bűnözők, betörők, rablók jelennek meg, ő egyáltalán nem fél, olyan biztonságban érzi magát, mintha tele lenne rendőrrel a szoba. Ez a fotel miatt van, ki se látszik belőle, csak a feje, annyira bele lehet süppedni...

Most magyaróra volt. Át kellett olvasni a tavalyi könyvből a *Hidak a Dunán* című olvasmányt. Ezt adta fel előzőleg a tanár néni. Be kellett magolni mind a nyolc hidat. Sorban, egymás után. Északról délre, délről északra. Gyakorolták kicsit az olvasást, mert még most, ötödikben is van olyan gyerek, aki nem tud folyamatosan olvasni. Aztán a tanár néni elkészítette a diavetítőt, befűzte a filmet. Először fordítva sikerült. A gyerekek nevettek, amikor egy híd, lábait az ég felé tartva megjelent a falon.

Erzsi néni nagyon szigorúan rájuk nézett, kijavította a hibát, és leoltotta a villanyt.

Az osztályban koromsötét lett, még a rolettákat sem kellett lehúzni. „Hű!” – mondták boldogan a gyerekek. Örültek a sötétségnek, hogy nem látják egymást, összevissza lehet tapogatózni, valakibe belecsípni, megcsiklandozni. Így még a suttogás is halkabbra sikerül.

Bogi csak az igazi filmeket szerette. Ahol mozognak az emberek, ide-oda mennek, ahol a fák, a bokrok leveleinek rezdülését is lehet látni. A diavetítés nem érdekelte. A mozdulatlan tárgyak, dolgok olyanok, mintha meghaltak volna. Mint a gombostűkre szurkált lepkék, bogarak. És nem szerette nézni a kitömött, poros tollú madarakat sem, amelyek ott állnak a nagy üvegszekrényben, örökre elnémulva. Ahányszor az első emeleten járt, mindig elfordította a fejét a szekrény előtt. A madarak csak órá néztek, neki könyörögtek, hogy nyissa ki az ajtókat, mert repülni szeretnének.

Jöttek egymás után a hidak. Erzsi néni Pétert szólította, hogy sorolja a nevüket. Egy ideig Bogi is a falra nézett. Északi összekötő vasúti híd, Árpád-híd, Margit-híd, Lánchíd...

A szemben levő házban világos lett néhány ablak. Aztán valaki lehúzta a piros vászonrolót. Nemsokára egy másik emeleten is villanyt gyújtottak. Bogi arra gondolt, lassan megtelik az egész ház, mindenki hazaér a munkából. Nekik is csak két órájuk van még, és vége a tanításnak.

Izgett-mozgott a helyén. Mellette üres volt a pad. Szepire gondolt, aki a szemben levő házban lakik, és akit elengedett az igazgató néni egy héttel előbb, a családi üdülés miatt.

Mit csinálhat most? Biztosan az üdülőben vacsorázik, és eszébe se jut az iskola.

– Margit fiam, ne recsegtesd a padot! – mondta most Erzsi néni. Egy pillanatra megállt a vetítésben, és csak arcának világosabb foltjáról látta, hogy őrá néz.

Margit. Ez az ő hivatalos neve. Boginak csak társai nevezik, merthogy olyan boglyas, göndör haja van. Egyszer ugyan Erzsi néni is így becézte, mert ötösré felelt.

– Tehát folytassuk! Mikor épült újjá, az Erzsébet-híd? Kik robbantották fel? Miért? Melyik volt az első hidunk? Kinek a nevéhez fűződik építése? És ideiglenes hidunkat hogy hívták? Azt, amit a felszabadulás után építettek... Miért kellett lebontani?

Megint Szepi jutott eszébe... Felnézett az ablakukra. Szemben laknak, a negyediken, ahová már nem is jár a lift, mert padlástér-beépítés... Szepiek úgy költöztek ide, hogy lakást cseréltek. Az itteni

bérlő pénzt adott nekik és egy félig elkészült beépítést. A külső kerületben sok volt a fa, alacsony házak és tágas udvarok váltották egymást. Szepi mamája szerint ott sokkal többet sütött a nap, mint itt, a város közepén. Siránkozik is mindig: „Otthagytuk azt a szép kertvárost. Istenem, istenem... De hát naponta két órát villamosozni... Az ember még el se kezdi a munkát, máris elfárad, annyit zötykölődik. Az én nyápic kislányomnak pedig jobb lett volna mégis, ha ott maradunk.”

Szepi viszont egyáltalán nem búsult. Amikor ideköltöztek két évvel ezelőtt, és egy unalmas iskolai napon belépett édesanyjával a terembe, csak úgy villogott a szeme, annyira elégedett volt. Örült az új társaknak, a hirtelen csendnek, amit ő okozott, és kajánul elvigyorodott. Akkor anyja arra kérte a tanító nénit, hogy ha lehetséges, előre ültesse: „Tetszik tudni, olyan az én lányom, mint a sajtukukac. Esze lenne, de másra használja, nem tanulásra. Jobb, ha szem előtt van...” Így került Szepi Bogi mellé, aki szintén hasonló okok miatt ült legelöl.

Hamar összebarátkoztak. Szepi nemsokára hozott neki egy apró műanyag kutyát, aminek csak a fején és farkán van szőr pamacs. Piros nyelvét nyújtogatja. Megállás nélkül nyalogatja a száját, szeme apró műanyag golyó, lecsukja, felnyitja, oldalra néz. „Neked adom – mondta barátkozóan Szepi. – Látod, dimenziós a szeme. Apu hozta Japánból. Nekem van egy másik is.”

Bogi még aznap nyakába akasztotta, mert a kutya fején van egy kicsi karika, amibe spárgát lehet fűzni. A spárga azóta már többször elszakadt, ki kellett cserélni színes zsinórra vagy vékony láncra, mikor mit talált odahaza. Csak az volt a fontos, hogy a nyakában lógjon. Nem árulta el senkinek, még Szepinek se a titkát, hogy ez a kiskutya neki kabala. Amikor legelőször felelni hívta Vali néni, előzőleg igazán semmit sem tanult, és mégis hármast kapott számtanból. Csak forgatta ujjai között Bonzót (így nevezte el), és tudott mondani valamit arról, mit jelent az, hogy a négyzet plusz b négyzet, és a táblánál még a gyökvonást is elvégezte nagy nehezen.

Persze Bonzó csak akkor segít, ha valami keveset mégis odafigyel az órán. Otthon nem is fontos elővenni a könyvet. Ez varázskutya. Vele együtt hallgatja a tanítást. Amit hall, azt megjegyzi, aztán a kritikus percben visszasúgja neki, amit ő már régen elfelejtett.

Most éppen anyu ezüstláncán lógott Bonzó. Ahogy Bogi előrehajolt, nekikoppant a padnak, kicsit hintázott a nyakában. Bogi nagyot sóhajtott. Valamelyik hátsó padban lefelé gördült egy matchbox autó. Hallani lehetett, hogy a gazdája hirtelen elkapja, és tenyerébe vagy zsebébe süllyeszti.

– Mi van ott? – kérdezte Erzsi néni. – Ki az, aki nem figyel? Majd mindjárt kiderül...

Bogi ránézett a falon az Erzsébet-hidra. Biztosan csúcsforgalomban fényképezték, mert rengeteg autó állt rajta mozdulatlanul. Szemben a Gellérthegy oldalában zuhogott a vízesés. Vagyis zuhogott volna, mert a lezúduló víz is állt a levegőben...

– Jól figyeljétek meg mindent. – A tanár néni felemelte a hangját. – Majd azt kell megfogalmaznotok, hogy mit jelentenek nekünk a hidak.

„Hát hogy át lehet menni Budára – gondolta Bogi. – Kirándulhatunk a hegyekbe. Meglátogathatjuk ismerőseinket. Nem kell csónakba szállni...” Megszorította Bonzót, hogy ne felejtse el, ha majd dolgozatíráásra kerül a sor.

Megint kibámult az ablakon. Szepiék hosszúkás manzárdablakai magasan álltak. A sötét kockák kicsit búsán, elhagyatottan sorakoztak egymás mellett. Még a redőnyöket sem húzták le. Bogi látni vélte odaát az üres szobákat. Szepi mesekönyveit a polcokon, a babáit. A táskát a sarokba dobva képzelte, vagy kint lehet a konyhaasztal alatt, mert mindig oda dugja, ha meg akar feledkezni a tanulásról.

Mennyit könyököltek Szepivel az ablakban! Fentről látni lehet a háztetőket, az átrepülő madarakat az égbolton, tollászódó galambokat a cserepeken, és ha kiadós, nagy zápor esik, a víz lezúdul az esőcsatornán. Onnan, a magasból szebb, érdekesebb a környék, nem olyan megszokott, mint az utca. A távoli hegyek csúcsa kék, másik irányból füstölögnek a gyárkémények, és olyan az érzése az embernek, hogy ő is madár, csak éppen repülni nem tud.

Mit csinálhat most Szepi? Talán vacsorához készülnek, és ugyanúgy unatkozik, mint ő. Mondta is, hogy hamar meg lehet elégegni a téli üdülést. Ilyenkor nemigen vannak gyerekek, csak öregebbek. A

férfiak kártyáznak. Órákig tudnak egy helyben ülni, és csapkodják az asztalt. Anyu pedig vacsora után olvas, és őt szintén arra nógatja. Mindig visz magával kötőtűt, horgolótűt is, és ha talál egy olyan nénit, akivel megbeszélheti a horgolást, a kötésmintákat, akkor szinte szólni se lehet hozzá.

A nyarat jobban szereti. Apja minden vasárnap a telkükön van, és építi a vikendházat. Ő olyankor játszhat, szaladgálhat, új gyerekekkel ismerkedik. De téglát is hordhat, maltert keverhet, ha akar.

Már két éve építkeznek. Szepe azt mondta, hogy a következő nyáron őt is meghívja. A kiszuperált autóbuszban igazán kényelmesen lehet aludni és játszani. Apja a zöld fák közé állította, és az ablakon behajolnak az ágak, ha lehúzzák a csupa üveg ablakot.

Hát igen. Szepinek sokkal jobb, mint neki. Télen-nyáron utazgatnak, egy évben kétszer is elmennek üdülni, sőt Szepe már egyedül is ült vonaton, amikor Szegedre utazott egy rokonához. Vasárnaponként pedig gyakran kimegy nagymamájahez Újpestre, és akkor jön haza, amikor akar.

Bogi pedig még nappal se közlekedhet egyedül. A Vidám Parkba nem mehet ki, mert apu, anyu fáradt, és a vasárnapot otthon, olvasással vagy tévénézéssel töltik el. Moziba csak az osztállyal mehet vagy Szepivel, de csakis a korai előadásra. Este hatra mindig otthon kell lenni.

Bogi már arra sem emlékszik, milyen egy falu, pedig élnek ott rokonai. Amikor egészen kicsi volt, őt a nagymama nevelte. Anyu azt mondja, azért, mert ők ketten apuval Pesten albérletben laktak, akkor még nem volt lakásuk.

Nagymama már nincs, de azért ő néha szeretné látni azt a házat, ahol kiskorában élt. De hiába. Apu hajthatatlan. Ő még kislány, azt mondja. Ráér később is önállószkodni.

Eszébe jutott, milyen jó volt nyáron az úttörőtáborban. Apu oda se akarta elengedni. A tanár néninek kellett kiharcolni. Előtte anyuék hetekig veszekedtek.

Most itt ült elárvulva, és ebben a percben valami történt. Erzsi néni éppen azt mondta: „Na, akkor gyorsan fussunk át még egyszer a hidakon...”

Szepe ablakaira meredt. Határozottan látta, hogy egy fénysugár megáll az egyik szoba mennyezetén, aztán továbbsziklik, az üvegnek ütközik, és egy pillanatra felvillan a széthúzott, vörös függöny.

Ki lehet odafenn? És miért nem gyújt villanyt? Az ablak ismét elsötétedett. „Tévedtem – gondolta Bogi. – Talán valahonnan átvilágított egy nagy fényű lámpa. Mert autó nem lehet. Annak fénye az úttestre vetődik. Szepe háza a legmagasabb a környéken. Szemben vele az iskola, ami csak kétemeletes.”

De most ismét... Bogi összehúzta a szemét. Semmi kétség. Megint ott a fény. A mennyezetén áll. Olyan, mint egy zseblámpa kerek, felnagyított fényudvara.

A tanár néni felgyújtotta a villanyt. Odakint olyan sötét volt, hogy semmit sem lehetett már látni. A gyerekek beszélgetni kezdtek.

– Gyere csak, Margit – szól hozzá Erzsi néni. – Segíts! Húzd ki a zsinórt a konnektorból.

Ahogy a kapcsolóhoz ment, a zsinór a lábába akadt. A gyerekek nevettek. Hallotta, hogy a vetítő az asztalon zörögve csúszni kezd.

– Ejnye, fiam! – A tanító néni elkapta a pléhdobozt, miközben Bogi végre kihúzta a zsinórt; a konnektorból. A csuklójára tekerte, úgy közeledett a katedra felé.

Csengettek. „Még két óra – gondolta sóhajtva Bogi. – Aztán átmegyek és megnézem, mi az. Talán hazajött valaki. Igen, biztosan. Itthon felejtettek valamit, egy fontos iratot vagy...”

Az nem lehet. Akkor villanyt gyújtottak volna.

Betörő lehet? Biztosan. Bogi megörült. Látta magát, amint felmegy a házfelügyelővel, a rendőrökkel a lakásba, és leleplezik a tolvajt. Vele pedig a rendőrök kezét fognak. Megdicsérik. A fényképe talán még az újságokban is benne lesz.

A gyerekek neki-nekiszaladtak a szünetben, de nem volt kedve ugrándozni velük. Végighúzta ujjait a fehér csempés folyosófalon, és a szomszéd osztály felé settenkedett. Tudta, a hatodikosok egy órával

előbb elmentek, tehát üres a terem. Egy óvatlan pillanatban besurrant. Sötét volt. Az üres padok, a mozdulatlan bútorok kicsit ijeszten meredtek rá. Úgy érezte, élnek, és őt nézik.

Az ablakhoz ment, és odanyomta orrát az üveghez.

Egy ideig semmi sem történt Szepeknél. Odakint felberregett a szünet befejezését jelző csengő. A gyerekek lassan elcsendesedtek a folyosón. Most Boginak is ott kellene állnia a falnál, a sorban, és várni, hogy a hetes „vigyázz”-t kiált, aztán megindulni az osztályban, a padja felé.

De ekkor nagyon lassan, alig észrevehetően megmozdult odaát az egyik roló. Lassan, centiméterenként ereszkedett lefelé. Bogi becsukta szemét, kinyitotta. Nem káprázott. Az apró kis lécrudak már az ablakpárkányig értek. Lassan egymásra csúsztak, és eltűnt közöttük a hézag.

Amíg a következő ablakredőny ereszkedését figyelte, rájött, nem lehet odaát betörő. A tolvajok nem csinálnak feltűnést. Nem akarnak villanyt gyűjtani, hanem minél gyorsabban távozni a helyszínről. Elég nekik a zseblámpa, hisz nem tudhatják, melyik pillanatban...

Megvan. Boginak felragyogott az arca. Ez csak Szepi lehet. Biztosan megunta az üdülést. Elég volt neki a két nap. Hazajött, és most el akarja magát bátyázni. Otthagyhathott az üdülőben egy levelet, hogy ne izguljanak. Ő sose kelt riadalmat maga után. Egyszer mesélte, egy vidéki rokonától is megszökött, de értesítést hagyott nekik, hogy ne aggódjanak. A szüleivel is ezt tehette: „Édes anyuci! Ne haragudj, hogy megszöktem. Unatkoztam. Kimegyek a nagymamához Újpestre. Ne izgulj. Táviratozunk, ha megérkezem.”

Csak ilyesmit írhatott Szepi. A rolóval is azért óvatos, mert nem akarja, hogy kiderüljön az iskolában, hogy ő hazajött. Minek gyötrődni még néhány napon át, amikor már úgyse „fog” egyik gyerek feje se... Majd őneki, mármint Boginak levelet ír. De nem... Nem ír semmit. Más kezébe kerülne, és akkor irány vissza az üdülő vagy pedig az iskola. Telefonálni se fog. Hiszen mindenképpen riadalom lenne.

Át fog menni Szepihez, ha vége a tanításnak. Nem, nem vár addig. Most azonnal... Hisz csak pár perc az egész. A tanító néninek majd azt mondja, fáj a hasa vagy ilyesmi, azért maradt kint tovább.

Bogi lábujjhegyen ment végig az osztálya előtt. A lépcsőknél nekiiramodott. Lent belesett a kapusfülkébe. A portás néni nem volt a helyén. Elégedetten állapította meg, hogy szabad az út.

Ettől a perctől kezdve Bogi eltűnt. A padján ott volt kinyitva a könyve, a füzete. Kabátja a fogason lógott. A gyerekek becsomagolták a holmiját. Végigjárták az üres osztályokat, a pincét, tornatermet. Seholy semmi nyom. Bogit nem látta senki.

A LEGHOSSZABB ÚT

Kezét kék köpenye zsebébe süllyesztve, mint akinek semmi dolga, Bogi átsétált az úttesten. Autók parkoltak a szemközti ház előtt, jobb hátsó és első kerekükkel elfoglalták az amúgy is szűk járdát. Bogi átpréselte magát közöttük, és máris bent volt a kapu alatt.

– Mi van, Bogi? – köszönt rá a házmaster néni. Kukástartályokat görgetett a lift mellé, készülődött az esti szemeteléshez.

Bogi megtorpant. A nem várt találkozás megbénította. Kezét nem vette ki a zsebéből. Most fedezte fel, hogy zsebkendője milyen gyűrött. Pedig anyu hányszor mondja, hogy használat után hajtsa szépen össze, de mindig megfélekedzik róla. A gombóccá gyűrött zsebkendőt szorongatta. A másik zsebe alul lyukas volt, ott kidugta egyik ujját. Így ácsorgott a néni előtt, aki már előbb kérdezett valamit. Most megismételhetette, valószínűleg ugyanarra az egy dologra volt kíváncsi:

– Mit keresel itt, Bogi?

Ő csak állt. A földszinten kinyitottak egy ajtót. Gőz gomolygott az udvarra, finom paprikás krumpli, talán pörkölt illata csapta meg az orrát.

– Hát... én... – dadogta Bogi. – Én Szepeknél vagyok.

Ahogy kimondta, könnyebbnek érezte magát, és elindult a lépcső felé. A házmester néni megállította.

– Hová? Hiszen Szepiék már elutaztak. Hogyhogy te nem tudod?

Meg kellett állnia, s közben arra gondolt, hogy az idő gyorsan szalad. Talán jobb volna visszamenni az osztályba, a nyomozás ráér később is.

De valahogy úgy alakult, mint már annyiszor máskor. Most is elhamarkodottan döntött. Nem akart visszafordulni. Azon tanakodott, mit találjon ki. Rettentően fontosnak tartotta megtudni, mi van odafönn.

– Tudom – felelte –, persze hogy nincsenek otthon.

A házmester néni értetlenül nézett rá. Gyorsan folytatta.

– De én... tetszik tudni... Nekem fel kell menni, mert... van ott valami...

A házmester néni lábával a többi mellé rúgta az utolsó kukástartályt, közelebb lépett hozzá.

– Mit mondasz? Mi van odafönn?

Bogi hirtelen elmosolyodott. Eszébe jutott egy kicsike hazugság. Csak egy szó, amit bővíteni lehet.

– Egy levél – mondta. – Az van odafönn.

– Miféle levél? – kérdezte a néni.

– Tetszik tudni, az úgy volt, hogy Szepiék elutaztak.

– Tudom – mondta a házmester néni. – És?

– Szóval, Szepi írt nekem egy levelet... merthogy nem köszönt el tőlem, és én most érte megyek.

– Hol az a levél? – érdeklődött a házmester néni.

Nagyon gyorsan kell válaszolnom – gondolta Bogi. És már meg is volt a szöveg.

– Azt hiszem, a lábtörő alá tette vagy az ajtó hasadékába. Tetszik tudni... úgy hiszem...

A néni mosolyogva bólintott, és azt mondta:

– Te az iskolából jöttél át, ugye?

– Most csengettek ki – felelte Bogi –, én meg gyorsan átszaladtam.

A házmester néni leeresztette szempilláit, kicsit hallgatózott.

– Már nagy a csönd odaát. Úgy veszem észre... Hát akkor csak siess!

Végre Bogi nekilódult. Először három lépcsőfokon akart minden lépéssel túl lenni, de mégsem sikerült. Párosával szedte csak a lépcsőket.

Nem találkozott senkivel. A lift odalent megindult. Búgni kezdett. Bogi látta, hogy a hálón túl a drótkötél mozogni kezd, lefelé csúszik, a másik, a függőlegesen párhuzamos pedig felfelé.

Lehet, hogy a házmester néni indította meg, de talán valamelyik lakó jött haza. Vajon hányadik emeletre jön? És a házmester néni hol kezdi a szemétyűjtést? A negyediken-e vagy a földszinten? De a negyediken csak egy lakás van, és ott most nincs szemét.

Lenézett a dróthálóval bevont liftaknába, és látta a közeledő liftet. Elhatározta, versenyezni fog. Ha a harmadikra megy, azért is ő ér oda hamarabb.

De abbamaradt a zúgás. A lift lejjebb megállt. Bogi lihegett, kicsit lassított, és közben teljesen elfeledkezett róla, hogy odaát az utca másik oldalán van az iskola, a tanár néni és a gyerekek..

Amikor túljutott a harmadik emeleten, megkönnyebbült. Főnt már csak a padlásajtó van és balra Szepiék lakása. De most verni kezdett a szíve, ahogy felért. Mintha egy kicsi kalapács kopácsolt volna odabent. Bogi nem szokott félni, és ritkán hallotta, hogy a szívének hangja is van. Nekidőlt a korlátnak, és várt.

A negyediken csak egy bura nélküli körte égett a padlásajtó fölött. Bogi hunyorgott a fényben. A poros villanykörteire dőglött, apró lepkék, legyek tapadtak. Ezek még nyári rovarok voltak. Esténként ott szoktak röpködni a forró körte körül. Addig-addig keringőznek, míg csápjuk vagy lábuk oda nem ragad az üveghez.

Úgy állt ott, mintha csak azért jött volna, hogy a piszkos villanykörte figyelje. Fogta a korlátot. A liftaknából hűvös levegő áradt. Zsebébe tette kezét, úgy hallgatózott.

A csapóajtóra nézett. Azon túl sötétség volt, a csend elnyelte a ház apró zajait. Sokáig nem hallott beszélgetést, semmiféle neszt, sehol nem nyílt ajtó. Olyan érzése volt, mintha hangszigetelték volna ezt az emeletet a többi körfolyosótól, emeletektől. Lábával meglökte a csapóajtót. Az kilendült és csikorgott. Várt, amíg megáll, aztán még egyszer megismételte. Senki sem válaszolt a zajra.

– Hahó – mondta halkán. – Hahó... hahó... Van itt valaki?

Az ajtó végleg megnyugodott. Még nem lépett be. Odanyomta orrát az üveghez, és benézett. Szeme lassan megszokta a sötétséget. Látta a konyhaablak bádogpárkányát. A párkányon elszáradt virágok földdel megtöltött cserepei sorakoztak. Bogi felismerte őket, Szepi mamája nem tudta egymásba rakni a cserepeket a virágföld miatt. „Jó lesz jövő tavasszal az új növényeknek – szokta mondani. – Itt még a föld is pénzbe kerül.”

Az ablak alatt, a sarokban, a rücskös falnál állt a kerek, megrepedezett asztal. Mellette két zsíros, öreg fotel. Ha Szepivel beletelepedtek, párnát kellett alájuk rakni, különben a szövetből kiugró rugók kellemetlenül nyomták őket. Hallotta Marika néni régebbi hangját. „Ezt a limlomot már senki nem lopja el. Nem is tudom, miért hoztuk magunkkal.”

Lassan betolta a csapóajtót. Most megállította a lengését. Rátette kezét a belső villanykapcsolóra, de mégse gyújtotta fel. A szomszéd utca sötét háztömbjének tűzfala kicsit elvált a valamivel világosabb égtől. A kémény sokkal magasabbnak látszott, mint nappal. Teteje elkeskenyedett. Mintha az égbe fűrődna.

Bogi a lakásajtóhoz lopakodott és benézett. De a tüllfüggöny mögött nem látott semmit. Kivette hajcsatját, és beledugta a kulcslyukba. A csat minden akadály nélkül ment a maga útján, és odabent halk neszezéssel leesett.

– Senki – sóhajtott Bogi. De gyorsan eszébe jutott, odaáról látta, hogy a rolót valaki leeresztette. Nem, nem tévedett. A csengőre tette a kezét, de nem merte megnyomni. Úgy érezte, az olyan hangosan csörögne, hogy az egész ház meghallaná. De mit tegyen? Biztos Szepi rejtőzik odabent. Hogy örülne most, ha sejtené, hogy ő itt áll az – ajtó előtt.

Lerakta a virágcserepeket, megfogta a konyhaablak vékony vasrúdjaikat. Csak a fehérre festett konyhabútort látta, ahogy világít a sötétségben. És ekkor... Hirtelen jött a gondolat. A titok, amit csak ők ketten tudnak Szepivel. A konyhaablakon be lehet mászni. Ezt egy olyan napon fedezték fel, amikor délelőttösök voltak, és Szepi felhívta őt játszani. De az ajtó előtt hiába keresték a kulcsot, nem volt sehol.

– Biztosan elvesztettem – sóhajtotta Szepi. – Hogy én ezért mit kapok!

– Nem is volt nálad – vigasztalta ő. – Nem láttam a nyakadban. (Szepe a lakáskulcsot a nyakában hordta, ugyanúgy, mint ő Bonzót.)

Akkor odamentek a konyhaablakhoz.

– Anyu néha nyitva hagyja – mondta Szepe –, de most éppen megfeledkezett erről.

– És akkor mi lenne? – kérdezte ő.

– Hát bemásznék – világosította fel Szepe. – Tudod, átférek a rácsok között. Egyszer megpróbáltam, de anyu megszidott.

– Hát feszítsük fel! – tanácsolta akkor ő. Nemigen hitt abban, hogy sikerülni fog. Egy filmen látta, hogy az ablak alsó hasadékaiban be kell nyomni egy lapos vasdarabot, szabad végét a föld felé nyomni. Az ablak megemelkedik, a zárja belülről kilazul. Közben nyomni kell az ablakot.

Sokáig keresgéltek a fotelok alatt, ahol mindenféle kacat volt. Olajos rongydarab, apa szeneslapátja, egy ásó a falnak támasztva. Rozsdás bádogganna, tele szögekkel. És végül találtak egy reszelőt. Hosszú, rücskös volt, a hegye elvékonyodott.

A műveletet Bogi végezte. Óvatosan az ablak alá dugta, ahol egy kis rés van, és elválik a keret a falba épített rámatól.

Sikerült. A zár kipattant, vele az ablakkeret is, Szepe ujjongott. Könnyűszerrel bemászott, a kulcsot megtalálta, belülről kinyitotta az ajtót.

Ó, hogy örültek akkor! A reszelőt a helyére dugták. Szepe szájára tette a kezét, ami nála azt jelenti, hogy ez titok, senkinek egy szót se.

El is feledkeztek róla. Persze, a konyhaablakkal volt is valami baj. Egyszer hallotta, amint Marika néni azt mondja: „Rossz ez a zár. Meg kellene már csináltatni.”

De Bogi meg volt róla győződve, hogy azóta is úgy maradt.

Leguggolt, és az asztal alatt ott találta a kannát. Zörgött a sok szög, ahogy kotorászott közöttük. Igen. Megvan. Kezébe akadt a reszelő.

Kicsit nehezebb volt a művelet, mint régebben, a világosban. Most tapogatóznia kellett. Ugyanúgy csinálta, mint akkor.

Amikor kinyílt az ablak, megrémült. Hogy ő most tolvaj és betörő. Ha kiderül, hogy bemászott, soha többé nem kerülhet Marika néni szeme elé, és talán még Szepe is örökre megharagszik.

De ki tudná meg? Majd szépen visszahúzza az ablakot. Észre se veszik. A zár különben is rossz. Ez nem az ő hibája.

Amikor szétnyitotta a befelé nyíló ablaktáblákat, akkor jutott eszébe, hogy talán át se fér a rácsok között. Sokkal erősebb, mint Szepe, és még őneki is be kellett húzni a hasát. Emlékszik, akkor még a lélegzetét is visszafojtotta.

Megmarkolta a rácsot, és felállt az ablakpárkányra. Bedugta a fejét. Ez sikerült. Kitől is hallotta? „Ha befér a fejed, utánamegy a tested is.”

A fej után a váll és a mellkas következett. Bogi kipréselte felsőtestéből a levegőt. Ezáltal a hasa megnőtt, de így lehetővé vált, hogy derékig benyomuljon.

Most érezte, nagyon szorítanak a vasrudak. Fele kint, fele bent. Nagyot lélegzett, teleszívta magát levegővel, hasát behúzta, oldalazva sikerült egyik lábával belépni az ablak alatti ládára. Egy ott felejtett fedő megmozdult, pörgött egy kicsit, de nem esett le a kőre.

Legnehezebb volt az alsó felét begyömöszölnie, a másik lába már könnyedén utánabújt.

Ült a ládán kucorogva. A sötétségből lassan előbújtak a tárgyak. A gáztűzhely, a falon a palacsintasütő. Egy hosszú lopótök. Marika néni szögre akasztott köténye. A mennyezetről lelógó kovácsoltvas lámpa...

Nem mert megmozdulni.

Ekkor suttogni kezdtek körülötte a tárgyak. A partvis megmozdult és odatámaszkodott a tűzhelynek, a falra akasztott tárgyak hintáztak. Szepe pingpongütője táncolni kezdett az asztalon.

Bogi becsukta a szemét. Leugrott a ládáról, odaszaladt a villanykapcsolóhoz, és rátette a kezét.

BALTAZÁR

Amikor világosság lett, elmúlt a félelme. A konyhai bútorok, a partvis, az asztal gyümölcsmintás térítője ugyanolyan közönségesen hétköznapivá vált, mint ahogy már máskor is látta, amikor együtt jöttek fel Szepivel.

Nem tudni miért, Szepi csak a konyhában szeretett tanulni, pedig szép világos színű íróasztala van a szoba egyik sarkában, ahonnan látni lehet a sötét háttetűket és az égből is sokkal többet, mint amikor a konyhában vannak.

Bogi leült a hokedlire, és a frizsiderkonnektorból kihúzott zsinóron akadt meg a tekintete.

Hát persze. Valahányszor itt tanultak, Szepi ötpercenként szaladt a frizsiderhez. Mindig volt benne valami. Keményre fagyott szalonna, füstölt kolbász, vagy ha véletlenül mégis üres volt, találtak jégkockát, és azt szopogatták.

Boginak a csodálatosan hideg jégkockák jutottak az eszébe, és most szeretettel gondolt Szepire. A kis jégdarabok annyira lehűltek, hogy szinte égették a nyelvét, de most tudta, hogy hiába nyitná ki a hűtőszekrényt, nem találna mást, csak megolvadt vizet.

Felkelt a hokedliről. Félelem fogta el, hogy felfedezik, pedig hát nem csinált semmi rosszat. A házmester néni ma nem jöhet ide, mert nincs szemét, amit összegyűjtsön, a padlásra se jár már ilyenkor senki. Különben úgy tudja, hogy azt nemigen használják.

Bűntudatot érzett, hogy betört a lakásba, és ezt, ha kiderül, soha nem tudja jóvátenni. El kell oltani a villanyt, szépen visszamenni azon az úton, amerről jött, és akkor minden rendben lesz. Majd jól behúzza maga után az ablakot, és észre sem veszik, hogy felfeszítette. Ha egyszer rossz a zár, úgy is felejtették.

De amikor a villanykapcsolóra tette a kezét, kísértésbe esett. Csábította a hosszú előszoba. Gondolta, körülnéz, ha már itt van. Talán egyszer majd elmeséli Szepinek, aki nem fog haragudni azért, mert megérti, hogy miért csinálta.

A fogason Szepi kimustrált, fakó ballonkabátja lógott, egy ódivatú esernyő, a parketten egy fél pár gyerekcipő. Mintha nyár volna, és Szepi most dobta volna le a lábáról. De hol lehet a másik? Látta, hogy mielőtt elutaztak, felcsavarták a hosszú, kifakult szőnyeget, és a fal mellé gurították.

Bogi elindult a szoba felé, a kilincsre tette a kezét. Lassan nyomta le, és abban reménykedett, hogy nem lesz nyitva. Régebben, amikor ők egy napra elutaztak, anyu kulcsra zárta a lakáson belüli ajtókat. Azt mondta, a biztonság kedvéért.

De a kilincs engedett. Csak egy keskeny fekete rés látszott a szobából, aztán mind szélesebb lett, hogy már befért rajta. Kítapogatta a villanykapcsolót.

Először azt vette észre, hogy a mennyezeti lámpa hat gyertya formájú égőjéből az egyik nem gyullad ki. Lépní akart, de a hirtelen felfedezett kép, ami a szeme elé tárult, az ajtófélfához szögezte. Nem tudott megmozdulni.

A leterített széles rekamién, ahol Szepivel olyan sokat játszottak, sőt titokban ugrándoztak is az acélrugóin, egy férfi feküdt ruhástul. Szétvetett lábakkal, nyitott szájjal vette a levegőt. Mellette egy batyu, csak úgy ledobva, mintha már sose lenne rá szüksége.

Most, hogy világosság lett, a férfi horkantott egyet, becsukta a száját, és abban a pillanatban talpra ugrott. Bogi legalábbis nem látta, hogy felült volna a heverőn, olyan gyorsan csinálta az egészet.

El akart szaladni, de nem tudott. Sikítózni szeretett volna, de az sem sikerült. Úgy érezte, nyelve a szájpadról ragadt.

A bácsi rámeredt. Tekintetével állandóan szemmel tartva, belökte a szomszéd szoba ajtaját, villanyt kapcsolt, közben Bogit leste, majd gyorsan bedugta fejét az ajtón.

Úgy látszik, mindent rendjén talált, mert könnyű sóhajjal engedte el a kilincset.

Egyikük sem mozdult. A bácsi göndör szakálla most megremegett. Úgy tűnt, ő is fél. Lépett egyet Bogi felé.

Bogi kihátrált az előszobába.

– Maradj a helyeden! – csattant rá a bácsi hangja. Már is előtte termett. Feje felett kilesett az előszobába. Bogi nem mert felnézni, de azért észrevette, hogy a férfi megkönnyebbült, mert odakint nem lát senkit.

Kicsit meglódította, bependerült a szobába, és csukott szemmel hallgatta, ahogy az előszobában és a konyhában kattant a villanykapcsoló.

– Nem kell félned – hallotta most kicsit szelídebben.

– Ne remegj, és ülj le szépen! Ugye, te Szevit keresed?

Barátnője nevének említésére Bogi engedelmeskedett.

Eddig alig mert lélegezni. Most mélyet sóhajtott. „Tehát a bácsi valamelyik rokon – gondolta megkönnyebbülve. – Talán vidékről jött, elfáradt, még le se vetkőzött, annyira álmos volt. Nem baj. Így a jó. Majd kimagyarázódik.”

A férfi a másik fotelba telepedett, cigarettára gyújtott. Bogi látta, hogy a gyufa lángja repdes, és a bácsi keze remeg. Hamutartót keres, és végül egy üres virágvázába dobja a gyufaszálat.

– Na, akkor halljuk! – A bácsi, mintha valami finom ételt ízlelgetne, sokáig tartotta szájában a füstöt, míg végül az orrán keresztül kiengedte. – Na, mit keresel itt?

– Hát én csak úgy... – dadogott Bogi.

– Értem. Csak úgy. De beszélj érthetőbben. Szóval mit keresel itt? Na!

A férfi felállt. Mindkét kezével rátámaszkodott Bogi székének karfájára, úgy bámult rá. A szakálla furcsa, esőáztatta szagot árasztott, és csiklandozta az orrát. Nagyot tüszentett. Csak akkor tudott válaszolni, amikor a bácsi visszadobta magát a fotelba.

– Én a virágokat jöttem meglocsolni – mondta –, és igazán csak azért...

– Csakugyan? És hol vannak azok a virágok?

Bogi tudta, hogy rajtakapták. Nincsenek virágok. „Valamiért nem maradnak meg ebben a lakásban – mondta Marika néni. – A folyosó meg csak nyáron alkalmas.”

Bogi felhúzta a vállait, és közben újabb hazugságon törte a fejét. De nem maradt ideje. A bácsi tovább kérdezett.

– Hol a kabátod?

– Az iskolában.

– Tehát az iskolából jöttél? Elengedtek?

– Nem tudják – felelte Bogi –, én csak...

– Értem. – Bogi észrevette, hogy a bácsi mindjobban örül. – Szóval megszöktél. És nem szóltál senkinek?

– Senkinek – suttogta Bogi.

– Hol van az az iskola?

– Odaát – mondta ő. – Szemben.

– Jobb, ha mindent bevallasz! Szóval kilógtál az iskolából. Átjöttél ide. Mit akarsz itt?

– Szepihez jöttem.

– Van lakáskulcsod?

– Nincs. Én az ablakon keresztül...

– Az ablakon keresztül. Aha... De hiszen te tudod, hogy ő nem is lehet itt.

– Elutazott – felelte Bogi. – De én tényleg semmit sem akartam.

– Csak lopni valamit, igaz? – A bácsi nagyon halkán beszélt, mintha attól tartana, hogy a másik szobában van valaki, aki alszik.

– Nem, nem – tiltakozott Bogi. – Csak azt hittem...

– Mit?

– Hogy van itthon valaki... Szepi néha messziről is hazaszökik.

A bácsi felhúzta Bogit a fotelból, erősen szorította a karját.

– Ide hallgass! Most már elég legyen! Megértetted? Mit keresel itt?

A kislány sírva fakadt.

– Én tényleg ezért jöttem – mondta szívgöva. – Láttam, hogy itthon van valaki.

– Hogyan láthattad?

– Az ablak mellett ülök, és felnéztem ide. Akkor vettem észre a zseblámpát.

A férfi elengedte. Ismét a helyén ült.

– Jó szemed lehet. És kinek szóltál róla?

– Senkinek – mondta Bogi. – Tessék most már engem elengedni. Mindjárt vége a tanításnak.

Nagyon kikapok, ha nem megyek azonnal haza.

A férfi meg se hallotta, csak tovább kérdezett:

– Mégis... Hogyan láthattad?

– Hát az úgy volt, hogy sötétséget csináltunk, vetítettünk. És akkor én...

– Aha... Most már értem. – A bácsi vidám lett, fel-alá járt a szobában, megállt Bogi előtt. – Nem vagy éhes?

Ő csak a fejét rázta.

– Haza kell mennem. Tessék kinyitni az ajtót!

– Hát azt nem nagyon lehet – mondta a bácsi. És ahogy Bogi ránézett, azonnal látta, hogy igazat beszél.

– Nem mehetek haza?

Amikor elhangzott a kérdés, akkor döbbsent rá, hogy milyen helyzetbe került.

– Haza akarok menni! Haza akarok menni! – sikította, és kirohant az előszobába.

A bácsi óriás léptekkel beérte, megint jól megszorította a karját, hogy fáj.

– Ne óbégass! Maradj szépen csendben! Majd mindent megbeszélünk.

Bogi megint leült, a bácsi pedig odament az ablakhoz, kihúzta tokjából a roló vászonhevederét, hogy meggyőződjön, jól záródik-e a roletta.

– Hol laksz? – hallotta most.

Bogi megmondta, és úgy érezte, álmában felel. Furcsa, megmagyarázhatatlan félelem, érthetetlen gondolatok kavargtak benne. Hogy ez az idegen is úgy jött ide, mint ő. Titokban, és egészen biztos, rossz szándékkal.

– Van telefonotok?

– Igen – mondta Bogi. – Miért tetszik kérdezni?

– Mert telefonálnod kell.

– Haza kell telefonálnom?

– Ahogy mondod.

– Miért?

– Hogy ne keressenek. – A férfi magának beszélt. – Még fellármázzák az egész várost. Hát éppen az hiányzik!

Oda vitte az asztalhoz a telefont.

– Tártsázz! – mondta Boginak. – Legyél jókedvű, és azt mondd, amit sügok. Vigyázz, nehogy elbőgd magad!

Bogi máris sírni kezdett.

– Megvárom, amíg abbaahagyod... – mondta türelmesen a bácsi.

Boginak többször kellett próbálkoznia, mert a kerek tárcsa minduntalan megakadt, nem tudta rajta végigvezetni a számokat. Amikor sikerült, és felvették odahaza a kagylót, anyu kétségbeesett, remegő hangját hallotta.

A férfi befogta a telefon mikrofonját, és odasügte neki:

– Anyuci, megvagyok... Utazzatok jól!
Bogi elismételte.
A bácsi elvette Bogi fülétől a kagylót, hogy ne hallhassa, mit válaszol édesanyja.
– Most mondd azt, hogy holnap hazamész – utasította a bácsi.
– Holnap hazamegyek – suttogta Bogi.
A telefon kattant. A bácsi még a zsinórt is kihúzta a falból.
– Na, ez rendben volna. Szóval nem akarsz enni?
– Nem.
– Hát aludni?
– Nem tudok.
– Akkor mit akarsz? Hogy hívnak?
Boginak.
– Boginak? Persze, csakugyan. Szép név. Meglehetősen.
– És a bácsit?
– Engem? Mármost hogy engem? Hát szólíts úgy, hogy Baltazár.
– Nincs is ilyen név – mondta Bogi. – Így csak az állatokat hívják. Van egy könyvem. Az a címe: Baltazár, az oroszlán.
– Na látod! – helyeselt a bácsi. – Ez egy vad neve, de embert is keresztelhetnek így. Hát nekem ez jutott. De mondd, csakugyan nem akarsz aludni?
Bogi a fejét rázta.
– Tessék hazaengedni!
– Majd holnap – mondta Baltazár. – Most már megnyugodhatsz. Talán játszhatnánk valamit. Tudsz kártyázni?
– Nem tudok.
– És malmozni?
– Azt se.
– Ha akarod, megtanítalak – mondta Baltazár.

FARKASSZEM

Nem mert hangosan sírni, és ha Baltazár egyet lépett feléje, mindig a legtávolabbi helyre menekült.
Most éppen az ablakhoz szaladt, mert Baltazár felgyújtotta a kis asztali lámpát, aminek alig volt fénye, és az ajtó melletti villanykapcsolóhoz ment, ahol ő éppen állt, a falnak támaszkodva.
– Kár futkároznod – mondta Baltazár. – Eszem ágában sincs, hogy hajkurásszalak. Jól befűtöttél nekem, te idióta.
– Én? – kérdezte Bogi. Leült Szepiék egyik kacsalábon forgó fekete foteljébe. A fotelnek egy lába volt, és a végén néhány vaskarom tapadt belőle a parketthoz. Ez hasonlított egy kacsza hártás, trampli lábához, amit ő kislány korában, illetve úgy öt-hat évesen, megcsodált egy – már nem is emlékszik, hol – falusi udvarban.
A kacsára emlékezés és az a mondat, hogy „jól befűtöttél nekem, te idióta...”, kicsit eloszlatták félelmét. Már többször tapasztalta, hogy hiába szólnak valakihez durván, néha utána mégis egészen jól érzi magát az ember. Eszébe jutott anyu és apu. Sokáig haragban voltak, naphosszat járkáltak a lakásban, nem szóltak, nem néztek egymásra. Anyu megfőzte a vacsorát, a vasárnapi ebédet, de azt apu mindig egyedül fogyasztotta el. Mert ők anyuval jóval előbb megették a magukét. Aztán sétáltak, ide-oda mentek. Anyu váratlanul beállított mindenféle, számára ismeretlen nénihez, bácsihoz, akivel elbeszélgetett, többször halkán, hogy ő ne értse. Neki sose kellett kimennie a szobából. Kezébe adtak valami meséskönyvet vagy játékot, hogy azokkal foglalkozzon, ne pedig az ő beszélgetésüket hallgassa.

Persze, ez nem sikerült. Mert hogyan lehet egy idegen, sosem látott lakásban, ismeretlen játékokkal játszani, ismeretlen könyvekből olvasni, amikor ott van még anyu, megfejthetetlen némaságával, merthogy neki egy szót se szólt, mi baja.

Aztán egyszer csak apu azt mondta: „A fene egye meg ezt a rohadt világot, Zsuzsikám. Hát próbálj megérteni... Hidd el, hogy én csak téged... Hát mindenki menjen a fenébe...!”

Ezek nem voltak szép szavak, de anyu mégis ellágyult tőlük. Rájött, hogy nincs különösebb baj. (így mondta Erzsi néni is: Ellágyulni annyi, mint némán sírva fakadni!)

Hát most itt van ő. Tudja, hogyan került ide, mégse érti. Nem nagyon fél és ellágyult. Csak attól a szótól, hogy „idióta”.

Valahogy másképpen hangzott, mint bárki mondaná. Úgy tűnt, mintha csak azt kérdeznék tőle dühösen: „Hogy vagy? Mít csinálsz? Eljössz velem sétálni?”

Baltazár a másik kacsalábú székbe telepedett, bozontos szakállával, szemöldökével olyan volt, mint egy palackból kiszabadult, jóindulatú szellem.

– Hát akkor megbeszelnénk a taktikai álláspontot?

– Mit? – kérdezte Bogi.

Baltazár pörgött egyet. (Jé, így csinálták Szepivel is. Lábukat a földnek vetve, pályára dobták magukat. Az győzött, akivel többet forgott a szék.)

– Hát... Hogy mit csináljunk, amíg megvirrad. Amíg felkel a nap... – Baltazár megvakarta szakállát, helyére igazította, és beletúrt göndör hajába. Bogi azonnal tudta, ezt egy könyvben olvasta, vagy filmből leste el, hogy így viselkedjen.

– Holnap hazamehetek? – kérdezte Bogi.

Baltazár sokáig szótlánul nézte, talán nem is hallotta, mit kérdezett. Ült mereven, szinte kihúzott derékkal, aztán csettintett ujjával, lenyúlt kockás hátizsákjáért, zsinórját széthúzta. A batyuból konzerv, több szál gyulai kolbász, egy fél kenyér, vaj, bicska került elő. Baltazár a csipketerítő asztalra rakta a nagy mennyiségű élelmet, és mintha egyedül lenne, falatozni kezdett. A kenyérmorzsák lepotyogtak a parkettra. Szinte gurultak is. A terítő rózsáján nőni kezdett egy piros zsírpaça. Bogi szólni akart, hogy van itt konyha is, szalvétákkal könnyen letörölhető műanyag borítású asztallal, tálcával. És hogy nem szabad a szobában enni. Ezt mindig szigorúan megtiltotta Marika néni. De nem tudta kinyitni a száját. Úgy érezte, szomjas, nyelve szájpadrálásához tapadt, és ahogy nézte a lakmározó férfit, összeszorult a torka. Látta a halom ennivalót, a kolbászrudakat, Baltazár kezében a fel-felcsillanó bicskát, hallgatta csámcsogását. A konzervdobozra rá volt írva, hogy „Bakonyi sertésborda”, aztán apróbb betűkkel valószínűleg a használati utasítás, hogyan kell kinyitni, előtte forró vízbe tenni stb. Ő is bontott már fel konzervet. De ezt nem tudta elolvasni, mert elhomályosult a szeme. Mint akit igazságtalanul megaláznak, megbüntetnek és tehetetlen, valahogy így érezte most magát.

Leborult az asztal másik szélére, és sírni kezdett. A csipketerítő mintái szúrták az arcát.

Baltazár egy pillanatra abbahagyta a csámcsogást, még a kést is az asztalra dobta. Bogi sejtette, hogy most őt bámulja, de nem mert felnézni. Félt Baltazár szemétől, bozontos szakállától.

De csak pár pillanatig tartott, és Baltazár ismét felvette a kést, sercegett a kolbász, ahogy széttört egyet. Bogi érezte finom szagát, ettől még jobban szipogott.

Kis idő után nagy csend lett, Baltazár gyufát húzott végig a skatulyán, hallotta a láng apró lobbanását, aztán füstszagú lett az egész szoba.

Azt vette észre, már nem is sír.

– Na, ugye! – mondta Baltazár. – Tudsz te kulturáltan is viselkedni. Mert egy ekkora lány, mint te... szóval, inkább szégyellje, hogy elbőgte magát. Minek felesleges dolgokat művelni?

Bogi felnézett. Baltazár elégedetten eregette a füstöt, utána is nézett néhány jól sikerült karikának, közben azt mondta:

– Szóval üdvözl az a barátnőd... Az a Szepi...

– Nem is tetszik ismerni – szipogott Bogi. – Csak úgy kitalálta.

Baltazár fenyegetően emelte fel a hangját:

– Te, ne merj engem meghazudtolni, értetted?

Bogi hallgatott.

– Na. Azért mondom. Már miért ne ismerném? Szőke a haja, vagy nem?

– Olyan – mondta Bogi.

– Meg szürke kabátja is van, nem? Hátuljára egy sapka varrva, amit a fejére hajthat, nem? Olyan zacskóféle...

– Az kapucni – szólt mosolyogva Bogi, de rögtön elkomolyodott. – És mit üzent nekem?

– Hát ezt is, azt is. Hogy ír majd, meg hogy jobb lenne, ha te is vele mehettél volna... Valahogy ilyesmit.

– A bácsi kicsoda?

– Én? Mi közöd hozzá?!... Baltazár megint dühös lett. – Na jó. Olyan komaféle vagyok itt. Én tartottam Szevit, amikor vizet öntöttek a fejére...

– Mit?

– Hát amikor megkeresztelték. Én tartottam, abban a micsodában, abban a pólyában...

– A bácsi Szepi keresztapja?

Bogi nem vette észre, hogy Baltazár arca megmerevedik, és félve mondja ki:

– Igen. Olyasmi.

De semmi sem történt. A kislány arcán nem látott gyanakvást. Tehát Szepi keresztapja nem gyakori vendég náluk, vagy nincs is neki keresztapja.

Baltazár torkát köszörülte, köhögött.

– Most akkor megbeszélhetjük a kettőnk dolgát. Mert biztos kíváncsi vagy.

– Mire? – kérdezte.

– Összetalálkoztunk, vagy mi a fene! Nem?

– De – felelte a kislány.

– Na látod! – Baltazár felállt, járkálni kezdett a szobában. Szép lassan, szinte surranó léptekkel, mint a macska. Ha megreccsent a parkett, azonnal megállt. Árnyéka a falon akkora volt, mint egy óriásé. Sűrű szemöldöke még jobban árnyékba borította arcát. – A nagyhelyzet az, leányzóm, hogy téged ma éjszakára rám bíztak. Felelős vagyok testi épségedért.

– Miért? – kérdezte Bogi. – Miért felelős a bácsi?

A bácsi odament a kislányhoz, lehajolt hozzá, homlokán sok-sok ránc keletkezett.

– Baltazár a nevem. Vagy nem emlékszel? Bemutakoztam, így szólíthatsz.

– Igen – bólintott Bogi. – Mit tetszik mondani?

– Vigyáznom kell rád, hogy meg ne szökj – tért vissza eredeti, elkezdett szövegéhez. – Mert szüleid még ma este elutaznak... Na, nem sok ideig lesznek oda. Holnap már látod őket.

– Anyuciék? És én? – Bogi szája gyanúsán legörbült. Baltazár gyorsan megkérdezte:

– Van rokonotok vidéken?

– Igen – felelte Bogi.

– Sok?

– Hát... van több is. Egy unokatestvérem. Még sose láttam. Apu testvére... meg Gizike néni. De már több éve nem voltunk falun.

– Ki az a Gizike néni? – csapott le hirtelen Baltazár. Bogi vállat vont.

– Nem is tudom. Az is rokon. Én már rég láttam.

Baltazár mosolyogva kérdezte:

– Öreg ez a Gizike néni?

– Azt hiszem – felelte Bogi.

– Honnan tudod? Mikor találkoztál vele?

– Nem emlékszem – Bogi elfeledkezett arról, hol van. – Még óvodás voltam.

– És öregnek láttad?

– Minden fekete volt rajta – emlékezett vissza Bogi. – Félttem is tőle. Anyu mesélte...

– Ő lehet az – mondta Baltazár. – Talán komoly hézag van vele. Lehet, hogy beteg, vagy... Szóval nem akartak magukkal vinni. Én sem bírom az ilyen öreglányokat. Annyit nyavalyognak.

– A bácsi hazudik – suttogta Bogi.

Baltazár toppantott. A kislány egészen összegömbölyödött a fotelban. Nem mert ellenkezni.

– Te féleszű! Engem küldtek utánad az iskolába. Tudták, hogy bőgni fogsz meg toporzékolni. Hát én éppen jókor érkeztem. Értek ám én a gyerekekhez! Éppen be akartam lépni az iskolakapun, amikor megláttalak. Te rám se hederítettél. Mert ismerlek én már régen. Éppenséggel Szepe nem a legjobb barátnőd?

– De – felelte Bogi.

– Stimmel. Többször láttalak benneteket, ahogy ketten slattyogtok az utcán, meg hancúroztok a téren. Szepeit ugyebár ismerem. Van másnak is az osztályban ilyen kunkori haja, mint neked?

– Nincs.

– Na, ugye! Szóval, gondoltam, bemegyek a tanító bácsidhoz. Megmagyarázom neki a dolgot, valamit kitalálunk, kicsit elbeszélgetünk, aztán hazakísérlek.

– Nálunk nincs is tanító bácsi – szakította félbe Bogi. – Tanítók pedig csak az alsóban vannak.

– Ezt nem tudhatom. Gondolod, mostanában jártam iskolába? Na! Ne szakíts félbe. Ott hagytam abba, hogy éppen felkutatásodra indultam, amikor megláttalak. Azonnal megismertelek. Észrevettem, valami nem stimmel. Nincs rajtad kabát. Átpislogsz Szepeiek kapujára, fel az égbe, az ablakokra... Mindjárt sejtettem, hogy van valami szándékod. Persze, csak nem volt minden tisztázott. Hogy minek mész, mit akarsz. De most már érthető. Láttad a fényt. Igen, az én voltam. Nem találtam először a kapcsolót, aztán rolót húztam... De térjünk vissza. Amíg te tétováztál, én megelőztelek. Gyorsan feljöttem. Aztán hallgattam, ahogy feszegeted az ablakot. Gyorsan bejöttem ide. Alvást tettem. Kicsit meg akartalak ijeszteni. Megérdemelted.

– Nagyon félttem – mondta Bogi.

– Felesleges volt – legyintett Baltazár. – A sógor ideadta a kulcsait. Nézzek fel ide néha-néha. Látod? – Baltazár hatalmas karikát szedett elő. Rajta rengeteg kulcs zörgött. – A tietek is rajta van. Szóval az lett volna a megbízatásom, hogy kellően leigazolva magam, hazavigyelek tanítás után. Addigra anyádék már vonaton ülnek. De ha már itt találkoztunk, cövekeljük le magunkat. Késő van. Én mindig alhatom itt. Neked is megengedem.

– Én haza szeretnék menni. Tessék elengedni. És a kabátom a táskám. – Bogi kétségbeesetten nézett az ajtó felé meg a lehúzott rolóra, amerre persze lehetetlen a szökés.

– Maradsz! – parancsolta Baltazár. – Táska, kabátot, mindent elintézzünk.

Odalépett a telefonhoz, számokat tárcsázott. Bogi hallotta a távoli becsengetést, de nem sokáig, mert Baltazár szorosan füléhez szorította a kagylót.

– Tudakozó? Kérném a Hörcsög utcai iskola számát!

Várt egy kicsit. Zsebéből gyűrött noteszt vett elő, égy tompa, apró ceruzát.

– Igen... Hörcsög utca... – számokat írt. – Köszönöm.

Újból forgott a telefon tárcsája. Mintha Baltazár megtanulta volna a számokat. Nem is nézett a noteszébe.

– Igen... Jó estét. Kérem az igazgatót. Köszönöm. Jó estét kívánok! Itt Kenderesi Baltazár. Ó, hát tudnak rólam? Igen. Az édesanyja telefonált? Nincs semmi baj. Szökés közben kaptam el a kisasszonyt. Sajnos, már hazahoztam. Igen. Holnap megy. A táska, kabát maradjon. Igen. Tessék nyugodt lenni. Holnap iskolába megy. Jó estét.

Baltazárnak piros, kicsit izzadt lett az arca. Elővette zsebkendőjét. Törölgette, itatgatta az izzadságcseppeket. Szinte lehuppant a fotelba.

– Mennyi bajt hoztál rám, te lány! De most már elegendem van! Szépen bemész a másik szobába! Lefekszel! És holnap... Szóval, én nem őrizlek örökké. Holnap majd érted jönnek.

– Kicsoda? – kérdezte Bogi.

Baltazár felvett egy hosszú kolbászt, és beleharapott.

– Mit tudom én! Majd holnap átmegyünk hozzátok. Ott vesz át valami nagyságos asszony.

– Mikor? Én délután iskolába megyek.

– Délelőtt jön érted – szólt türelmetlenül Baltazár.

– Hogy hívják? – kíváncsiskodott Bogi.

– Amália néni – vágta rá Baltazár. A kislány kételkedve nézett rá.

– Amália néni? Nem is ismerem.

KELEPCE

Baltazár titokban azt tervezte, hogy megvárja, amíg Bogi elalszik, aztán gyorsan megszökik innen. Az utcáról majd idetelefonál, felveri a gyereket, és hazazavarja. Hogy elhatározása nem sikerült, annak egyedül Bogi volt az oka.

Bogi fáradtnak, álmosnak érezte magát. Megnézte karóráját. Még alig múlt hét óra. Máskor ilyenkor otthon éppen vacsoráznak, azután, ha nagyon muszáj, segít mosogatni. De inkább azt szokta kitalálni, hogy van még tanulnivaló. Persze, csak a könyv előtt ül, és minden másra gondol, csak nem arra, hogy mi a házi feladat. Titokban jó előre megnézi a televízió újságot, abban reménykedik, hogy anyu engedélyezi a nyolc órakor kezdődő műsort.

Apu szigorúbb. De anyuci ilyeneket mond neki:

– Hadd nézze! Nem mindegy? Másnap úgyis elmesélik neki az iskolában. Még hozzá is költenek. Így legalább a valóságot látja.

Így többnyire nézheti az esti főműsort, legfeljebb anyu arcán van zavar és szégyenkezés, ha a filmben egy nő és férfi szerelmeskedik. Összebújnak, szájuk egymáshoz tapad, nem akar vége lenni. Anyuci pedig, anélkül hogy ránézne, mégis őt figyeli, és a jelenet alatt inkább nem is a tévé képernyőjére, hanem máshová sandít. A szoba sötét sarkába, vagy lecsukja a szemét, pihenteti. Legalábbis úgy csinál, mint amikor egyszer négy éve a Balatonnál voltak, nagyon süttött a nap, ültek a parton, lábukat a hűvösebb homokba rakva. Apu messzire beúszott. Anyuci pedig szemét lecsukva, talán észre sem vette a körülötte nyüzsgő, lármázó tömeget.

– Alszol, anyu? – kérdezte akkor.

– Dehogy. Csak a szemem pihentetem.

Anyuci, anyuci, anyuci!

Soha nem hiányzott még ennyire. Ha legalább szólhatna hozzá, kérdezhetne tőle valamit! De nincs rá lehetőség.

És ez a torzonborz Baltazár bácsi... Nem mer tőle sokat kérdezni, de a kérdéseire mindig pontosan válaszol, tehát ő is benne van a dologban. Csak azt nem érti, miért titkolóztak, miért csináltak ekkora

felfordulást, ő egyedül is meglett volna. Ha nincs odahaza senki, olyan jó érzés felrakni a lábát az asztalra, és úgy enni vagy olvasni.

Ha megterített asztal mellett ül, mindig kell használni a villát, kést, szalvétát. Nem szabad szürcsölgetni, a levest a terítőre csöpögtetni, de ha mégis megtörténik, akkor sincs semmi baj. Legfeljebb anyu azt mondja: „Ejnye, kislányom, most raktam új abroszt. Holnap moshatom megint.”

Ezekre az emlékekre gondolt, miközben majdnem lecsukódott a szeme.

– Mindketten meglehetősen kivagyunk – szólalt meg most Baltazár. (Ott állt a cserépkályhához támaszkodva, ahová Szepiek tavaly vezették be a hérafűtést.)

– Mit tetszett mondani? – kérdezte tőle. Felállt a fotelból, de nem mert elindulni. Hová is mehetne? Baltazár ki sem engedné, persze, nem fél tőle. Azt már látja, hogy jóindulatú: Hisz eddig sem bántotta.

– Le kell feküdnünk – dörögte Baltazár. – Menj be a másik szobába... Aztán várjuk, hogy megvirrad...

Bogi elgondolkozott. Mi lenne, ha megszökne? Éjszaka, amíg Baltazár alszik, kilopózhatna a lakásból? Nincs kulcsa, tehát marad a konyhaablak, ami elég körülményes. De talán meg lehet még egyszer próbálni, ha most is olyan ügyes. Tehát bele kell egyezni, hogy lefekszik. Valami trükköt kitalálni, amittől Baltazár megbízik benne. De mi legyen az?

Bizonytalan érzései támadtak. Őt Baltazárra bízták. De valóban igaz lehet ez? És anyu hogy lehetett ilyen? Keresett egy szót... Milyen is anyu, akit eddig nem ismert elég jól. Úgy látszik. Pedig de sokszor összejátszottak apu ellen! Igaz, ezek nem voltak nagy bűnök, mert anyu csak olyanokat csinált, hogy aláírta az egyesét, és nem szólt apunak róla, tanulás helyett moziba engedte, amiről apa szintén nem tudott. Takargatta apró kis hibáit, néha kapott ugyan egy-egy pofont, de az sose fájt annyira, mintha apu adná.

És most. Itt van ez a Baltazár. Eddig ő nem ismerte. De ez mindent tud róla. Engedte anyuval is beszélni, de túl szigorú. Nem mehet haza. Csak azért, mert neki itt kényelmesebb. Úgy látszik, megszokta már az ágyakat, és nem törődik azzal, hogy viszont ő sehol sem tud aludni igazán, csak a saját fekhelyén. Amikor a nyáron úttörőtáborban voltak, mindig hajnal felé sikerült csak lecsukni a szemét, mert több nap kellett ahhoz, hogy megszokja az idegen fekhelyet. De mire aludni tudott volna igazán, addigra vége lett a tábornak, a két hét balatoni nyaralásnak.

Most Baltazár őt nézi. Ott áll előtte. Két szeme között függőleges ráncok. Szigorú akar lenni vele, indiánnilyakat lövell a tekintete, és mégis, ahogy ő pislogva figyel, észreveszi enyhén legörbült száját. Csak amennyire a szakállá enged. Mondani szeretne neki valamit. Megkérdezni tőle, mi a baja, miért ilyen furcsa? De hát ő egy kislány. Nem ért sok mindent, csak érzi, hogy itt valami nincs rendben, ahogy a felnőttek mondanák. De mi?

– Szedd elő az ágyneműt! – mondta most Baltazár. – Irány az ágyikó! Rendben?

Ő bólintott. Talán mert sokáig tartott a csend. Ezekben a néma percekben valamiért sajnálni kezdte ezt a szakállas bácsit, és anyu ellen leírhatatlan düh, harag támadt benne. Csak percekig tartott az egész.

– Akkor rendben? – ismételte Baltazár. – Ugye, ez Szepi szobája? Jól tudom? Ágyazz meg magadnak!

Baltazár segített felemelni az elég nehéz rekamiét, aztán kihúztak onnan egy párnát, egy lepedőt, könnyű paplant.

Amikor készen volt az ágyazás, Bogi majdnem elsírta magát. Szepire gondolt. Aki itt alszik napról napra. És most ő fog a helyére feküdni. Mintha meglöpná Szepit. De hiszen ő biztos tud róla. Vagy mégsem?

– Nem vagyok álmos – mondta Bogi. – Meg hálóingem sincs. Anélkül nem tudok aludni.

– Majd keresünk – mondta Baltazár. Bent álltak a belső szoba szekrénye előtt, és a szakállas most kinyitotta az ajtókat. Bogi látta a polcokat, rajtuk a szépen összehajtogatott ágyneműket, ismeretlen színes holmikat. Baltazár beletúrt a rendbe szedett holmik közé. Egy színes, csipkés asztalterítő volt a kezében. Fejcsóválva visszarakta, és tovább kotorászott.

Végre ott volt kezében Szepe virágmintás hosszú hálóinge. Csak azért emlékezett rá, mert egyszer, amikor beteg volt, meglátogatta. Ő szaladt ajtót nyitni, mert még senki nem volt idehaza.

Hogy ezen a visszaemlékezésen miért kellene most sírni, nem tudta. Csak úgy jött, magától. Ránézett a megvetett ágyra, aztán gyorsan vissza Baltázárra, aki a rekamiéra rakta a hálóinget.

Ettől a mozdulatától valahogy jobban érezte magát. Elmúlt az a furcsa szorongás. De aludni mégsem akart.

– Nem vagyok álmos – mondta. – Hiába is akarnám, nem tudok elaludni.

– Hát akkor mi legyen?

Baltazár hangjában türelmetlenséget érzett, hogy miért nem hagyja legalább őt aludni.

– Idegen helyen nem nagyon tudok – mondta Bogi. – Inkább mást csinálnék.

– Micsodát?

A hang érdessége megdermesztette. De Baltazár megint mosolygott. Bogi Szepe íróasztalára nézett. Üres rajzlapok heverték ott, szétrágott radír, apró ceruzadarabok, odadobott könyvek.

– Olvasok... vagy rajzoló – mondta, szeretett volna már egyedül maradni.

Az iskolában mindig a rajzórát várta a legjobban. Most arra gondolt, leül az asztal elé, és addig rajzol, amíg világosodni kezd. Aztán minden könnyebb lesz. Világosban más az ember gondolata, mindent másképpen lát. Most fáradt, de mégsem tudna aludni.

– Rajzolj csak, ha akarsz – mondta neki Baltazár. – Aztán, ha megunod a művészetet, rántsd magadra a takarót. Nem árt egy kiadós szunyóka.

Boginak az volt az érzése, hogy Baltazár meg szeretné simogatni, vagy legalábbis jó éjszakát akar kívánni. De keze megállt félúton a levegőben, fogait összecsatintotta, hátraarcot csinált, még azt sem mondta: jó éjszakát! Csak becsukta maga mögött az ajtót.

Bogi egy darabig hallgatózott. Odakint ágy recsent. Tehát Baltazár nyugovóra tért.

Nagy csendben az asztalhoz ült. Az üres rajzlapok láttán majdnem elpityeredett. Odament az ágyhoz, és Szepe virágmintás hálóingét a paplan alá rejtette.

A virágok még egy ideig ott maradtak a szeme előtt. Apró kék, rózsaszín szirmukkal röpködtek a levegőben, de nemsokára eltűntek.

Bogi rajzolni kezdett. Először anyura gondolt, mert őt szereti a legjobban. De nem. Most nem őt. Talán a tanár néni, aki élővilágot tanít, és ők úgy is hívják, hogy „Élővilág Erzsike néni.” Nála ötöse van. Azonkívül még rajzból és tornából. A többi tantárgy unalmas. A rajztanár néni azt mondja, hogy ő egy tehetség. Már az osztályfőnökét és néhány iskolatársát le is rajzolta. És minden kép hasonlít. Ott vannak a folyosón, a falújságon. Alájuk nagybetűkkel odaírták, hogy kinek a munkája. Először büszke volt rá, aztán megszokta, és már úgy sétálgat előtte, mintha nem is az ő műve volna.

Hát most rajzolni fog. Nem anyut, nem aput. Bosszúból nem, amiért becsapták. Vagy később talán sorra kerülnek, de a rajzon csúnyák lesznek, mert megérdemlik.

Egy tompa végű ceruzát fogott a kezébe. Hegyező sehol. A fiókot is kihúzta. Persze, Szepinek soha sincs hegyezője. Mindig elveszti. Tőle szokott kérni, ha az órán túl erősen nyomja a füzetbe a ceruzát, és a hegye kitörik.

Nem baj. A ceruza vastagon fogott, de puhán csúszkált a papíron. És ott voltak még Szepe színesei is.

Először Erzsike néni arca kerekedett ki szőke, begöndörödött hajával. Kék szemet rajzolt neki, pedig az a valóságban fekete. De most szeretetből kéket rajzolt. Az ötösökért meg azért, ahogy mindig rámosolygott, ha felelés után a helyére küldte. Erzsike néni olyan húszéves formára sikerült, pedig azt mondják, hogy már negyven. De azért nagyon hasonlított a rajz. Ezt tudta.

Anyut hiába próbálta. Egy csúnya boszorkány lett belőle, pedig ennyire nem haragudott rá. Összegyúrta, a szemétkosárba dobta.

Apuval sem volt szerencsés. Egy teljesen idegen arc meredt rá, aki soha nem tud mosolyogni.

A szomszéd szobában teljes volt a csend. Az ajtóhoz ment, lenyomta a kilincset.

Félt, hogy megreccsen a padló, pedig Szepi mamája mindig mindent beolajoz, ajtókat, ablakok vaspántjait, talán még a parkettet is.

Ott feküdt Baltazár ugyanabban a helyzetben, ahogy legelőször meglátta. Csukott szemmel, ruhástul. Mindkét kezét zsebében tartotta. Csak a szakálla mozgott, ahogy vette a levegőt.

Ő sem szereti a más hálóingét – gondolta Bogi, és tudta, úgysem lehet ellopni a kulcsot. Vágyakozva nézett az asztalra, ahol ott maradt a felesleges vacsora. Kolbász, kenyérdarabok, disznósajt.

Lopódkodva ment az asztalig. Elvette a legnagyobb kolbászt. A kenyérrre nem is vágyott. Baltazár szakálla változatlanul süllyedt, emelkedett.

Amikor beleharapott a kolbászba, Baltazár horkant egyet, de Bogi látta, csak álmában teszi.

Visszament a másik szobába. Ahogy rágcsált az asztal mellett, új ötlete támadt. Az üres rajzlapok ott voltak előtte. Az egyikre ráesett egy pici kolbászdarab. Le akarta söpörni, aztán otthagya. Pirosas folt kezdett nőni körülötte.

Felvette a ceruzát. Bal kezében a kolbászt tartotta, és majszolva rajzolni kezdett.

A papírról előtűnt Baltazár arca, szakálla, szeme. Bogi úgy rajzolta le, ahogy mosolyog. Milyen inge is van Baltazárnak? Kockás, kék alapon. Hátizsákját ölében tartja, vidám arccal néz vissza rá, mintha mondani akarna valamit.

Bogi megszomjazott. Letette a színes ceruzát. „Kimegyek, iszom vizet” – gondolta. De amikor az ágyra nézett, már nem tudott ellenállni a kísértésnek. Szeme le-lecsukódott. A cipőjét se vette le. Ruhástul dőlt végig az ágyon.

Nagy sokára, ki tudja, talán már éjfél is elmúlt, Baltazár felkelt az ágyból. Eddig egy cseppet sem aludt. „Na, itt a szabadulás órája – gondolta vidáman. – Csak menekülni ettől a kölyöktől!”

Odaosont az ajtóhoz, és kinyitotta. Bogi mozdulatlanul feküdt. Az asztali lámpa halványrózsaszínre festette arcát.

Baltazár elmosolyodott. Be akarta takarni, de Bogi a paplanon feküdt.

„Nem baj, nem fog megfázni” – gondolta. Odament az asztalhoz, hogy eloltsa a lámpát. Keze a kapcsolón volt, amikor hirtelen megdermedt.

Szinte kővé vált arccal meredt a rajzlapra, ahonnan saját magát látta viszont. Méghozzá vidáman. Pedig most igazán nem volt jókedve.

Össze akarta gyűrni a papírt, de az nagyon zörgött. Bogi megfordult az ágyon és nyögött egyet.

Valahogy visszakerült a másik szobába. Ült, maga elé meredve.

– Ha össze is tépem, újból lerajzol – motyogta. – Emlékezni fog rám. Maradnom kell. Valamit kitalálnom. Kelepcébe kerültem.

JÁTÉK

– Bácsi, húzza fel a rolókat! – mondta Bogi. – Már nappal van.

Nemrégén ébredt. Azt álmodta, hogy egy hajó nyitott fedélzetén áll, hideg szél fúj, mezítláb van, nyári ruhában, és csak ő az egyedüli utas ezen a tengerjárón.

Tengerjáró volt, az biztos, mert nem látott partot sehol, pedig sokáig úszott a hajó, és delfinek ugráltak ki a vízből. Legalábbis nagy testük után azoknak képzelte őket. Látott már néhányat a televízióban.

Végül kiderült, semmi nem valóságos körülötte, csak az, hogy fázik. A szemébe belevilágított a mennyezeti csillár fénye, amit Baltazár közben gyűjthetett meg, amíg ő aludt. Hunyorgott, felpattant a rekamiéről. Baltazár ott ült az íróasztalnál, ahol ő éjszaka abbahagyta a munkát. Merev, mozdulatlan arcából csak a szeme volt eleven. Anélkül, hogy fejét mozgatta volna, dühösen ide-oda röpködött a tekintete. Hol őt nézte, hol az asztal lapját, fent a villanykörteket.

Bogi megnézte a karóráját, füléhez rakta, hogy ketyeg-e, hogy tényleg annyi-e az idő, amennyit mutat. Az éjszakai didergést még mindig érezte. Csak bámulta a szakállas férfit, és sokára mert újra megszólalni.

– Bácsi, húzza fel a rolettákat! Nagyon fázom.

Többször elismételte, amíg válasz érkezett.

– Attól még nem lesz meleged.

– Haza akarok menni – mondta Bogi. Baltazár dűnnyögve felelt:

– Én is. Nem gondolod?

– Akkor? Akkor tessék kinyitni az ajtókat. – Felállt, és elindult a külső szoba felé. Baltazár éppen csak hogy ellépett az asztal mellől, lábát Bogi elé rakta.

– Hohó! Várjunk egy kicsit! Beszéljük meg a hadihelyzetet.

– Micsodát? – kérdezte Bogi.

Baltazár a kilincstre tette kezét, lenyomta, és kilesett a másik szobába. Egy pillanatig úgy tűnt, hogy van ott valaki. De nem, az ajtó tárva maradt, és odaát semmi mocorgás.

– Jól elaludtál nekem, te! – hallotta Bogi. – Az istennek se tudtalak felébreszteni. Csak dobáltad magad, meg visítotál...

– Én?

– Naná! Így aztán elkéstük Amália nénit. A nyakamon maradtál. Már fél tizenegy.

– Én úgylis hazamegyek – mondta Bogi. Arcát az ajtónak nyomta, úgy szipogott.

Baltazár sokára szólalt meg:

– Na, ne bőgj! Majd rendbe hozzuk valahogy magunkat. Először is, irány mosakodni! Kell egy kis felfrissülés. Aztán eszünk valamit. Mármint te. Mert én, szíves engedelmekkel, már lakmároztam. Na, indíts.

A fürdőszobáig kísérte Bogit, kitárta az ajtaját.

– Fogadni mernék, magadra zárod. Pedig nem megyek utánad.

Bogi odabent hallgatózott egy ideig, megengedte a vízcsapot, gyorsan elzárta. Szüntelenül a kilincs felé lesve, bal tenyerébe vizet engedett, és az arcába lötytyintette.

A törülközőről észrevette, hogy Baltazár már használta. Összefüggő, formátlan nedves foltok díszítették, csak a sarkai maradtak szárazon. Oda törölte az arcát.

A szakállas az előszoba falának támaszkodott, úgy várt rá.

– Parancsoljon a kisasszony – mondta, és intett a szoba felé.

Bogi üres luftballonnak érezte hasát, ahogy az asztalra nézett. Leült a fotelba. Az ennivaló jócskán megcsappant. Csak egy fél májkonzerv, egy darab sercli állt előtte. A terítón, a parkettán kenyérmorzsa, kolbászhej. Baltazár felvette a bicskát, kétfelé vágta a kenyérvéget, a dobozból kikaparta a májat.

Bogi falni kezdte a kenyeret. A sercli másik, gömbölyű része ott hintázott az asztalon, de nem volt ideje, hogy megnyugodjék. A kislány gyorsan felkapta, recsegett a fogai alatt.

Baltazár szemben ült vele, kedvtelve nézte.

– Hát nem mondom, nem a legpuhább.

– Á – felelte ő. – Én nagyon szeretem a héját! Anyutól mindig a végét kérem.

– De éhes maradtál, ugye?

Megfeledezett róla, hol van, azonnal rávágta:

– Szepiék talán hagytak itthon valamit.

Most megint eszébe jutott furcsa helyzete. Nézte Baltazárt, és lefelé görbült a szája.

– Ha bőgsz, isten bizony, megruházlak. Nincs nekem amúgy is elég bajom? Ma például nem mehettem munkába. Temiattad.

Bogi kétkedő tekintetere folytatta:

– Amíg aludni méltóztattál, elmentem a lakásotokra. Ajtót senki nem nyitott. Sokáig dörömböltem. Gondoltam, az az izé... Amália majd beenged. Hisz vár téged, azt tudhatod. De sehol semmi nesz. Eluntam magam. Indultam a házfelügyelőhöz...

– A házfelügyelőhöz? – szakította félbe Bogi.

– Naná! Vagy nincs házfelügyelők? Olyan... szóval olyan dagadt, lompos; vagy nem jól emlékszem?

Baltazár előrehajolt, szemét lecsukta, úgy várt.

– Hát elég kövér – mondta halkán Bogi. Baltazár arca ragyogott.

– Nekem elhahagytad. Amit én mondok, az szent. Khm, khm... Szóval keresett egy öreg spinkó. De elunta a várakozást, és nem mondta, hogy még visszamegy. Különben is tudja, hogy rá vagy bízva egy... khm, khm, megbízható emberre.

– Nem jön értem? – kérdezte Bogi.

– A fene tudja – mondta Baltazár. – Én nem szaladgálok utána. Hagyhatott volna üzenetet. Úgy látszik, nekem kell intézkednem.

Fel-alá járkált. Hosszú lépéseivel hamar átérte a szobát. Bogi számolni se tudta, hogy hányszor ment faltól falig. Dörmögött, szuszogott.

– Lássuk csak! Mi lenne, ha?... Nem, de mégis... – Megállt Bogi előtt. – Azt hiszem, kitaláltam a megoldást.

Baltazár szeme olyan szűk lett, mint a macskáké, ha leskelődnek. Most félni kellett tőle.

– Mít tetszett kitalálni?

Nem kapott feleletet. A szakállas ledobta magát a fotelba, és sokáig maradt szótlán. Bogi nem mert megszólalni.

Csak ne volna ilyen sötét. Illetve égnek a villanyok, de ez nagyon furcsa, amikor odakinn világos van. Talán esik a hó, vagy csak borult, szürke az ég, ahogy mostanában szokott. Lehet persze napsütés is. Emlékszik rá, tavaly ilyenkor a nap is kisütött néha. Igaz, nem melegített, csak olyan homályos, szétkent folt volt az égen. De mégis tudni lehetett, hogy az a nap, és most olyan jó volt erre visszagondolni. Meg arra is, hogy egyszer átmentek az osztállyal az Erzsébet-hídon, és ő perecdarabokat dobált a vijjogó sirályoknak.

– Megvan! – kiáltotta Baltazár. – Azt hiszem, meg kell tennem... Na, ide figyelj!

Kockás ingét felgyűrte, teljes súlyával az asztalra nehezedett. A kenyérmorzsák szúrhatták a könyökét. Dühösen tisztára söpörte maga előtt az asztalt.

– Ide figyelj!... Mi lenne, ha... ha elutaznánk?

– Hová?

– Hát oda!

Baltazár felállt, úgy tenyerelt rá teljes súlyával az asztalra. Bogi kicsit megijedt a recsegéstől, de elbűvölve bámult erre a tegnap még ismeretlen, torzonborz férfira, aki egészen közel hajolt hozzá, szakállá csiklandozta arcát. Olyan szaga volt, mint eső után a birkáknak. (Tavaly, amikor a táborban volt két héttel, akkor érezte ezt a különös illatot. Nagy felhőszakadás, villámlás közepette elrohant előtte a téesz nyája. Egy-két birkának még kolompja is volt.)

– El tetszik vinni? – kérdezte Bogi. – De hisz fel kell akkor öltöznöm, nincs télkabátom. Mikor indulunk?

– Csillapodj – mondta Baltazár. – Tudhatod, hogy én nem cselekszem addig, amíg nincs haditerv. Ahhoz pedig gondolkodni kell. De mindig félbeszakítasz... Hallgass végig! Talán én nem is megyek. Dolgozni is kell, nem? Utaztál már egyedül?

– Igen – hazudta Bogi. – Egész biztosan odatalálok, ha tudom a címet.

– Nem csapsz be? – kérdezte Baltazár. – Mert mi van akkor, ha még sose ültél egyedül vonaton, csak most lódtasz? Akkor rajtam a nagy felelőség, mi?

– Nem hazudok – tiltakozott Bogi. – Tessék megkérdezni. Úgy már többször elengedtek, hogy vártak az állomáson, ahova mentem. Távíratoztunk.

– Ez az!

Bogi nem sejtette, hogy Baltazár minek örül annyira.

– A távirat! Akkor nem fáj már a fejem. Utána nyugodtan elengedhetlek. Kikísérlek az állomásra és kész. Jó lesz így?

– Nagyon! – örült Bogi.

Megkerülte az asztalt. Baltazár olyan magas volt, mint egy hegy, de most majdnem arra kérte, hajoljon le, mert szeretne a nyakába csimpaszkodni.

De különös módon Baltazár nem vett észre semmit, mert nagyon gyorsan a lehúzott ablak elé állt, úgy bámult a kislányra.

Amikor az közeledett, felemelte bal kezét, ahogy a jósnők szokták a könyvekben, filmekben a kotyvalék fölött, talán, hogy engedelmességre bírják, vagy eltávolítsák a gonosz szellemet.

– Aztán van-e pénzed, mi? – hallotta Bogi.

Ettől a hideg kérdéstől tényleg elszomorodott, kicsit legörbítette a száját.

– Pénzem... pénzem, az nincs. De majd megadom.

– Megadod? Hahaha! Egy ilyen kölyök... mondhatnám, bocsánat, kislány... Honnan lenne neked annyi pénzed?

– Hát majd anyuci – kezdte Bogi, de a szakállas félbeszakította.

– Röhögöm kell! Megadják. De hisz nem kértek, hogy utánuk küldjelek. Mi van, ha azt mondják, karácsony előtt nincs egy vasuk se? Ez könnyen megeshet.

– Anyuci nem olyan – szífogott Bogi. – És én is szoktam kapni pénzt karácsonyra. Három nap, és itt a karácsony.

– Itt a karácsony... A karácsony.

Baltazár arca felhők mögött úszott. Kockás hátizsákjához ment, annak oldalzsebéből cigarettát vett elő. Sokáig morzsolgatta ujjai között. Apró dohánymorzsalék hullott a parkettra.

A gyufa lángjánál Baltazár arca széppé változott, mint a színes filmekben a főszereplőé. Az elégett gyufát többször végigsuhintotta a levegőben, azután a szoba távolabbi sarkába dobta.

A füstgomolyag a csillár köré úszott, mintha vonzaná a sok, fényes körte. A nyári molylepkék, szúnyogok röpködtek ilyen elszántan máskor a fény felé.

Baltazár az első szippantások után jókedvre derült, teljesen megváltozott.

– Nem is tudtam, hogy van még cigarettám. Most jutott eszembe.

Ismét a fotelban ült, szabad kezével hallhatatlan dallam taktusát verte az asztalon.

– Gyere ide – mondta Boginak. – Nem eszlek meg.

Bogi ott állt előtte, a füst most arcába szállt, nem jutott eszébe félni.

– Adok útiköltséget – hallotta most.

A szakállas egy ideig hallgatott. Újabb szippantás, újabb füstfelhő.

– Adok pénzt, és nem kérem vissza, ha... ha megszolgálod.

– Én? Hogyan?

Bogi feszengett. Szeretett volna kicsit távolabb lenni, de attól tartott, Baltazár úgyis visszaparancsolná, inkább engedelmeskedik, hátha akkor előbb kiszabadul.

– Csak zálogot kérek – mondta Baltazár. – Játszunk valamit, és ha győzöl, pénzt adok, isten veled, mehetsz, amerre látsz... Illetve előtte feladjuk a táviratot.

– Mi az a játék?

– Hát én honnan tudjam? Valami olyasmire gondolok, amire zálogot kell adni. Aztán kiváltani.

– Barkochba nem jó? – kérdezte Bogi. – Az iskolában szoktuk játszani. Valaki gondol valakire. A másik kérdez. Aki gondolt, csak igennel-nemmel válaszolhat. Tetszik érteni?

– Nem nagyon – mondta Baltazár. – De magyarázd csak meg!

Bogi végre elmehetett. Ott állt az asztal előtt, és elkezdte:

– Lehet gondolni élőlényre, élettelen tárgyra és fogalomra. Élőlény, aki él: ember, állat, növény. Élettelen: asztal, ablak, függöny... Fogalom: szépség, világosság, szomorúság... Szóval ami láthatatlan. Tetszik érteni?

– Valamennyire – mondta Baltazár. Csikkjét elnyomta az asztalon maradt, összegyűrt zsírpapíron. – Szóval te gondolsz valamit, és én találjam ki. Jól értettem?

– Igen – mondta Bogi. – Akkor kezdhetjük?

– Hát persze – egyezett bele Baltazár. – De szeretném tudni, a kedves kisasszony mikor is kapja meg a pénzt?

– Ha én győzök – felelte Bogi.

– És mikor vagy te a győztes?

– Ha a bácsi nem találja ki, amikre gondolok, és feladja.

– Mit adok fel?

– Hát hogy nem játszik tovább. És azt mondja: szabad a gazda. Akkor én megmondom, mire gondoltam, és én győzök... és utazhatom.

– Nem örülök a játéknak – mondta Baltazár. – Még sose hallottam ilyenről.

– Hamar megtanulható – vigasztalta Bogi. – Csak kérdezni tetszik, és én „igen-nem”-mel válaszolok.

– Üljünk le – mondta a szakállas. – Talán úgy könnyebb. – Szemben voltak egymással. Baltazár megint cigarettát keresett, meggyújtotta.

– Na, kezd! Csak egyre kérlek, valami izé... Szóval tárgyra gondolj... Ilyesmire, mint ablak, ajtó, ágy... Értetted?

– Persze – mondta Bogi. – Ez a legkönnyebb. De ha a bácsi még nem játszott, akkor nem tudhatja, igazán nem tudhatja. (Azért bizonykodott ennyire, mert őrzője kicsit mérgesen nézett rá.) Akkor kezdhetjük. Egy tárgyra gondolok, ami a szobában van.

– Rendben – hallotta a dűnnyögést. – Most akkor mit kell kérdeznem?

– Hogy például miből van a tárgy... Papír, műanyag, fa is lehet. De üveg is meg még sok minden.

– Na jó. Akkor kezdem. Fából van az az izé?

– Nem – felelt Bogi.

– Üvegből?

Baltazár az üres virágvázákra nézett, a nipekre a vitrinben. A csillárra, az ablaküvegre...

– Nem – hangzott a válasz.

– Hát akkor? Papírból?

– Is – mondta Bogi.

– Mit jelent az, hogy is? – horkant fel Baltazár.

– Azt – felelte jókedvűen Bogi –, hogy papír is van benne, de nemcsak abból készítették... Más anyaggal is keverték.

– Bent van a szobában? – kérdezte Baltazár. – Láthatom is?

– Igen – nevetett Bogi. – A bácsi nagyon láthatja.

– Egy könyv. Vagy az a kép ott? – kérdezte a bácsi, de a kislány csak a fejét rázta.

– Nem tetszik tudni játszani. Egyszerre csak egy kérdés lehet. Például: hol található?

– Hol található?

– Ne így – mondta Bogi. – Úgy tessék kérdezni: asztalon, széken, zsebben? Szekrényben?

– Hogy lehetne a szekrényben, ha látható?

– Ez csak egy példa volt – felelte Bogi. – Folytassuk.

– Az asztalon van?

– Nem.

– A polcokon?

- Nem.
- Nálad?
- Nem.
- Tán énnálam.

– Igen – szólt Bogi elszontyolodva, és gyorsan elkapta szemét Baltazár szájáról, ahol mozdulatlanul füstölgött a rövid csikk.

- A zsebemben?

– Nem – mondta a kislány fellelegezve. Emlékezett, Baltazár az ablakpárkányon hagyta cigarettadobozát, de nem mert odanézni.

– Ez így nem stimmel – állt fel Baltazár. – Nem ismerem a játékot. Akkor pedig nem igazságos. Képzeld el, két futót küldenek versenyezni. De az egyik még sose futott. Nem is ügetett. Igazságos, ha a másik győz?

– Nem. – Bogi összekulcsolta térdén kezeit. – Pedig már azt hittem, szabad a gazda.

– Nem szabad – csapott az asztalra Baltazár. – Mondtam, hogy igazságtalan.

- Hát akkor? – kérdezte Bogi.

Várjunk csak! Baltazár megint leült vele szemben. Sokáig hallgatott. Megint rossz érzés kerítette hatalmába.

- Ismered a bezárós játékot?

- Nem.

– Ugyan már. Bezárnak valakit egy helyiségbe. Adnak neki egy halom kulcsot. Persze, nem olyat, ami a zárba passzol. Ha ki tud szabadulni, ő a győztes. Még ki is törheti az ajtót. Ami az erejét illeti...

- Be tetszik zárni?

– Én ugyan nem – mondta felmordulva Baltazár. – Csak ha te is akarsz. Kell-e pénz? Akarsz-e utazni?

- Nem... De igen – mondta a kislány. – Csak...

- Csak? Hát mitől félsz? Itt leszek veled, ha akarsz. Megvárom.

Bogi megnyugodva sóhajtott:

- Nincsenek kulcsok – mondta. – Nem hiszem, hogy találnánk annyi rengeteg kulcsot.

- Valahol majd csak ráakadunk.

Kiszedték a szekrények vékony kulcsait, a fiókokét.

A varrókosárban egy bőrdöngkulcsot találtak. Baltazár forgatta, Bogira nézett.

- Ez nem lesz jó – mondta a kislány. – Ez azonnal beleesik a zárba, ha beledugom.

– Hát legyél ügyes – mondta Baltazár. – Nem hallottál még olyat, hogy egy hajtűvel is boldogultak? Persze csak az értelmesebbek.

Kivonszolta a fürdőszobába, körülnézett. Az ajtajából kiszedte a kulcsot.

– Csak ezt az egyet viszem el. Azonkívül még a magaméból is hagyok itt neked jócskán... Na, megfelel ez a helyiség? Mert a szoba, az kizárva, értjük?

– Miért? – kérdezte Bogi. – Én itt félek...

– Te? – Baltazár erőltetetten nevetett. – Te, aki betörtél ide? Na, ne mondd! Aztán ne gondolj tyúkeszűnek. A szobába érhető okokból nem zárhatlak be. Ott van az ablak. Felhúzod és üvöltözöl.

– Én nem – mondta a kislány.

– Elég legyen, ne makacskodj. Lesz egy tucat kulcsod. Biztos lehetsz, hogy győzöl. Menjünk vissza a szobába!

– Anyuci, anyuci, anyuci!

A kislány leült a székre. Úgy érezte, nem aludt, nem evett már nagyon régóta, és már nem is akar elutazni. Nem baj. De hát csak legyen bezárva, ha ez a játék. Amíg Baltazár kulcsokat szedett le egy vastag karikáról, és az asztalra dobálta, sírni kezdett.

– Ne bőgj nekem, hallod? Mert meggondolom magam. Először is, még nem kezdődött el a verseny. Meg kell írnod a táviratot.

– Milyen táviratot? Kinek?

– Hogyhogy kinek? Hahaha! Hát hová akarsz utazni?

– Nem tudom – mondta Bogi.

– Hahaha! Nem tudja. Ez jó! Szóval itt akarsz maradni?

– Nem.

– Akkor rajta. Keress egy papírt. Meg ceruzát is. Majd én diktálok.

Bogi kihozott egy üres rajzlapot az íróasztalról, ahonnan Baltazár mosolygós papírképe nézett rá.

– Tessék a papírja! – mondta. Letette a zsíros terítős asztalra. Kezébe vette a ceruzát.

– Jöhet a szöveg? – kérdezte Baltazár. – Fogd a ceruzát! Írd!

A kislány engedelmeskedett.

– Távirat lesz, tehát röviden írunk. Világos?

– Igen.

– Akkor rajta! Diktálok.

– Szeged, Petőfi út 200.

– Oda utaztak? – kérdezte Bogi. Baltazár mintha nem hallaná.

– Új sorba! Írd le édesapád nevét!

– Tallér Géza.

– Rendben. – A bácsi sóhajtott. – A szöveg új sorba megint: „Jól vagyok. Meddig maradtok?” Új sorba: „Minden rendben. Sokat mesélek majd.” Új sorba: „Holnap már veletek leszek. Várjatok. Bogi.”

– Ezzel meglennénk – mondta Baltazár. – Most már csak fel kell adni.

– Én is mehetek?

– Hogy miket nem gondolsz? Hát a versennyel mi lesz? Amit megbeszéltünk, mi? És kabát nélkül hogy jönnél? De majd előkerítem azt is. Addig is: szedd össze a kulcsaidat. Várj, hadd számolom meg. Azt mondja, egy, kettő... ühüm... Na, ez van vagy húsz.

Bogi nem nézett Baltazár arcába, csak ült a fotelban. A szakállas felmarkolta a halom kulcsot, mind a két markát használnia kellett.

– Hát akkor kezdhethetjük. Gyere utánam.

Mind a ketten egymásra néztek, és most Baltazárnak zavart, ijedt kifejezés ült az arcán. Meggondolta volna magát? De nem. Hirtelen maga elé lökte Bogit, a kislány olyan nehezen haladt előre, mint egy négyszögletű kocsikerék.

Hűvösen fénylettek a fürdőszoba fehér csempéi. Baltazár a mosdó peremére dobott kétszáz forintot.

– Ez a tiéd, ha kiszabadítod magad. Minek bógsz? Megint kezded? Visszajövök, elhahagysz. Legalább addig ügyeskedsz egy kicsit.

Bogi a falifogas lelógó törülközőihez támasztotta arcát, és nem hagyta abba a sírást.

– Tehát akkor én most megyek – mondta Baltazár. – El kell intéznem valamit, de te ezt úgyis tudod. Rendben? Miért nem válaszolsz? Én is bógsz? Na, azt nem. Abból nem eszel. A játék, az játék. Már megmondtam. Csak pár perc, és itt vagyok. Legfeljebb majd én kiszabadítlak. Éhes is vagy, mi? Na, ugye! Hozok ennivalót. Mit szeretsz? Kolbászt? Hát persze. Mi mást szerethetnél. Meg süteményt is, igaz? Tortát, krémet? Hallgatsz? Nem baj, majd csak kitalálom.

Megfordult, csattant a kulcs a zárban, és Bogi egyedül maradt.

Baltazár odakint felvette kockás hátizsákját, bicskáját összecsukta, a zsebébe rakta.

A fürdőszobába vezető ajtónál megállt; kezét a kilincsre rakta, úgy mondta:

– A külső ajtót nem zárom be! Ha kiszabadulnál, meg a kedved is tartja, mehatsz a nagyvilágba. Tudod a címet, nem? Persze, ugye, khm, persze, arra is gondoljunk, hogy jóanyádék időközben mégis megérkezhetnek.

Bogi nem hallotta Baltazár lépéseit az előszobában, és a kinti ajtó sem csapódott. Talán el sem ment a szakállas. Fülét az ajtóhoz tapasztotta, úgy hallgatózott.

Aztán olyan hosszú idő eltelt, olyan sokáig volt csend, hogy végül megfeledkezett mindenről.

Csak arra gondolt, hogyan szabaduljon.

KÖRBE-KÖRBE

A szakállas óvatosan húzta be maga után az ajtót. Melyik is a megfelelő kulcs? Nála volt a fürdőszobai is. Jól szorította markában a többivel együtt, hogy ne csörögjön. Lassan becsúszta a zárba, megforgatta.

– Így ni! – mélyet sóhajtott. – Na, végre, szabad vagyok. Igaz, elmehettem volna előbb is. De a gyereket be kellett zárnom. Álmából felverve pedig nem lehet. Mekkora ricsaj lett volna! Egy vékony gyermekhang olyan éles, mint a kés pengéje, és messzire elhallatszik. Ugyan kik laknak a lakás alatt? Azok is felfigyelhetnének a dübörgésre. Különösen, ha tudják, hogy felettük elutaztak.

De miért tudnák? Megfigyelte már, hogy a köszönő szomszédok, házbeliék nemigen jelentik be, ha üdülni vagy külföldre mennek. Isten tudja, miért. Talán őrzik titkaikat. Mert minek nagydobra verni, hogy nekik telik, van pénzük rá. Aztán mondják a hátuk mögött: ugyan, miből van Kovácséknak... illetve... – zsebéből előkotorta a cetlét, elolvasta a nevet – illetve miből telik Talléréknak?

Még nem ment át a lengőajtón. A falnak támaszkodva gondolkodott. Most is egybefüggő, szürke felhők borították az eget. A másik utca házainak sötét tűzfala teljesen elvette a fényt. Mintha erős tussal, húzták volna ki a tetőgerincet, a kémény betonszéleit. Hasonlított ez a komor építmény egy erődre vagy inkább várbörtönre.

Baltazár kicsit összerázkódott. A börtön. Hát igen. Annak vége. Remélhetőleg. De ha ez az ügy kipattan, akkor mindennek kampec. Erre nem szabad gondolnia, nem szabad elcsúsznia.

Mindennek ez a ronda kölyök az oka. Nemhogy betolakodott, még le is rajzolta. És milyen fényképszerűen. Megtapogatta a zsebében a labdává gyúrt papírlapot. Összetépi, majd eldobja valahol. Úgy lesz, hogy a cetliket nem egy helyen szórja szét, hanem tesz belőlük egy-egy keveset a kapu alatti kukákba, utcai szemétyűjtőkbe. Biztos, ami biztos. Többet nem járnak túl az eszén, többet nem lesz balek.

Hogyan is kezdődött? Eh, ráér erre visszaemlékezni! De minek is feleleveníteni a kellemetlen dolgokat! A börtönben volt ideje morfondírozni. Persze, mindig más következtetésre jutott. A büntetés

igazságos volt-e vagy sem? Lehet-e ilyen súlyosan félreállítani valakit, aki életében először tévedett, mondhatni, megbotlott?

Beletúrt sűrű szakállába, vakargatta az állát. A börtönben még ettől is megfosztották. Már az is csoda, hogy az utolsó két hónapban, szabadulása előtt, megengedték neki jó magaviselete jutalmaként, hogy újból megnövevessze.

– Na, maga úgy megy ki, mint ahogy behozták – mondta az irodában a tiszt. – Ne legyenek emiatt gátlásai.

Egy pici veréb szállt az erkély vasperemére. Ugrabugrált, billegtette farkát. Egyáltalán nem félt Baltazártól. Odaröpült az egyik kimustrált, piszkos fotelba, s néhányszor belevágta csőrét a huzatba.

A veréb elrepült. Baltazár fülelt, lenről hangokat hallott, ajtó csapódott. Visszament az előszobaajtóhoz, fülét a kulcslyukra tapasztotta.

Bentről semmi zaj. Persze, a kölyök most próbálgatja a kulcsokat, azért van csendben. Jól becsapta azzal a kétszáz forinttal meg a hazugsággal, hogy nyitva az ajtó. Alapjában véve herceg gyerek. Kár érte. Pont kettőjüknek kellett összeakadni. És milyen tehetséges, bátor. Más szívajt kapott volna, ha egy idegen hirtelen felugrik az ágyból, az üresnek vélt lakásban. Sajnálja. Nincs mit tenni.

Elővette a rajzot, leült a rozoga, kint hagyott fotelba, kisímította. Mosolygott. Örömmel fedezte fel, hogy ez tényleg ő. És milyen jól mutatna festményként. Akkor még be is kereteztetné.

Menni kell, hátha idejön valaki, és észreveszi. Persze ki tudná vágni magát, hisz majdnem mindent tud erről a családról, ami lényeges. Még a kislány kapucnis kabátját is látta. Összehúzta a szemét. Milyen is volt az anyja? Alacsony, barna, kövérkés. Aztán ott van a szobaberendezés, amit alaposan szemrevételezett, tehát ha jönne valaki hivatalos közeg, mondjuk a házmester... De ugyan minek? Örül, hogy nem kell a szeméért felcáplatnia. Indulni kell. Kész. Még egyszer az ajtó felé fülelt, de változatlan volt a némaság.

Szegény gyerek. Kicsorbulnak a fogai, mert talán még a kilincset is rágni kezdi, ha nem sikerül az ajtónyitás. Neki persze volt esze, előzőleg már minden kulcsot kipróbált. Csak bele ne törje a gyerek valamelyiket, mert akkor... Tényleg ott marad. „Vagy mégis, mit is akarok, mi a fenéért csináltam? Visszamenjek? A kamion az oka, hogy idekerültem. Túl sok magántulajdont akartam. Hogy én mekkora marha voltam.”

Hát igen. Baltazár a börtönben elmesélhette volna társainak, mi történt valójában, de azok nemigen fogták. Mások története érdekesebb volt, mint az övé. Ő csak aranyat csempészett meg valutát. Persze, mindezt a drágalátos feleségéért tette, aki, amikor ő bajba került, menten lelépett. A börtönben nem látogatta, sőt még el is vált tőle.

Most aztán itt áll megfürödve. Haza nem mehet, mert nincs hova. Ismerősei tudják, honnan jött. A szállodában nem kap szobát, hiába magyarázza, hogy ő tulajdonképpen nem pesti lakos, hiába van valahol bejelentve. Az már nem az ő lakása. Nagyot sóhajtott. Korgott a gyomra. Biztos a gyerek is éhes odabent.

Vajon meghagyják neki a pénzt, ha felfedezik? Á, fenét. A hekusok mindent elvisznek, lefoglalnak. Mert biztos jönnek majd, ezt érezte, s ő gondoskodik is róla, hogy ne búslakodjon sokáig egymagában az a gyerek.

De hogyan? Útközben majd kitalálja. Most el kell már csakugyan indulni.

Nem akasztotta hátára szatyrát, kezében lóbálta, úgy osont le a lépcsőkön.

Valahol a harmadik emelet tájékán ajtó nyílt. Egy kutya rohant ki rajta csaholva. Pár pillanatig Baltazárra pislogott, száját megnyalta, fogait összecsatintotta, de inkább vidáman, azután nekiiramodott.

Az öregasszony átlépte a küszöböt, maga mögött becsapta az ajtót, és élesen rikoltotta:

– Kisfiam! Hova rohansz? Várj meg, kisfiam.

– Nekem tetszett szólni, csókolom? – kérdezte Baltazár, és megállt az asszony előtt. Annak is szatyor volt a kezében, botja ügyetlenül a levegőbe lendült, amíg az ajtóban megfordította a kulcsot.

– Tessék? Mit mond? Ja, nem magának. Péterke kissé szertelen, de mindig megvár a kapuban.

– Persze, értem – mondta Baltazár, és közben ismét hallgatózott, de csak a kutya csaholása, tappancsainak halkuló csattogása volt észlelhető.

– Hát akkor csókolom.

A szakállas ugyanolyan gyors vágóban szedte a lépcsőket, mint előbb a kutya.

Péterke ott ült a kapuban, szinte elállta a kijáratot. Baltazár lassan füle mögé csúsztotta kezét, vakargatta.

– Jól van, Péter fiam. Okos kutya vagy. Nem érezted meg rajtam, hogy... Szóval... Viszlát, Péter fiam.

Átlépett a kutyán, és sunyítva, nem nézve a szemközti iskolára, sem fel Szepiék ablakaira, megindult.

Jobbra-balra pislogott, mintha volna rajta valami jel, de az emberek észre se vették. Mindenki fázhatott, mert behúzott nyakkal, zsebre dugott kézzel siettek vagy ballagtak körülötte. Volt, aki talán délutáni munkába indult. A lassan közlekedők inkább vásárolni igyekeztek. Sok háziasszony megtömött szatyrot cipelt. Az utcán több volt a nő, mint a férfi.

Baltazár bement egy telefonfülkébe. Lapozgatta a könyvet. Ha telefonjuk van, itt kell, hogy legyen a név és a cím... Tallér Géza... Tallér... Antal... Béla... Csaba... Géza... Igen, ez lehet az. Kivett egy gyűrött, számárfüles noteszt a zsebéből, és felírta a címet. Majd meglátjuk, mit lehet tenni.

Nyúlt a telefonkagyló után. A készülék forinttal működött, de csak belehallgatott, a pénzt nem kereste elő.

Továbbment. Előtte, a túlsó oldalon egy nagy közért. Elfelejtették kikapcsolni az éjszakai zöld neonvilágítást. Pedig már dél is elmúlt. Hirtelen észrevette, hogy köd ereszkedett a házak közé, és mindig lejjebb jön. Ellepi az egész utcát, a szemközti oldal épületei halványak lesznek, néhány madár mozdulatlanul ül az ágon. Az emberek arca elmosódott. A szemben jövők olyanok, mintha gőzfürdőben találkoznának.

Baltazár ezt a környéket nem nagyon ismerte. Csak sorsa vetette ide. A sors pedig az az ismeretlen kislány volt a villamoson, akit állandóan nógatott az édesanyja: „Szepi, gombold be a kabátod... Szepi, köszönj a néninek.”

Baltazár mindjárt rokonszenvet érzett iránta, és a kislány ezt meg is érezte. Legalábbis akkor úgy tűnt, és így született meg benne a gondolat, elmegy az üres lakásukra, csak pihen egyet, aztán... kitudja..

De a végzet ismét közbeszólt. A hivatlan látogató Bogi képében jelent meg, és a dolgok elsimítása márt nem olyan könnyű. Ha nem lenne az az átkozott rajz... Vagy okosabban kellett volna viselkednie, amikor a kislány belépett, és őt felébresztette. Megijeszthette volna, hogy „Mars ki, takarodj!”, de igaz, ami igaz, ő is úgy begyulladt, mint a gyerek, akiről pillanatokig azt sem tudta, hogyan került oda. Mindennek a fáradtsága volt az oka. Előzőleg már két éjszaka nem aludt. Tompa aggyal nem lehet gondolkodni.

Most meg már késő a bánat. A kislány túl sokáig „látta” őt ahhoz, hogy csak úgy elengedje. Talán meg lehetne vele egyezni. Még több pénzt adni neki. Amennyit akar. Hisz „odabent” másfél évig nem költött, csak keresett.

Bevallja, ez az egész cselekedete nem más, mint bosszú. Bosszú, düh az élet, a sors miatt, amely őt börtönbe juttatta, lakástalaná tette. Csak azért is csinálni akart valami látszatbűnt, amire nem jönnek rá.

Már jó ideje ott állt egy satnya fának támaszkodva, ami nem lehetett túl öreg, mert még a védőkaró is mellé volt szúrva, hozzákötözve. Ott topogott azon a vasrácon, amit minden fa köré odaraknak, hogy a gyökere kapjon elég vizet.

Aztán elindult lassan töprengve, néha nekiment valakinek, aki morgott: „Nem tud vigyázni?” Egy öregasszony rikácsolásba kezdett:

– Maga... maga... Ha eltörték a tojásaim, megfizeti, vagy rendőrt hívok!

Nem sietett. Nézze meg az öreglány a tojásait, és jöjjön utána... De milyen érdekes! Mindenkinek ő megy neki. Más ugyan miért nem tud kitérni?

Megkönnyebbülést érzett, amikor az egyik sarkon meglátta a Vidám Malac feliratú vendéglőt. Hű, de jó lesz most egy kis meleg étel! Bemegy. Evés közben majd eszébe jut valami.

Az étteremben még alig voltak. Egy öregúr egészen közel emelte szeméhez az újságot, és nem törődött senkivel. A fiatal pár pedig a sarokban csak egymást nézte, és lassított mozdulattal emelték szájukhoz a borospoharat. Ő a másik, a sötétebb szögletbe telepedett.. Zsákját az asztal alá tette, kabátját felakasztotta.

Jött a pincér.

– Van szerencsém. Parancsol valamit?

– Hogyne – mondta Baltazár. – Valami jó pörköltet szeretnék. Sertést vagy marhát. Meg egy fél litert.

– A sertést válassza, uram – mondta neki bizalmasan a pincér, és fehér szalvétájával lepaskolta az asztról a morzsát, amit az előző vendég otthagzott.

Baltazár bólintott. Jó érzés, ha az emberrel tisztességesen beszélnek, ha olyan, mint a többi, ha nincs az arcára írva, honnan jött.

Míg a pincérre várt, eszébe jutott a három nappal előbbi délután. Amikor becsöngetett saját lakása aajtáján. Nem tudta kinyitni, mert belül benne volt a kulcs.

Kopogtatott, zörgetett, már az egész ház összecsődült, míg végre odabent mocorgás támadt. Lassú léptek az előszobában. A kis szellőztetőablak kinyílt.

– Irén – nézett a feleségére. – Mi bajod?

Irén fagyott arccal hallgatott, aztán végre rászánta magát:

– Nincs neked már itt keresnivalód. Menj máshová.

– De hová, Irén? Tudhatnád, hogy most jöttem...

– Sejttem – felelte az asszony. – A holmidat majd máskor kiadom. Most pedig hagyj békén. Ne égess le. Nem vagyok egyedül...

– Akkor betöröm az ajtót, te utolsó... – mondta Baltazár, és hangja felerősödött.

– Megteheted. – Az asszony hátrált az ablak mögött, úgy folytatta: – Törd csak rám. Ez az én lakásom. A saját nevemen van. Csinálj csak patáliát, majd visszavisznek oda...

Most sem érti, hogy akkor miért csillapodott le egyszerre. Pedig ő kemény legény. Lassan megfordult és kibandukolt a kapun. Egyelőre pihenni akart, megfürödni. Szabad ágyban, szabad fürdőszobában.

Egyik szállodából ki, a másikba be: „Uram, önnek ugye van bejelentett lakása? Akkor pedig nem adhatjuk. Sajnálom.”

Máshol így próbálkozott:

– Festenek odahaza. A gyerek meg az asszony még csak elmehettek a rokonokhoz, de én már nem férek sehová.

A portás lapozgatta a személyijét.

– Igen... igen. Festés... Karácsony előtt. Talán, ha hoz igazolást. A házbizalmitól vagy bárkitől. Csak pecsét legyen rajta, érti?

– Jó... jó... – mormogta akkor megnyugodva Baltazár.

– De kedves szaktárs! – adta vissza a portás az igazolványát. – Magának nincsenek is gyerekei...

Az ebéd finom volt. A kis kancsó bor eloltotta szomját, amit tegnap óta vízzel hiába próbált csillapítani.

És most megremegett. Mit csinálhat a gyerek? Kiszabadult? Nem, ez lehetetlen. Vagy ha igen, már tele a ház rendőrrel. A kislány rajzol: „Igen, így nézett ki a bácsi.” A rajz talán másnap még az újságban is megjelenik. A felesége csak annyit mond majd: „Persze hogy felismerem. Ez ő. A jómadár. Nem tévedek.”

Gyorsan kell cselekedni. Hívta a pincért, aki máris ott termett. A vendégek csak most kezdtek szállingózni.

Ismét az utcán volt, bement egy telefonfülkébe, megint kikereste a számot. Tártsázott.

– Halló! – mondta egy sírós női hang. – Halló, ki beszél?

Baltazár vissza se akasztotta a hallgatót, kimenekült a fülkéből.

– Nem, ez nekem nem megy. Nem bírom a lelkizést. De mit csináljak? Meg kell valahogy nyugtatnom azt a nőt.

Betért egy papírüzletbe. Borítékot vett. Amíg kosarával a pénztár előtt várakozott, megakadt a szeme egy halom hegyezőn. Volt zongora formájú, kutya alakú, elefánt és autó. Az autót választotta.

– Meg kell nyugtatnom azt a nőt – gondolta. Bement egy kapu alá, elolvasta Bogi táviratszövegét.

Tulajdonképpen erre gondolt. Azért íratta vele. Letépte a felső szélét, amire ez volt írva: Jól vagyok. Meddig maradtok?

A borítékba a következő szöveg került: „Minden rendben. Sokat mesélek majd. Holnap már veletek leszek. Várjatok. Bogi.”

Semmi megtorpanás. Ezen túl kell lenni. A címet tudja. Itt van a környéken. Bedobja a levélládába, hogy teljes legyen a nyugi. De nem. Az talán nem jó. Hátha már járt a postás, és csak holnap nézik meg. Akkor pedig nincs más hátra: kockáztatni kell.

A kapu alatt megnézte Bogiék lakásának számát. Első emelet. Ennek megörült. Lopva osont fel a lépcsőn. Ó, jóságos isten! Milyen szerencse. A lakás a lépcsőházból nyílik. Nem kell kimennie a folyósóra.

Óvatosan csúsztatta be a levélrezen a borítékot. Hallotta halk suhanását, apró nesztét, ahogy a parkettra esett. Gyorsan becsengetett.

Baltazár még soha nem rohant ennyire, mint most. Csak mikor lihegve befordult a sarkon, adott magának pihenőt.

– Ettől teljesen kész lettem – állapította meg. – De még nincs vége. Be kell vásárolnom a kölyöknek, vissza kell mennem, vigyáznom kell, nehogy egérfogóba kerüljek.

Degeszre tömött hátizsákjával, hogy alig tudta a közértben összekapcsolni, Baltazár kétszer is elsétált a ház előtt. Semmi gyanús jel. Nem ment be senki, nem jött ki senki. Csak a szemközti iskolában kezdte el egy kórus: „A zöld fenyőfán kigyúltak a gyertyák...”

Ettől kicsit ideges lett.

A penészszagú kapu alatt megadóan álldogált egy ideig. Hátha rárohannak valahonnan. Várt néhány percet, nézegette a névtáblákat. Kinézett egy nevet, valamilyen doktort. Ezt fogja majd keresni, ha gyanúsnak találják és megkérdezik.

Elunta a toporgást. Felment a néhány csorba lépcsőn a lifthez. A lift mögött, az udvar végén meglátta a házfelügyelő feliratot. Az ajtó túl messze volt ahhoz, hogy onnan észrevegyék. De nem tudta rászáni magát, hogy elinduljon. Ismét az utcán termett, és megkerülte a háztömböt.

BUMERÁNG

Amíg Baltazár távol volt, Bogi megpróbált szabadulni. Sorra próbálgatta a kulcsokat, de egyik se fordult a zárban. Tudta, ha beletörik valamelyik, akkor vége. Nem nagyon hitte el, hogy visszajön a bácsi. Nem úgy nézett rá, amikor elment. Hiába volt bezárva, mégis jókedve lett.

Amikor a pénzre nézett, ami csak úgy oda volt dobva a mosdóra, megint érezte, hogy milyen hihetetlen az, ami vele történt. Talán a pénz csak játékpénz, Szepiék fürdőszobája sem ilyen a valóságban, csak ez hasonlít hozzá egy kicsit. Ő mindezt álmódja. A valóságban nem szökött ki az iskolából, nem találkozott a házmesterrel, nem jött fel ide. Nem járt itt semmiféle Baltazár. Valamikor

majd felébred, és ha el akarja mesélni, mit álmódott, mire belekezdene, már el is felejt. Soha nem sikerül elmondani álmait.

Nem. Nem. Nem.

Ahogy a falra szerelt, nagy tükörbe nézett, és majdnem teljes életnagyságban látta önmagát, azonnal tudta, hogy itt szó sincs álomról.

– Mit csináljak? – töprengett. Most már biztos volt abban, hogy csakugyan nem jön vissza Baltazár. Olyan sok idő eltelt, és akkor nem hagyta volna itt a pénzt...

De hiába. Nem tud kiszabadulni. Felállt a kád peremére, és az apró szellőzőablak felé fordította arcát, úgy kiabált:

– Hahó! Itt vagyok! Bezártak. Hahó!

Semmi jele, hogy észrevették volna, leszállt, egy fahokedlit többször a kőre dobott, elég nagy zajt csinált. Megismételte. Arra gondolt, valaki majd csak meghallja, és gyanút fog.

De nem sikerült. Belefáradt a dobálásba, pedig még a villanykörte is beleremegett. Bogi látta repdeső fényét, és amikor már nem kísérletezett tovább, a körte is abbahagyta a pislogást.

Ezekben a percekben a Szepiék alatti lakásban a másik oldalára fordult a taxisofőr.

– A fene ezt a dübörgést – mormogta. – Az ember egész éjszaka dolgozik. Aztán ramazuri a feje fölött. Mióta ideköltöztek, csak cirkusz,, lakásátalakítás meg miegymás. – Persze, szóltak neki, és elnézést is kértek, hogy nem tart soká... De annak talán két éve is van. Mostanában már csend szokott lenni. Most megint az a dübörgés. Mit csinálhatnak? Mit alakítanak megint át?

Kikászálódott az ágyból. Talán fel kellene menni. De ismerte magát. Mire az ajtóhoz érne, és a csengőre tenné a kezét, már nem lenne dühös. Az ajtót nyitó házigazdának ilyeneket mondana: „Feljöttem. Hallottam valami zajt. Nem kell segíteni?”

Hisz akkor is így történt, mikor ideköltöztek. Ő nappal aludni szeretett volna, mert éjszaka dolgozott. Fölötte fúrtak-faragtak. Amikor bedörömbölt hozzájuk (a csengőt direkt nem használta), egy szimpatikus szaki állt vele szemben, aki azonnal megértette őt, beinvitálta, borral kínálta (a konyhában fogyasztották el), és kicsit panaszkodott, hogy rémes ez a cirkusz, ő se bírja, de kénytelen elviselni a család kényelme miatt.

Hát most menjen fel? Fáradt. Ahogy visszagondolt az első találkozásra a felső szomszédal, már nem is haragudott rájuk. Van egy olyan idétlen, szeplős kislányuk. De azért kedves. Sovány, nyúzott, mint a béka. Hogy a béka miért sovány, nem tudja, ő csak kövér, ugráló varangyokat látott, és szerinte egyik se szorult hizlalókúrára. És a kislány, ahányszor találkoztak a lépcsőházban, szeplős pillantással, szeplős mosollyal rebegette: „Csókolom, Dömötör bácsi...”

Hát most menjen fel? Á, a fene vigye el. Amit nem akar, a szaki biztos megkínálná. De ma nem fog inni. Hatkor randevúja van. Nyolckor pedig munkakezdés. Vajon tényleg ott lesz Aranka? Megígérte. De az nem számít. Máskor is előfordult már, hogy amikor kiderült, hogy ő sofőr, legközelebb elmaradt a lány a randevúról. Pedig tudta magáról, hogy jóképű fiú. De a lányoknak ez nem mindig elég. A legtöbbje orvosra, mérnökre vagy más diplomásra vágyik.

Aranka szőke, barna szemű, olyan a dereka, mint a daráznak. Valamelyik nap a Déli pályaudvarra fuvarozta, akkor ismerkedtek meg. Ő csak nézte ezt a számára rendkívüli, megmagyarázhatatlanul kedves lányt, és nem tudta megállni, hogy ne kérjen randevút. Megkérdezte a lánytól:

– Egy sofőrrel is eljönne? Mármint randevúzni?

Aranka nevetett.

– Ugyan. Nekem az a fontos, hogy maga rendes, úgy érzem. És ezután is jól viselkedjék. Mit gondol, ott leszek?

A másik oldalára fordult. Megint dübörgést hallott. A vekker öt órakor szól. Ránézett az órára. Van még idő. Ismét Arankára gondolt. Ha ma nem lenne találkozója, akkor felmenne az emeletre, hiszen az álmodot úgyis kiverték a szeméből.

Ez idő alatt Baltazár már többször megkerülte a háztömböt. Az iskolából különböző korú gyerekek tódultak ki. A táskájukat magasba dobálták, vagy lerakták a fal mellé, és birkózni kezdtek. Szemmel láthatóan örültek, hogy vége a délelőttnek.

Baltazár Szepiék kapuja felé lesett, és felmérte az egész terepet. Semmi mozgolódás. Lehet, hogy ez jó, de lehet annak is a jele, hogy lesnek rá. „Na, csináljunk még egy utolsó kört – gondolta –, jobb a biztonság... Még egyszer végigjárom.”

Sétált a kapuval szemben, az utca túloldalán semmi gyanús jel. Elsétált a sarokig, és visszament a másik oldalra. A kapu felé indult. Amikor odaért, olyan lassan, olyan nyugodtan lépett be, mintha naponta ezt csinálná, munka után naponta ide jönne haza.

Dohos, penészszagú volt a sötét kapualj. Senkivel sem találkozott. Gyalog ment fel a lépcsőn. Mit csinálhat most a kölyök? Ha kiszabadult, a telefont is elérte, és akkor... akkor neki vége. Nem baj. Feladja. Már belefáradt. Ha nem lesz egyedül a kislány, meg sem kísérli, hogy elmeneküljön. Már nem akar. Elég neki ebből az egész világból. Amit most tett, az hülyeség. Nem lehet visszacsinálni. Nem állhat oda a gyerek elé, nem mondhatja neki: „Na, hát akkor szerbusz. Indulás haza. Én is megyek a magam dolga után.”

Röhejes, hogy milyen piti ügy miatt lett bűnöző. Az a pár száz dollár és néhány arany mütyür nem érte meg, hogy örökre viselje a nyomát, hogy ekkora árat fizessen. Most se lakása, se munkahelye. Csak lóg a levegőben, s bármikor újból elkaphatják.

Olyan félve lépegetett, mintha a lépcsők nem is kőből, hanem papírból lennének. Sehol sem nyílt ajtó. Elhaladt a kutyás hölgy ajtaja előtt, és most már párosával vette a lépcsőket.

A harmadik emeleten megállt. Hallgatódzott. Valahol rádió szólt.

Végre felért. Belépett a csapóajtón. Nem nézett hátra. Megvárta, amíg az ajtó lengése abbamarad. Állt a bejárati ajtó előtt. Nézte a rozoga foteleket. A rozsdás szerszámokat a faládákban.

Megvonta vállát, és az ajtóba illesztette a kulcsot.

BÉKEKÖTÉS

Nem, ezt nem törték fel közben. Semmi nyoma az erőszakos behatolásnak. Egyetlen karcolás sincs. Az ajtóüveg is ép.

Megforgatta a zárban a kulcsot. Amikor az előszobába jutott, állt egy kicsit a hosszú, hurka alakú helyiségben, hallgatódzott. „Igazán nem szeretem, ha ilyen nagy a csend” – gondolta. A homályban még mindig ott volt a fél pár cipő, mozdulatlan, elnyűtt kabátok a fogason. Szinte érezni lehetett, hogy ezeket már régen használhatták, csak azért nem szabadultak meg tőlük, mert az ember ragaszkodik a tárgyakhoz, vagy lusta kidobni őket.

Odalopakodott a kulcslyukhoz, és benézett. A kád egy részét látta, meg Bogi kalimpáló lábait. Harangoztak, de zajt most nem csaptak. Baltazár megbátorodott.

Visszasomfordált a bejárati ajtóhoz, kinyitotta, s elég hangosan belökte. „Tehát most érkeztem.” Amíg a zárással bajlódott, halkán énekelni kezdett: „Ó, mister alkohol, mit tettél velem?...” Füttyörészve folytatta a dalt. „Hát nem mondom, elég bátor vagyok” – állapította meg.

Súlyos zsákját cipelve odaért a fürdőszoba ajtajához, villámgyorsan bedugta a megfelelő kulcsot, és...

– Hahó!... Én vagyok az! – mondta kedélyeskedve, egyáltalán nem titkolva jókedvét. – Hahó, kislány, megjöttem. Hogy vagyunk? Hogy vagyunk?

Bogi tehetetlensége ebben a percben megszűnt. Egy kulcsot tartott a kezében, és hallgatott.

– Na mi van? – nézett rá Baltazár. – Megkukultál? Most már kijöhetsz. Szabad az út.

– Tessék visszazárni! – kiabálta Bogi. – Nem kell a segítsége!

– Hm, hm... – Baltazár fejét csóválta. – És mi a további célja, kisasszony?

– Itt akarok maradni. Így, bezárva.

– Meddig, te idétlenség?

– Úgyis hazajön valaki. Aztán majd kap a bácsi. Hogy kínozott meg éhezett.

– Én? Szóval én kínoztalak? Meg éheztettelek? Mi? Hát ide figyelj, te megkerült csirke... Mert tyúk még soká leszel... – Erőlködve kikapcsolta a hátszatyrát, a levegőben gyorsan megfordította, egész tartalmát kiborította. Zsemlek, konzervdobozok potyogtak a kőre. Bogi beleszimatolt a levegőbe. A nagy halom ennivaló közt kolbász is lehetett, érezte füstölt, fokhagymás szagát. Gyötrő éhség fogta el. Tüntetően hallgatott tovább, és a pókhálókat nézte az egyik felső sarokban.

– Ha nem jössz ki, elmegyek – mondta Baltazár. – Ez már mégiscsak sok.

Beletúrt a rengeteg elemózsia közé, és kezdett visszapakolni a szatyorba. Egy ideig némán dolgozott, aztán, mintha senki sem lenne körülötte, motyogni kezdett.

– Na! Egy, kettő, három. Három konzervünk van. Tepertő. No tessék, kiszakadt az a vacak stanicli. Bor. Hol is van a borocska? Egy üveg, két üveg. Stimmel. Hű, ha ez eltört volna. Coca-cola. Kettő-három-négy. Megvan. Brrr... Hogy tudják meginni azt a toroköblítő gyógyszert egyesek! Ugye, te is szereted? – szolt oda Boginak.

A kislány hallgatott. De kis idő múlva mégiscsak odanézett Baltazár matató kezeire.

– Na ugye! – mondta a szakállas fellélegezve. – Tudtam, hogy szereted. Naná. Minden kölyök odavan érte.

– Én nem vagyok kölyök! – kiabálta Bogi.

– Csendesebben. Pszt. Hát akkor mi vagy?

– Egy kislány. Nem látja? Kölyök csak fiú lehet.

Baltazár vakargatta az állát.

– Ühüm. Szóval teszerinted csak a fiút hívják kölyöknek? Tévedsz. Mindenki lehet kölyök, aki haszontalan, szófogadatlan, aki valami rosszaságot csinált, úgy, mint te.

– Én nem csináltam semmit – mondta Bogi, és a vízcsap tetejéről a földre dobta a pénzt.

– Még hogy nem rosszkodott! Hahaha! Hát ide ki tört be, mi? Szegény édesanyád, ha megtudja, hogy... hogy nem én hoztalak ide, hát nem fog tapsolni örömeiben. Annyit mondhatok. Persze, ami azt illeti, ilyen az én jó szívem, nem is értem, miért csinálom... Szóval, félig-meddig már kihúztalak a csávából.

– Mit tetszett csinálni?

Baltazár sokáig maradt szótlán. Nem zavartatta magát a válasszal, amíg vissza nem rakodott. Bogi észre sem vette, hogy megindulnak a szoba felé.

Baltazár a fotelba huppant. Annak nagyot nyikorgott fémlába.

– Voltam olyan kedves – mondta végre –, hogy a távirat szövege alá még egyet-mást odabiggyesztettem. Ugye furdal a kíváncsiság?

– Nem – mondta Bogi. – Tessék kiengedni innen. Anyuci úgyis elhiszi, miért jöttem ide, ha elmesélem neki. A bácsi hiába hazudozik akármit.

Baltazár ijedten, elhűlve nézett rá. Több doboz cigarettát is vett. Most kinyitott egyet, alig tudta letépni a tetejét. Az az egy szál cigaretta, amit ki akart húzni, nagyon beszorult a többi közé. Végre szájába vehette. A gyufa lángja remegő kezében még jobban lobogott. Egészen megváltozott az arca.

Az első szippantás után hátradőlt a fotelben, vonásai megnyugodtak az arcán. Látszott, nyugodt akar maradni.

– Ide figyelj! – mondta, miközben az első slukk füstjét erőteljesen Bogi arcába fújta. – Ide figyelj! Ne merd nekem azt mondani, hogy én bántottalak, mert akkor igazán megruházlak. Elevenen megnyúzlak, ha hazudni merészelsz. Hát nyúltam én hozzád egy ujjal is? Vannak kék foltok rajtad? Na, mutasd, hadd lássam. Mutasd csak a plecsnijeidet, jó? Akkor majd elhiszem, hogy bántalmaztalak. Te rondaság.

Felállt, tett Bogi felé néhány lépést, de az a szoba másik végébe menekült. Onnan kiabálta:

– A bácsi majd kap ezért! Úgyis tudom, hogy nem ússza meg! Bezárt, mint egy vadállatot. Éheztetett.

Baltazár visszaült helyére, és beletörődve helyzetébe halkán mondta:

– De hiszen játék volt, te bolond. Közös megegyezéssel. Elmentem, visszajöttem. Enni akartam adni, nem kell. Hát akkor mit csináljak? Vagy a pénzt félted, te kis ravasz? Az úgyis a tiéd, még ha vesztettél is. De ha még egyszer üvöltözöl itt nekem, te idegbeteg szöcske, akkor megnézheted magad. Most pedig beleegyezésed nélkül, ha nem óbégatsz még ezért is, hát akkor harapok valamit, mert elég silány ebédet kaptam odalent. Te meg majd meséld el, hogy éheztettelek, egy falatot se adtam. Mert ugye, enni akarsz, és én elzárom előled. Igaz?

Bogi kinyitotta a száját, de mégse szólt. Valahonnan a szatyor aljáról előkerült a kenyér. Egy egész vekni volt. Szép, magas, barnára sült. A kés alatt kicsit behorpadt, a héja friss, fényes volt. Most apró kis darabok pattogtak róla, és Bogi azt az ellenállhatatlan illatot érezte, mint amikor néha egy péküzem előtt ment el, és sült, meleg kenyérszaggal volt tele a levegő.

Olyankor mindig éhes lett, és haza kellett rohanni vagy valamelyik osztálytársához, mert nem bírta ki, hogy ne egyék.

Baltazár megint úgy tett, mintha egyedül volna. Disznósajt állt előtte, egy üveg savanyú uborka, apró szeleteket vágott a kenyérből, és rákezdte:

– Szóval megebédelünk. Alaposan. Bár, ami azt illeti, nem vagyok túlzottan éhes. De kell a kondíció. A jó kondíció. Ebben a helyzetben mi mást lehetne tenni, ha az embert megsértették. Még hogy én bántottam. Direkt azért hagyja bezárni magát, hogy engem bemártson. Én meg milyen bolond voltam! Lótottam-futottam. Az én mostani, súlyos helyzetemben. Feladtam a táviratot – most kis szünetet tartott, amíg újabb sajtot kanyarintott magának –, feladtam a táviratot, még hozzá is hazudtam, hogy nem találtuk, illetve elkerültük azt az Amália nénit, azért vagyunk itt. Hogy saját jószántamból hoztam ide. Még egy szóval sem említettem, hogy betört, mert ki hinné el neki, hogy azért mászott át az ablakon, mert tolvajra gondolt? Még ha igaz is, miért nem a házfelügyelőnek szólt vagy a tanítójának?... Vagy mit tudom én.

Bogi csak most vette észre, hogy Baltazár bicskája olyan mindentudó, összkomfortos. Van rajta dugóhúzó, sörnýtő, konzervnyitó. Most a dugóhúzót használta. A dugó pukkanva szakadt ki az üvegből, és piros lé csurgott a pohárba. A

szakállas csak egyet kortyolt, máris újat kellett töltenie. Bogi elolvasta az üveg feliratát: burgundi. Ilyet már vetetett vele apu, amikor vendégek voltak náluk. Akkor volt a lakásszentelő. A vendégek soká maradtak, és elfogyott az ital. Most ő is megszomjazott. Már inkább egy pohár vizet inna, mint enne. Az iskolában tanulták, hogy evés nélkül tovább kibírja az ember, mint ha már régóta nem iszik. Igen, azt mondják, legfontosabb a levegő, egy-két perc, és nélküle már nem él az ember. Aztán következik a víz, csak utána az élelem. Még jó, hogy ez a szakállas a fürdőszobában nem tömte be a száját, már akkor biztosan nem élne.

Most látta magát, ahogy ott fekszik mozdulatlanul. Mindenki sír.

Ilyeneket hallani: „Szegény Bogi, milyen jó kislány volt. Hogy szerettük.”

És biztosan sok virágot hoznának. Anyuci, apuci állnának egymás mellett, és...

Nem tudta megállni, a torka összeszorult, és a keze fejére esett egy könnycsepp.

Baltazár mit sem törődve azzal, hogy ő most milyen csendben van, tovább beszélt. Úgy látszik, egészen be akarta fejezni, amit elkezdett.

– Az ember annyi feleslegeset csinál csak úgy potyán. Nem várt érte hálát, csak esetleg valami kis megértést. És mit kap cserébe? Rágalmat, vádaskodást. Mert itt vagyok én. Persze, ezt már mondtam. Na, mindegy. – Megint felhörpintett egy pohárral. – Befejeztem. Mert minek ennyi duma? Azt hiszem, jobb, ha elmegyek, lesz, ami lesz.

Összecsukta bicskáját, cigarettára gyújtott.

– Aztán mihez kezdesz, ha itt hagylak, te idétlen, mi? Látom, nem vágyódsz anyád után. Kíváncsi sem vagy, hogy mit írtam még a táviratban. De azért megmondom. Tudattam velük, hogy itt vagyunk ebben a lakásban. Hogy én vigyázok rád továbbra is. Választáviratot küldtem. Ez azt jelenti, vigyelek-e, vagy megjönnek karácsonyra. Amikor a postás kiviszi nekik, megvárja, amíg ráírják a papírra a választ. Értetted? Tehát hamarosan be fog ide csöngetni a postás. Ha elmentem, majd nyiss ajtót. Én leveszem rólad a kezem.

Bogi kétkedve, hitetlenül nézett rá. A szakállas tényleg szedelőzködni kezdett, néhány holmit zsákjába dobott.

– Hagyok itt neked valamit, nehogy éhen halj. Ha nem akarsz enni abból, amit kínálok, majd a házmester érted jön. Ő tudja, hogy itt vagyunk. Meséld el neki is, hogy rosszul bántam veled. A pénzt pedig, amit adtam, tedd el, téged illet.

– Nem győztem – szólalt meg végre Bogi. – Nem kell. – De azért vágyakozva nézett a piros papírdarabok felé. Alig látszottak ki az enniláló alól.

– Mégis a te tulajdonod – mondta Baltazár. – Azért, mert... szóval nem volt igazságos a játék. Becsaptalak.

– Miért nem volt igazságos?

– Mert ilyet csak a felnőttek játszhatnak. Felnőtt a felnőttel. Vagy gyerek a gyerekekkel. Itt nem voltak egyenlők az erőviszonyok.

– Micsodák?

– Szóval én erősebb vagyok. Ezt érted, ugye? Namármost. Logikus, hogy te pedig gyengébb. Ez is világos? Viszont én úgy zártalak be, mint egy felnőttet. Ez nem volt szép tőlem. De gyerek már olyan régen voltam, és nem tudok úgy játszani, ahogy a gyerekek. Egyszóval becsaptalak. A pénz tehát a tied, kisasszony. Fájdalomdíjként. És ha továbbra is ebben a hülye pózban akarsz maradni, hát tessék. Maradj állva. Majd felküldöm a házmestert.

Villámgyorsan felkapta a hátsizatyrot. Már kívül is volt az ajtón. Az előszobában nekidült a fogasnak. A régi, elnyútt kabátok dohos, fülledt szagot árasztottak. Tanácstalanul állt az idegen előszobában.

Elvesztem – gondolta. – De nincs mit tenni, telefonálok nekik, hogy itt van. Jöjjenek érte. Már úgyse bírtam volna soká.

Ezalatt a pár perc alatt Bogi dermedten állt. Nem akarta elhinni, ami történt. Hogy szabad. Oda mehet, ahová akar. De hová is menjen? Anyuék elutaztak. Haza nem mehet. Nagy baj lenne belőle, ha egyedül maradna, felügyelet nélkül a lakásban. Anyuék ezért nagyon megszidnák. De átmehetne az iskolába is. Nem, ahhoz nincs kedve. Olyan zavaros, ami történt vele, hogy nem tudna kimagyarázkodni. Majd anyu, ha hazajönnek.

De egyáltalán elutaztak anyuék? És tényleg ide küldik a táviratot? Most, hogy Baltazár nincs itt, minden hihetőbb.

Gyorsan az ablakhoz ment, és felhúzta a rolót.

Odakint szürke volt az ég, Bogi nem lett jobb kedvű, inkább félni kezdett.

Egyedül volt a lakásban, és bár szemközt nincsenek ilyen magas házak, ki tudja, nem leskelődik-e rá valaki, valamelyik padlásnyílásból.

A rolót visszaengedte, és szívdobogva ment a telefonhoz. Most jutott csak eszébe, hogy telefonálni is tud.

A telefon kicsengett. Egyszer, tízszer, hússzor, talán ötvenszer is. De nem vette fel senki. Sokáig várt. Mindig azt hitte, egyszer csak meghallja majd anyu hangját, és akkor minden tisztázódik, minden rendben lesz.

De hiába. Nincsenek odahaza.

A telefonálás után Bogi nagy-nagy magányosságot érzett. A rövid csend máris szomorúvá tette. Talán mert Baltazár nem csapta be az ajtót, és zaj nélkül távozott. Valami furcsa érzés nem hagyta megnyugodni. Mintha rosszat tett volna. De kivel? Baltazárral? Ugyan. Hiszen ő viselkedett olyan különösen. De az mindegy. Mégsem bántotta. Ennivalót is hozott neki. Pénzt kapott. Most pedig oda mehet, ahová akar. De nem. Nem kell a házmester néni, inkább Baltazár maradt volna még egy kicsit. Most hitt neki. Miért is engedte elmenni? Dühös lehet rá nagyon. Megmondta neki, hogy beárulja. Pedig dehogyis hazudik. Nem mond rá semmi rosszat, csak ami igaz.

Olyan gyorsan jött a megbánás, észre sem vette, hogy szipog, hogy hangosan sír. Lekuporodott a fal mellé.

– Baltazár bácsi, Baltazár bácsi! – kiabálta. – Tessék visszajönni, Baltazár bácsi. Ne tessék itt hagyni. Érezte, hogy minden hiába, abbahagyta, hang nélkül sírt tovább.

Baltazár az előszobában mindent hallott. A roló fel-le húzását. A telefonálást. Lába remegett. De nem tudott elmenni. Homlokán kiütkezött a veríték. Haja, szakálla vizesen tapadt arcára. Hátán az ing átforrósodott.

Amikor Bogi letette a telefont, boldog vigyor jelent meg ábrázatán, és ahogy a nevét hallotta, egyenesen boldognak hitte magát. Lassan az ajtóhoz ment. Kinyitotta, de csak a fejét dugta be.

– Visszajöttem valamiért – mondta. – De mi az? Sírdogálunk, sírdogálunk?

Bogi most már mosolygott.

– Ejnye, ejnye – folytatta Baltazár. Úgy nézett ki, mint egy öreg, bánatos kutya. – Hát itt maradjak?

– Igen – mondta kicsit tétovázva Bogi.

CSIKI-CSUKI

Baltazár kedvtelve nézegette a kislányt, amíg az evett. Szívta megint a cigarettákat.

Szemét nem vette le Bogiról. A szobában sűrű füst gomolygott.

– Minek tetszik úgy örülni? – kérdezte Bogi. Jókora gyulai kolbász volt a kezében, nagyokat harapott. Kenyeret elfelejtett vágni. Időnként belenyúlt az uborkás üvegbe. Az uborka ropogott a fogai között.

– Én? – szólt Baltazár. – Én? Hogy minek örvendezek? Látni rajtam? Nem is tudom. Lehet, mert olyan jóízűen eszel, öröm téged bámulni. Nagyon éhes vagy, mi?

– Ühüm – felelte tele szájjal Bogi. Most nagyot kortyolt a kinyitott kólásüvegből.

– Kicsit meleg, de azért jó. Mindennap szoktam egyet inni.

– Tudtam én azt – nyugtázta Baltazár. – Azért többet is hoztam. Majd megszakadtam, úgy bevásároltam.

– Minek tetszett ilyen sokat venni? – kérdezte a kislány. – Ez elég lenne egy hétre is.

– Á, fenét – dörmögte Baltazár –, elfogy az, meglátod. Ma is eszel meg holnap is. Aztán ott van a holnapután...

Bogi abbahagyta a rágcsálást.

– Miért ennék én holnap meg holnapután? Lehet, hogy még ma megjön a távirat. Azt tetszett mondani.

A kislány szája lefelé görbült. Gyanakodva nézte Baltazárt, aki gyorsan cselekedett, ki kellett vágnia magát.

– Hát persze, persze. Igazad van. De tudod, mindenre gondol az ember. Ha nem jön távirat, maradunk, maradnunk kell. Minek átmenni hozzátok? Itt én... amint már mondtam, otthon vagyok. Te sem érzed magad idegenül. Hát akkor? Aztán kérdezek valamit: milyen nálatok a fűtés?

– Cserépkályhánk van. Fát is, szenet is lehet bele rakni.

– Te okos – ütött hatalmasat a térdére Baltazár. – Hát majd fogunk mi cipekedni? Hamut kiszedni, gyújtóst berakni, aztán fújni a tüzet, mint az ősember annak idején a barlangjában? Egy frászt. Amikor itt van ez a kényelmes gázfűtés. Hát nincs igazam?

– De – mondta Bogi sóhajtván. – Néha nekem kell lemennem a pincébe fáért. Azt nem szeretem.

– Mindjárt be is gyújtok – ugrott fel Baltazár. – Csak egy perc. Megnézem, nincs-e elzárva a gázóra. Nem fázol?

Kinyitotta az előszobaajtót, és elégedetten állapította meg, hogy a gázmérő benn van a lakásban. Néha, egyes helyeken kívül lehet látni az ajtó mellett, és bizony nagyon kattog, ha valahol ég a gáz. Ez bosszantotta volna, mert ez a zörgés eléggé nagy hangot ad. Eddig azért is nem kapcsolta be. De most rájött, ha takaréklángra teszi, hosszú kihagyásokkal kattog majd.

A villannyal ellentétben a gázóra csakugyan el volt zárva. A kallantyú elfordításával működőképessé tette. Odabent pedig többször megpörgette a kicsi kereket, amitől máris látni lehetett azon az apró üvegablakon a kékes lángocskát.

Bogi befejezte az evést, kezével megtörölte a száját, és köhögni kezdett.

– Nagy itt a füst. Nyissuk ki az ablakot. Tessék felhúzni a rolót, tényleg, miért vagyunk így bezárkózva, hiszen tudják, hogy itt vagyunk.

Elindult az ablak felé, de Baltazár megállította.

– Várj csak. Az nem olyan egyszerű. Hogy te milyen buta vagy!

– Én? Miért?

A kislány megint köhögött, és ahogy nézte a szakállast, kicsit ismét félni kezdett. Nem is félelem volt az, amit érzett, inkább valamilyen bizonytalan, megnevezhetetlen érzés, hogy valami itt még sincs rendjén. Mintha mesét olvasna egy kislányról, egy bácsiról, akik lehúzott redőnyök mögött élnek, sok-sok éven át, a villany örökké ég, és ez a kislány soha nem látja, hogy milyen odakint az ég, pedig még azt sem bánná, ha egész nap sötét felhők takarnák el a napot, vagy állandóan esne az eső, örökké fújna a szél, viharok tépnék a fákat, lesodornák a háztetőről a cserepeket, zörgetnék az ablaktáblákat.

– Figyelj! Mindjárt megmagyarázom – mondta neki Baltazár. – Légy türelemmel. Hogy neked mennyit kell szövegelni! De egyszer csak egyenesben leszünk, nem igaz? Na! Most pedig felelj a kérdéseimre. Mi van odaát? Úgy értem, a túloldalon.

– Ott? – mondja neki a kislány. – Ott? Semmi. Csak az iskola.

– Ahá! És neki az „csak az iskola”. Mit gondolsz, nem láthatnak fel ide? Az ablaknál unatkoznak. Hisz te is felnéztél.

– De – felelte Bogi. – A portás néni is észrevehet bennünket. Mert állandóan kint áll a kapuban. Nincs semmi dolga.

– Na ugye. És mi van, ha valaki rájön, hogy nem utaztál el? Mert az lett beadva tisztelt tanítódnak. Azt hiszed, nem tudhatja ezt a portásnő is? Szeretnél holnap reggel ott ülni a padodban? Szeretsz te egyáltalán iskolába járni?

– Hát – Bogi gondolkodott. – Néha igen. Ha tudom, hogy nem felelek. Meg ha Szepe is ott van. De most...

– Állj! – intette le Baltazár. – Gondolj bele, Szepe sincs ott, az nyilvánvaló, ahová elutaztak, jól érzi magát. Olvas, játszik, tévét néz. Hallgatja a bölcs felnőtteket. Te pedig képes lennél ülni a kemény padon órákon át, oda kellene figyelned. Aztán valamelyik raplis tanár feleltetne, bekapnál egy-két horgot, mert az tuti, hogy ilyenkor már az embernek máshol jár az esze, nem igaz?

– De – helyeselt Bogi. – Mi az a horog?

– Na, na! Mintha nem tudnád. Az egyes, te nagyokos. Vagy nem úgy néz ki, mint egy horog?

– Csakugyan. De az ablakot azért most mégis kinyithatnánk.

– Hű, de elpilled melletted az ember! Mennyi duma kell neked! A fejem már majd szétpattan. Hát ide figyelj! Válaszolj. Csak te ülsz egyedül az iskolában az ablaknál?

– Á, dehogy. Sok pad van egymás mögött. Én a másodikban ülök.

– Na, mindjárt itt a vége. Már mint annak, hogy okítgatlak. Gondolj bele, ha valaki mégis felnéz ide az ablakokra, ahogy te szoktad, és észreveszi, hogy itthon van valaki, netán ha kihajolsz; még fel is ismernek. Akkor aztán jön a balhé. Érted küldenek. Irány az osztály. Második pad, az ablak mellett. Feleltetés. Esetleg tanultál is valamit, de tudod te azt, hogy ilyenkor, karácsony előtt mennyi a háklis tanár? Mert már azok is idegesek, alig várják az utolsó napot, csak eltitkolják előtteket. Hisz nekik is kell a pihenés, a szundi. Rájuk fér, nem tagadom. Van fogalmad, mennyit kell szaladgálni ünnepek előtt? Én mondom neked, az a sok ember az üzletekben, a sorban állás, nem csoda, ha kinyiffannak, mindenki. Aztán az a szegény gyerek issza meg a levét, ha az utolsó napokban felszólítják...

– Anyu is ideges, ha valamilyen ünnep közeleg. Még veszekszik is – mondta Bogi.

– Na végre! – Baltazár akkorát sóhajtott, hogy az asztalon levő kenyér selyempapírja lobogni kezdett, mint valami zászló.

– Tehát teljes csendben kell maradnunk. Szinte lábujjhegyen járni, mert mi „nem vagyunk itt”, érted? Vagy pedig... ha úgy akarod, és nem jön ma távirat, akkor irány reggel az iskola. Na, hogy döntöttél?

– Inkább maradok – mondta Bogi. – Anyuci majd küld írást. Három napot a szülő is igazolhat.

– Most már tényleg leesett a tantusz, ugye? Tehát itt maradunk, várjuk a táviratot. Ha nem jön, lessük a telefont. Amint anyádék megérkeznek, első dolguk lesz idecsörögni, érted? Majd én mindent elboronálok. Rá se ránts! Addig pedig kitalálunk valamit, hogy ne unatkozz.

Baltazár az ablakhoz ment, kinyitotta.

– Látod, így is bejön a friss levegő. Nem kell a redőnyt húzogatni.

– Érzem – mondta Bogi. – Milyen hűvös van odakint! Nem esik a hó?

– Van eszébe! Még a verebek is hallgatnak. Csak egy-két bánatos varjú károg errefelé. Délután hallottam őket.

– Miért kárognak?

– Mert nem találnak ennivalót. Ilyenkor berepülnek a mezőkről, tavaszig elbúcsúznak tőlük. Nincs ott mit csipegetniük.

Bogi leült. Várákozva nézett Baltazárra, hogy most mit csináljanak. Az, mintha olvasott volna gondolataiban, így szólt:

– Egy kis rendet rakunk. A kólát a frizsiderbe. Úgy emlékszem van, ugye? Aztán berakjuk a nem romlandó cuccot a hátizsákba. Ott is megtaláljuk, nem igaz? Tegyük szabaddá az asztalt.

– Miért?

– Hát... Valamit csak kell csinálni, agyonütni az időt. Van kártyám. Játszunk majd, vagy mást kitalálunk. No, akkor kezdjük!

Már csak az üvegek álltak az asztalon. Baltazár megfogta a kólákat.

– A bor marad – mondta. – Most pedig kezdjük el lopakodó életünket...

Óriási léptekkel, hogy Boginak nevetnie kellett, elindult az előszoba felé.

– Csitt! – mondta Baltazár. – A falnak is füle van.

A konyhában még világosság volt. Nem kellett villanyt gyűjtani. A kislány fellelegzett, meglátta az ismert, szürke tűzfalat, a komor égboltot, de mégis jókedve lett.

Baltazár bedugta a frizsider zsinórját, a kólát elhelyezte az üvegtartóban, aztán becsukódott a hűtőszekrény ajtaja.

Álltak egymással szemben. Baltazár úgy nézte a kislányt, hogy most újból hasonlított egy pulikutyához. Szomorúan, tétovázva állt. De Bogi megunt az ácsorgást.

– Hát akkor menjünk – mondta.

– Akkor menjünk – ismételte a szakállas. – Tehát még van egy kicsike időm.

– Micsoda? – kérdezte Bogi. Baltazár összerezte.

– Semmi, semmi. Te... talán ki kellene menned. Úgy értem, a fürdőszobába. Mosakodni meg minden. Indulj, addig én itt teszek-veszek.

Bogi egyedül állt a mosdó előtt. Az üres fregoli olyan érzést keltett benne, mintha egy lerombolt házat látna, aminek már csak falai vannak. Vagy egy ruhát, aminek kitépték ujjait, zsebeit.

Baltazár az előszobában várta. Kicsit megilletődött, amikor meglátta. Megfogta Bogi kezét, és húzta befelé.

A szoba kihűlt. Bogi az ablakhoz ment, becsukta.

– Hát akkor most... most mit is csináljunk?

A szakállas levette az asztalterítőt, még le is söpörte vele gondosan a morzsákat.

– Kezdődhet a játék – mondta. – Mindjárt előkotrom a kártyákat.

– Nem tudok kártyázni – szólt Bogi inkább legyen valami más.

– Na, akkor halljam!

– Tudok egy nagyon könnyűt. Azt hamar meg tetszik tanulni. Kell hozzá egy kockás papír és mindkettőnknek egy ceruza vagy toll. Még óra alatt is szoktuk játszani.

– Rendben – mondta Baltazár. – Mi a neve a játéknak?

– Csiki-csuki – felelte Bogi.

AZ ÉN HÁZAM, A TE HÁZAD

Sehol sem találtak kockás papírt. Baltazár mindenfelé követte Bogit, de nem nyúlt semmihez. Neki kellett kihúzni a fiókokat, átkutatni a polcokat, de csak egy csomag levélpapírra leltek. Látszott, hogy még nem használták, és drága lehetett, mert gyönyörű rózsacsokor volt a borítójára préselve.

Ekkor jutott Bogi eszébe az iskolatáska. Hová is tehetette Szepi? Abban van kockás füzet, abból kitéphetnek egy lapot. Majd a közepéből, és akkor Szepi észre sem veszi.

Megnézték az íróasztal alatt, a foteloknál, a kicsit elmozdult rekamié mögött, de sehol semmi. Még az ágyneműtartót is felemelték.

– Tudom már – mondta hangosan Bogi, és mielőtt a szakállas megakadályozhatta volna, kiszaladt a konyhába.

A táska tényleg ott volt. Az asztal alatt, a falnak dülve siralmas látványt nyújtott. Nem volt bekapcsolva. De az még csak hagyján. Összevissza álltak ki belőle a füzetek, könyvek. Az egyik tótágast állt, a másik füzet csak sarkát mutatta. Az irodalomkönyv sok-sok lapja hurkává kunkorodott.

Bogi megfogta a nyitott táskát, az étkezőasztalra rakta, és jól ismerve a tartalmát, kihúzta belőle a számtanfűzetet.

Ez a legvastagabb a többi között, mert mindennap van órájuk. Sokat írnak bele, bár ők ketten barátnőjével inkább firkálgatni szoktak, nem pedig a tábláról másolni. Szepi mindig megkéri, hogy rajzoljon neki babákat, illetve nőket, és a legújabb divat szerint öltöztesse őket, a legmodernebb frizurával.

Nemrégiben megfigyeltek egy nénit a körúton. Már ősz volt, de meleg lehetett, emlékszik, köpenyben szaladtak át fagyalatozni (ő legjobban az epret szereti), amikor szembejött az a néni. Hosszú, bokáig érő szoknyája volt, oldalt gombokkal, hogy minden lépésnél szétnyílt. A cipője vastag talpú, nem is értették, hogy tud benne járni. A haját feltornyozva viselte, kicsit rendetlenül, de azért csudára jól állt neki, meg a fülében a klipszek is. (Anyu sose volt ilyen elegáns.) Minden bácsi megfordult utána, csettintgettek, ők is követték egy ideig, de a néni sietett, csak az illatfelhőt hagyta maga után meg a lehullott sárga faleveleket, amikbe belegázolt.

Most ez a rajz volt látható. Éppen ott nyílt ki a fűzet. Bogi továbblapozott, a közepénél, ahol a kicsi, összefűző fémkapocs van, kitepte a dupla lapot.

– Na, megvan? – kérdezte Baltazár. Ott állt a küszöbnél, és mivel a konyhaajtó közel volt a bejáráshoz, többször kinézett a tüllfüggönyön át. Nem is a kislányra figyelt, hanem kifelé lesett.

– Van ott valaki? – kérdezte Bogi.

Ő is odament, de csak a lengőajtó egy részét lehetett látni és a lepattogott faldarabot az ajtó pereme körül.

– Távíratot várunk, vagy mi a csuda! – mondta neki halkán Baltazár. – Mintha jött volna valaki.

Mind a ketten füleltek.

– Á – legyintett csalódottan Bogi. – Nem zúgott a lift. Különben is becsönget mindig, ha fontos levelet hoz, sokáig a csengőn tartja a kezét, mert nagyon siet. A postások mindig rohannak.

– Ahá. Akkor jó. Korai is lenne még várni. Na, megvan a kellék? Kezdhethjük a játékot?

– Csak ceruzákat keresek – felelte Bogi. A könyveket, fűzeteket kirakta az asztalra, és a táska alján megtalálta a műbőrből készült tolltartót. Szepi ezt nemrégén kapta, Mikulásra, még egészen tiszta volt. Fedelén átlátszó műanyag alatt Magyarország színes térképét lehetett látni, a nagyobb városokat piros ponttal jelölték.

– Fogd és gyerünk – mondta. Baltazár. – Mit kell annyit totojáznii?

Bogi reménykedve nézett rá.

– Nem maradhatnánk itt? Olyan szép világos az ég.

– Nem. – A szakállas hangja türelmetlen volt. – Mintha az számítana. Hát nem látsz eleget ilyen ronda tűzfalakat, ilyen ronda időt!... Ráadásul ez a helyiség nekem egyáltalán nem lakályos. Mert mi van itt, mondd? Fazekak, fedők, szétvagdosott asztalterítő. Ezekről a vackokról ne is beszéljünk – nézett a fűzetekre. – A szagukat se bírom. Meg aztán hideg is van.

Fintorogva fordult el a fűzethalomtól, és előretessékelte Bogit.

– A bácsi talán nem is járt iskolába – állapította meg odabent Bogi. – Biztosan mindig elcsavargott. Nálunk is van egy ilyen fiú. Eljön otthonról reggel, de az iskolába már nem érkezik meg.

– Tudod, milyen jó dolog az? – élénkült fel Baltazár, miközben leültek az asztal mellé. – Nincs fájinabb dolog, mint az iskolakerülés. Akkor érzi legjobban magát az ember, ha tudja, hogy amíg ő a téren rúgja a labdát, fára mászik, a többiek odabent szenvednek. De úgy kell nekik, ha olyan mamlaszok. Mert tudod, hiába van nyár, sok szabadság, amíg az emberfia iskolába jár, csak az a legedesebb, amikor tanítás alatt vesszük ki a szabadságunkat. Próbáld meg egyszer te is. Az aztán a jó dolog.

– Igen. Már beszélünk róla Szepivel. De nem mertük megtenni. A bácsi mikor járt iskolába?

Baltazár szakállát vakargatta, szemét lecsukta.

– Nézzük csak. Öt meg öt az tíz. Aztán még tíz. Hát úgy körülbelül húsz éve csuktam be magam után a kaput.

– Sokat elcsavargott?

– Meglehetősen. De azért ne hidd, hogy elmulasztottam az okításomat. Amikor csak tehettem, ott maradtam. Hogy művelt ember váljék belőlem. Az is lettem. Nem veszed észre? Mióta veled találkoztam, állandóan moderálok magam. Hogy megfelelő szavakat használjak, ne rondaságokat, ahogy már nálunk szokás, felnőtteknél.

– Nem mindenki beszél csúnyán. Persze sok felnőtt van, aki nem tudja türtőztetni magát. Ha apu mérges, anyu mindig mondja: „Géza, vigyázz! A gyerek előtt ne.”

– Tehát akkor mégiscsak szoktak válogatott szavakat használni... Csak a hátad mögött. De az mindegy.

– A bácsi sokáig járt iskolába?

Baltazár nevetett, szája sarkából fogai közé szorította a cigarettát.

– Hát, ötször-hatszor azért elmentem – mondta kicsit furcsa hangon, száját alig mozgatva.

– Csuda művelt lehet a bácsi – állapította meg Bogi. – Mindjárt levizsgáztatom. Tetszik tudni, hogy hazánkat milyen országok veszik körül?

– Te! Ne sértegezz! – szólt Baltazár, de azért látszott rajta, hogy nem haragszik. – Inkább mutasd azt a játékot! Hátha leköti a figyelmemet.

– Kell valami alátét – állapította meg Bogi. – Ez az asztal eléggé rücskös. De ne vegyük le a terítőt. – Az újságtartó ott állt a kályha mellett, kivett belőle egy Magyar Nemzetet. Szétteregette az asztalon, rárakta a kockás papírt.

Szepe tolltartója cipzárral működött. Bogi körbehúzta, egészen szétnyílt. Voltak ott színesek, ceruzák, apróbbak, nagyobbak, összerágottak. A ceruzák hegye tompa volt, némelyiken alig látszott, hogy van benne grafitbél.

Baltazár kitalálta a kislány gondolatát.

– Hoppá! Ne mozdulj! Most jut eszembe. Hová is tettem?

A zsebében kotorászott. Gyűrött zsebkendő került elő meg egy patkó alakú vasdarab. Talán egy mágnes.

– Ohó, te betyár! Itt van ni!

Bogi elé rakta az autóhegyezőt. Szép zöld színe volt.

– Ezt neked hoztam volna, te. Majdnem elfelejtettem.

A kislány forgatta a hegyezőt.

– Jé, az enyém? Ilyet még nem is láttam. Honnan van? Nekem tetszik adni?

– Mondtam már – felelte Baltazár, és a dupla villanykapcsolóhoz lépett, a másik gombot is megnyomta. Ebben a szobában is gyertyaégőket csavartak a csillárba. Most a szoba teljes fényben úszott.

– Ez milyen autó? – kérdezte Bogi. – Nekem sajnos, sose sikerül megkülönböztetni az utcán a kocsik típusát. Nem tudom megállapítani, melyiknek mi a neve. Pedig van Merci, Rönó, Tojota, Vartburg, Trabant. Na meg Folszvágen. Csak azt ismerem meg, mert annak bogárháta van. A fiúk persze szakértők ebben. Tessék elképzelni, egyszer egy kiránduláson húsz fajtát is összeszámoltak.

– Ez Trabant fajta – szólt Baltazár. Kortyolgatott a borból, csak úgy, az üveget a szájához emelve. – Azt mondják, a legvacakabb tragacs, de nekem megfelel. Jó az, minnek a nagy flanc...

– A bácsinak van autója?

– Volna egy ehhez hasonló. Kicsit zörög, de jó lovacska az még, elvisz messzire.

Bogi két ceruzát túlhegyesre hegyezett, és kedvtelve nézegette ajándékát.

– Jó hegyező, a legtöbb megeszi a ceruzát. Volt már úgy, hogy egy egész hosszút addig kellett hegyeznem, amíg csak egy kis csonk maradt. – Örömmel nézegette a finom csipkés faforgácsot, ami a ceruzáról leesett.

Baltazár hátradőlt a fotelban, és most jól érezte magát. Már bánta, hogy nem hozott fel több bort. Ha iszik az ember, nem olyan cikis az egész. De van még egy üveggel. Órájára nézett. Lassan odakint is teljes sötét lesz, aztán a gyerek elalszik. Ma ő is fog szundizni, nem kell virrasztania, ugrásra készen. Fáradt volt, de most nem bánta. Sikerült a gyerek gyanakvását visszaszorítani, van egy kis ideje. Majd menet közben kitalál valamit. Még sose volt úgy, hogy ne lett volna valahogy.

– Mikor kezdjük már? – kérdezte. – De sokat piszmogsz. Még elalszom.

Baltazár hátradőlt, cigarettája hamuját a parkettra pöccintette, lecsukta szemét, és tettetve horkolni kezdett.

A kislány először megijedt, aztán hirtelen észbe kapott. Nézte a szakállast, aki ahogy most így ült előtte, csukott szemmel, kicsit ijesztő volt. Sűrű szemöldöke egészen kiugrott, mint háztetők eresze, és alig maradt tiszta hely az arcán.

A szakállas kilesett szempillája mögül, megszólalt:

– Tényleg elalszom, nem hiszed? Lefekszem oda az ágyra, aztán hozzáfogok a durmoláshoz.

– Ne tessék a szőnyegre hamuzni – mondta Bogi. – Mert ezért is én kapok...

– Jól van, jól – emelte fel tenyerét Baltazár. Felállt, a könyvszekrényen talált egy csészealátétet, az asztalhoz vitte.

– Na, megfelel, kisasszony? Mikor jön végre a magyarázat?

– Máris. Tessék. Ez a ceruza a bácsié, ez meg az enyém... Most én ezen a papíron rajzolok egy nagy négyzetet, persze lehetne téglalap is. Tetszik tudni, mi a különbség a téglalap és a négyzet között? Ezt tőlünk sokszor megkérdezték. A négyzetnek minden oldala egyforma. A téglalaphoz meg csak a szemben lévő oldalai. Van két hosszú, két rövidebb.

– Ne oktass! Tudom én, mennyire formás egy téglalap. Persze hogy nincsenek görbe oldalai.

Bogi egy nagy négyzetet rajzolt, vigyázva, hogy az apró kis kockákba bele ne szaladjon a ceruzája.

– Na, ez egy nagy kert. A kicsi kis kockák benne a házak. Csakhogy nem tudni, melyik kié. A bácsié vagy az enyém? Minden kis kockának négy oldala van. Házat úgy lehet szerezni, hogy egy vonalat húzhatunk csak, felváltva. Mindig egy kiskocka egyik oldalát. Sok-sok apró vonalat húzunk, de csak a kocka egyik sarkától a másikig szabad. Azé a ház, aki utolsó húzásával bekerít egy ilyen kis kockát. Aztán ellátja jellel, hogy az az ő háza.

– Ühüm – mondta Baltazár. – Milyen jelem legyen?

Bogi gondolkozott.

– A bácsié talán legyen egy X jel, az enyém egy kör. Jó lesz így?

– Aztán ki győz, he? Azt még nem mondtad meg.

– Hát akinek több háza lesz. Majd összeszámoljuk. Jaj, nem csengettek?

Az ajtóhoz szaladt, kinézett, de nem állt senki odakint.

– Gyere vissza – mondta a szakállas. – Mit ugrándozol? Nekem jó fülem van, meghallanám. Aztán meg még alighogy odaért az a távirat.

– Ja – mondta Bogi, és visszaült a helyére. – A bácsi kezd. Húzzon egy vonalat.

Baltazár bütykös, vastag ujjai között idétlenül állt a ceruza, jól rá is nyomta a papírra. Bogi mosolygott, közben a hegyezőt a köpenye zsebébe rejtette. Most ő következett.

Sokáig összevissza húzták a vonalakat, de ház nem akart sikerülni. Mindegyik jó messzire helyezte el a maga vonalát.

– Ez érdekes – szólalt meg Baltazár. – Leköti az ember figyelmét. Kíváncsi leszek, kinek lesz több vityillója.

Bogi nem válaszolt.

A szakállas lerakta a ceruzát, kortyolt egy kicsit a borból.

– Beszélgetni csak szabad, nem?

– Igen – mondta Bogi. – Csak ne tessék mindig inni. Be tetszik rúgni, aztán elalszik...

– Én? – önérzeteskedett Baltazár. – Engem, drága gyermekem, még senki se látott részegen. Keress valakit, aki ezt mondja.

– A bácsi következik – sürgette Bogi.

Felváltva huzigáltak.

A szakállas elérékenyedett. A hangja megváltozott, kicsit sírós lett.

Tényleg be fog rúgni – gondolta a kislány. Látott már részegyet, aki sírt.

– Ha te tudnád, hogy én miért iszom – sóhajtott Baltazár. – Jobban megértenél. Én egy... egy barátom miatt vagyok elkenődve, aki nagy bajban van, és nem tud kikecmeregni. Mert csinálja a zúrt maga körül. Csak azért is. Amikor megvan a balhé, már bánja, de akkor bizony hiába. Késő. Egyik zríből ki, a másikba be. Ez az élete mostanában. Persze, ehhez mások is hozzájárultak. Különösen az utóbbihoz, amibe most keveredett. Hisz egyedül kevés dolgot tud csinálni az ember, ami helytelen. Legfeljebb a rossz lelke segít.

– Hol van az a barátja? – kérdezte Bogi, és kihasználta Baltazár figyelmetlenségét, csinált magának egy házat. – Hopp! Megvan. Tessék nézni. Itt az első házacska. Teszek is bele egy kört.

– Jól van – legyintett a szakállas, és újból a borral vigasztalódott.

– Hogy hol a barátom? Ő... most messze jár. Éppen felkutatására indultam, amikor betoppantál te. Mármint az életembe. Mert ne hidd, hogy én ezt elfelejtem. Ezek a napok, akarom mondani órák, örökké megmaradnak nekem. De mit csináljak? A felelősség az felelősség. Nincs mese. Nem hagyhatlak magadra.

– Tessék csak elmenni – mondta neki Bogi. – Most már igazán nem félek. Várom majd a hírt, aztán hazamegyek. De mit követett el a barátja?

– Ó – sóhajtotta Baltazár, miközben bünbánóan húzott egy vonalat –, ha csak a végét mondom el, nem érzel iránta semmi jót... De ha az elején kezdem... gondolom, másképpen ítéled meg a dolgokat.

– Tessék csak a végét mondani. Aztán jöhet az eleje. Ha be tetszett fejezni, megmondom a véleményem.

– Haha. Még hogy a véleményét. Te tücsök, lehet neked véleményed? Hát persze, persze, te okos vagy. Azért is avatlak a titkomba. Tehát a végén kezdem. Ez a barátom, tudod, mit csinált? Külföldi pénzzel kereskedett, aranyat csempészett. És közben nem érzett semmi megbánást, érted? Csak a sitten. Alig várta, hogy szabaduljon. Akkor aztán nemhogy megjött volna az esze, újabb hülyeséget csinált... Betört. Eddig csak csencselt, most pedig behatolt egy idegen lakásba, csak úgy, amint már mondtam, csak azért is. És tudod, fogalma sincs, hogy miért csinálta. Mert nem lopni ment. Nagy bajban van, és engem hívott segítségül.

– Akkor miért nem megy? – kérdezte Bogi. – Én igazán megleszek egyedül. Hogy milyen barátai vannak a bácsinak! Én nem sajnálom az ilyet.

– Na persze. Most én húzok, ugye? Sajnálád, ha jobban ismernéd. De te még gyerek vagy. Az a bácsi is... az is volt gyerek... És milyen rendes kisgyerek. Mondd, te sose loptál?

Bogi szempillája verdesett, gondolkodott.

– Hát... egyszer... nagyon régen loptam anyutól egy tízest. De nem vette észre...

– Na, ugye. Aztán meg tudnád magyarázni, miért csináltad?

– Nem – mondta Bogi. – De nagyon megbántam. Sokáig nagyon rossz volt rágondolni, aztán elfelejtettem.

– Látod, látod. Előzőleg biztosan sokat tanakodtál magadban. Hogy így meg úgy... Végül megtetted, igaz? És volt egy hosszú előzménye.

A kislány bólogatott. Sokáig hallgatott. Huzigálta a vonalakat, aztán megszólalt:

– Olyan éhes lettem. A bácsi nem?

MEZÍTTLÁB ÉS TEHÉNBŐGÉS

Később a konzervet meg kellett melegíteni. Amikor Baltazár felbontotta, bizony nem volt gusztusos a sok megfagyott zsírpacnival, ami beszorult a rakott hús közé. Meg is kérdezte Bogit:

– Nem ennél inkább mást? Itt van ez a májas, vagy bőven maradt még kolbász is.

De a kislány csak fejét rázta, megmakacsolta magát. Neki ez kell, melegítve. Már úgymint régen evett főtt ételt. Menjenek a konyhába.

– Legalább látom az eget – mondta. – Az is lehet, hogy havazik.

Baltazár félt. Hátha valaki feltéved az emeletre, benéz az ablakon, de azért beletörődve vitte Bogi után a konzervdobozt, a bicskáját és a kenyeret. A konyhában hideg volt, de a gáz hamar bemelegítette a levegőt. Bogi az ablakhoz ment, kicsit elhúzta a nylonfüggönyt, és rálehel az üvegre. A behomályosodott részre egy csillagot rajzolt, aztán a saját kezdőbetűjét, de mind a kettő nagyon hamar eltűnt. Tenyerével tisztára dörzsölte azt a kis részt, ahová az előbb firkált, és felnézett a háztető fölé.

– De sötét van. Nem is látszik már, hogy felhős-e az ég.

Felgyújtották a villanyt. Baltazár halkán csörömpölt a lábassal. A tűzhelyre rakta, kavargatta a doboz tartalmát, és nem válaszolt. Amikor az étel rotyogni kezdett, eloltotta a gázt, a szekrényből kanalat vett elő. Elég sokáig keresgélt, amíg megtalálta.

Ott gőzölgött a korai vacsora Bogi előtt. Ült a hokedlin, figyelte Baltazár mozdulatait. A konyhát betöltötte az igazi, otthoni ételszag, az ablakra már nem kellett rálehelni, magától behomályosodott.

– A bácsi nem eszik? – kérdezte a kislány. Belemerítette kanalát a leveses húsba, de csak a szájáig emelte. A kanál visszakerült a tányérba.

– Egyedül nem szeretek. Ez nekem sok. Tessék elvenni a felét.

Baltazár alatt nyikorgott a hokedli párja, hátát a falnak támasztotta, halkán mondta:

– Én inkább most szalonnára áhítozom. Jó füstölt szalonnára meg hagymára. Mit gondolsz, van ezeknek itthon egy-két fej?

– Persze. – Bogi az éléskamrához ment, be se lépett, csak magasra emelte kezét az ajtón túl. Zörgött a hagyma héja.

– Szellős szatyorban tartják felakasztva, hogy ne rothadjon meg. Tessék!

Baltazár elé gurított két lila fejű hagymát, azok keljfeljancsit játszottak egy ideig, aztán megálltak az asztal sarkánál.

– Kissé te is strapálhatnád magad – mondta a bácsi. – Amíg hűl a kajád, hozd ki a szalonnámat. Bent felejtettem a csomagban. Abban a papírban lesz, ami jó zsíros. Addig porciózok kenyeret. Na, siess!

Bogi szó nélkül ment a szobába, kotorászott a hátizsákban, a papír csúszós tapintásáról hamar megtalálta a szalonnát, s már indult visszafelé, amikor meglátta a telefonasztalon Baltazár cigarettásdobozát.

Kezében a zsíros csomaggal állt a telefon előtt, és nem tudta róla levenni a szemét.

Úgy hallotta, mintha valaki azt súgná, vegye fel a kagylót, és telefonáljon. Letette csomagját a parkettra, és a kagyló ismerős, sokszor hallott bugása vágyódással töltötte el otthona iránt.

Hazatelefonálok – gondolta. – Hallgatom egy kicsit, amíg kicsöng. – De csak két számjegyet sikerült tárcsáznia. Baltazár zaj nélkül jött a szobába. Csak nézett rá, elég sokáig, míg megszólalt:

– Hát téged aztán várhatlak. Mi a fenét csinálsz?

Bogi felvette a szalonnát, és indult a bácsi után.

– Telefonálni akartam – mondta – egy osztálytársamnak, vagy nem tudom, kinek...

– Tökkelütött vagy. Nem megbeszéltük, hogy senkinek, sehová? Egyél, mert most már tényleg kihűl.

Bogi jóízűen kanalazott.

– Á, nem szóltam volna bele. Ezt többször csináljuk Szepivel. Felhívunk valakit, egy ismeretlen számot, aztán csak nevetünk, vagy ha kibírjuk, hallgatunk. Egyszer azt mondta egy néni, mert sokáig csendben voltunk: „Gyere haza, Dezső. Ne hülyéskedj. Megbocsátok...”

– Erre fel ti persze, beleröhögtetek, mi?

– Igen. Olyan mókás volt. Kipukkadt belőlünk a nevetés.

– Hát nem mondom, jó nevelést, azt kaptatok. Mondd meg szépen, mi a te apád... mivel foglalkozik?

– A bácsi nem tudja?

– Dehogynem! Csak tőled akarom hallani. A te szádból...

– Hát művezető... Elég sok embernek parancsol. Voltam is egyszer nála a gyárban. Mindenki előre köszönt neki, engem pedig ajnároztak...

– Mit csináltak veled?

– Hát kedvesek voltak hozzám, dédelgettek. Egy néni pénzt akart adni fagyira, de apu észrevette és nem engedte. Este, amikor hazamentünk, apu azt mondta anyunak: A lányodat mindenki ajnározta.

– Aztán sokat jársz te abba a gyárba?

Bogi kedvetlenül felelt:

– Dehogyis. Csak egyszer volt szabad, mert dolgozatot kellett írni „Édesapám munkában” címmel, én nem tudtam elképzelni, mit csinálhat apu, erre kivitt a gyárba. Nincs messze, nem kell átszállni, és a villamos ott áll meg a kapu előtt. Tetszik tudni, ugye?

– Már hogyan tudnám. Többször megfordultam arrafelé. Oszti milyenre sikerült az a firkálmány?

– Hármast kaptam. Anyu a hármast nem bánja, csak ha rosszabb jegy van az ellenőrzőben, akkor szól apunak. Azt mondja: „Nem tehetem, hogy elhallgassam. Ha megtudja, tarthatom a hátam.” De ez ritkán van. Legtöbbször segít Bonzó. Nagyon értelmes kutya. Tanulékony. Sűg, ha benne vagyok a pácban.

– Miféle kutyáról beszélsz?

Baltazár csámcsogott, olyan jóízűen csinálta, hogy Bogi abbahagyta a kanalazást, nagyokat nyelt, de nem mert kérni szalonnát. A bácsi jókora darabokat vágott le bicskájával, és talán elég se lesz neki. Már a második hagymát tisztítja.

Kihúzta a kabalakutyát a köpenye alól. Jól el volt rejtve. Ami igaz, igaz, el is feledkezett róla.

– Szepitől kaptam – mondta. – Tessék elhinni, tényleg segít...

– Ez a mütyür? Ne mondd! Aztán hogy csinálja?

– Sűg és felel is helyettem.

Baltazár letette bicskáját, most, ahogy áthajolt az asztalon, erős hagymaszagot árasztott. Bütykös ujjaival megfogta Bonzó lapos fejét, forgatta, a fény felé tartotta. A kutya dimenziós szeme megmozdult, kancsalított Baltazárra, aki elengedte.

– Tényleg mindentudó. Látni rajta. De engem ki nem áll...

– A bácsit?

– Nem láttad, hogy vicsorgott rám? – A szakállas mozgott, halk kutyaugatást utánozott, szemeivel ő is bandzsított. Bogi nevetett.

– Jaj, ne tessék csinálni. Félek a bácsitól. Így olyan csúnya...

– Mit mondtál, te lány? Hogy csúnya vagyok? Látnál csak vasárnap, kiöltözve. Rám se ismernél, elmennél mellettem, mintha sose láttál volna. Nekem elhahaghatod.

– Én bármikor megismerném a bácsit, tessék elhinni. Még ha harisnyát húz is a fejére, ahogy a tévében szokták a bankrablók. Anyu mondja, jó arcmemóriám van. Számokat, neveket nehezen tudok fejben tartani, de ha egyszer találkozom valakivel, később bármikor tudom, honnan ismerem.

– Ez elég baj. Meglehetősen. És anyád mit dolgozik?

– Gépíró. De hiszen...

– Jó, jó. Abbahagyom. Csak le akartalak vizsgáztatni. Mert van olyan gyerek, aki szeret fülleneti. De te szóról szóra azt adtad elő, ami az igazság. A szintiszta igazat.

Bonzó, most hogy szabadon engedték, beleugrott a tányérba, még az ezüstháló is leveses lett. Bogi kivette a léből, és nyalogatni kezdte.

– Legalább ő is jóllakott – mondta Baltazár. A párás, gőzös konyhában idegen lett az arca. Felállt, szalonnáspapírját labdává gyúrta, megcélozta vele a szemétdödröt. Türelmetlenül mondta: – Akkor folytathatnánk azt a játékot vagy nem? Szeretnék néhány házikót, ha már igazi nincs...

– A bácsinak nincs víkendháza? – kérdezte Bogi. Követte Baltazárt a szobába, ahol most a hideg konyha után barátságosnak tűnt a villanyfény.

Ültek a papír előtt, kezükben ceruzával. Bogi kíváncsiskodott:

– Milyen háza nincs a bácsinak? Vagy miért tetszett azt mondani?

– Kéglím van, nem is egy – mondta Baltazár. – Csak az a baj... Közben huzigálhatunk, ugye? Csak az a bánatom, hogy mindegyiknek furcsa a neve. És nem lehet megváltoztatni. Abban a pillanatban, amint más, rendes nevet adok nekik, eltűnnek a föld színéről, érted? És aztán mehetnek a nagyvilágba.

– Hogy hívják azokat a házakat? – kérdezte Bogi. – És miért kell őket elnevezni? A házaknak csak számuk szokott lenni.

– Ezek rendkívüli építmények – sóhajtott Baltazár. – Te nem jártál még hegyekben, üdülőhelyen? Na, ugye? Nem láttál kiírásokat a házak falán? Például Irma-lak, Imád-lak... Vagy esetleg Harap-lak.

Bogi nevetett. Amíg a kis, apró vonalakat húzgálgatta, elmesélte, hogy ő egy érdekes felírást olvasott. Apró kutyaószerű épületet látott, amikor egyszer ment fel a Szabadság-hegyre. Akkora lehetett, mint egy őrbódé. Rá volt írva: Kiizzadta-lak. A másik hasonlóra, de az a Mátrában volt, pedig az volt pingálva, hogy Kutya-lak. Hát nem érdekes?

– Dehogynem – dűnyögte a szakállas. – Csakhogy az én kis házaimnak cifrább nevük van. Mit szólsz ehhez a névhez? Lopta-lak, Csalta-lak, Összetrógerolta-lak.

– Kicsit érdekes elnevezések – állapította meg Bogi, és közben ismét bekerített egy házat. Baltazár észre sem vette. Úgy kellett nógatni, hogy most ő következik. – De tessék mondani – folytatta –, ha ilyen csúnya kiírások vannak valahol, a rendőrség nem veszi észre?

– Nem járnak arra – szolt Baltazár. – Ezek a házikók mind eldugott helyen vannak, az erdőben.

Mit szólnál hozzá, ha például egy olyan házat tényleg összeloptak, amire azt írták: Lopta-lak?

– Az Baltazár bácsié?

– Ühüm – volt a felelet. – De nagyon olcsó vityilló.

– Miből tetszett lopni? Azt nem szabad...

– Lehetséges... De ha már megtörtént, és nem lehet rajta segíteni, mármint a lopáson, te mit tanácsolsz? Jelentsem fel magam? Akkor börtönbe kerülök. Ezt akarod? Tudod te, milyen a sitt?

Bogi félve nézett Baltazárra. Megint ez az ismeretlen, furcsa érzés. Amit nem tud megmagyarázni. De biztos ez is vicc.

– Nem tudom – mondta. – Most kétszer tessék húzni, mert kétszer lemaradt. Úgy gondolom, egy olcsó házért még nem jelenteném fel, de ha nagyon sokat tetszett össze... izé... összelopni, azt nem lehet szó nélkül hagyni Nem tudja senki?

– Nem – mondta Baltazár. – Teljes titokban csináltam.

– Az összeset? És ki építette?

– Mindig akadt ez-az. Tudod, olyanok, akik fuserálnak... Pénzért mindenki hajlandó. De mondom, az csak egy kunyhó. Szóval feljelentnél?

Bogi a fejét rázta.

– Egy olyan házért nem, mondtam már.

Baltazár arca kifényesedett. Olyan lett hirtelen, mint amikor megtisztítanak egy ezüst cigarettatartót, gyertyatartót vagy hamutálat.

– Szóval nem? – kérdezte. – De miért lennél olyan jószívű? Megtudhatom?

– Hát... Mert mindenki azt mondja, anyu is, a tanár nénik is meg apu, hogy egyszer megtévedhet bárki. Mert rossz nélkül nem lehet az ember jó. Nincs összehasonlítási alap. Nem tudja senki, mi a jó, ha nem csinált már egyszer rosszat... De ha többször...

– Mondasz valamit. Eléggé okos is. Szóval tényleg nem jelentenél fel? Ha csak ez az egy bűnöm van.

– Nem – mondta Bogi. – Egészen biztosan. Különösen, ha senki nem tudja. Nagyon szeretem a titkokat.

Bűvös, álmosító sugarak gyúltak Baltazár szemében, a kislány keze felé nyúlt, de nem ért odáig. Nagy lapátenyere eltakarta a kockás papírt.

Bogi úgy érezte, kimaradt valami. Mint egyszer régen, amikor villamossal utazott valahová, és nem állt meg ott a villamos, ahol máskor is szokott.

– Rendes gyerek vagy – mondta Baltazár. – Ez volt a próbám. A második próbatétel. Nincs nekem semmi lopott vityillóm. Se egy, se kettő. Sehány.

– Nem tetszett igazat mondani? – kérdezte csalódottan Bogi. Most megint fogalma sem volt, miért rossz, hogy Baltazár nem tolvaj. Pedig ez a jó, legalább minden rendben van. És mégis. Egy kicsit furcsa, hogy nem kell érte izgulni, nem kell félni, nem kell feljelenteni... meg semmi.

– Kíváncsi vagy, miért csináltam? – kérdezte a szakállas. – No, rájössz, miért találtam ki ezt a ronda mesét? Na, halljam!

– Hát – mondta Bogi –, szeret viccelődni a bácsi.

– Szó sincs róla. Nem viccről van szó, hanem... na, megmondom, a barátomról... Ha engem nem jelentettél volna fel, pedig azt se tudtad, miért tévedtem meg, akkor őt is megérted. A haveromat, tudod, akiért most fáj a fejem. Kegyetlenül, elhíheded... Segíteni kellene rajta, de nagyon nehéz. Pedig sokkal szimpatikusabb, mint én, ez már igaz. – Baltazár kihúzta magát a széken, megint nem érdekelték a firkaházikók. – Pedig ugye, azért én is... szóval... kedvelnivaló vagyok?

– Hát... – mondta Bogi, és elpirult. – Én ezt igazán nem tudom, nem mondhatom... Nem... De mikor tetszik mesélni? A barátjáról.

– Nagyon nehéz – mondta Baltazár. – Úgy nem sikerül, ha nem kezdem az elején. Hidd el, muszáj azt mondanom, hogy... hogy volt egyszer egy kisfiú...

– Volt egyszer egy kisfiú... – ismételte Bogi. – Így kezdődnek a mesék. De miért kell a legelején kezdeni? Legyen inkább felnőtt. Mert talán nem is lesz időnk. Hátha jön a távirat, és akkor...

– Addigra végére érek a mesének, ahogy te nevezed, ne félj – vágott bele Baltazár. – Csak tudod, hiába akarom mégis nagyon nehéz belefogni abba a történetbe.

– Hogy élt egyszer egy kisfiú?

– Ahogy mondod. Mert ezzel a gyerekkel egyáltalán semmi sem történt, amíg rövidnadrágos volt. Nem is emlékszik semmire, mármint a barátom.

– Hát akkor?

– Inkább nekem fontos, hogy emlékezzek. Én akarok segíteni rajta. Mert én ismertem, amikor még olyan egészen kicsi volt. Mezítláb járt...

– Hol volt az anyukája?

– Fogalma sincs. Sose látta. Nem méltóztatott őt meglátogatni az az anya... soha. Az apja meg nem beszélt róla. De én sokszor sajnálom...

– A kisfiút?

– Aha. Erőltetem magam, de nem emlékszem sokkal többre, mint hogy mezítláb járt, és esténként nagyon vonyítottak a kutyák. Tehenek bőgtek. A tehének állandóan bőgtek, akár reggel volt, akár este. Mentek vagy jöttek a mezőről, csak ez van bennem, érted? Semmi lényeg, csak mezítláb és tehénbőgés...

BOROSÜVEG, ÖSSZETÖRVE

– Miért bőgtek azok a tehének? Tessék mondani, nem kaptak enni?

Sűrű füst úszkált a csillár körül, tompa fényt árasztottak a villanykörtek, ők még mindig huzigálták a vonalakat.

– Azt a mindent – mondta Baltazár. – Mikor kerítjük be már ezeket a kis viskókat?

– Miért bőgtek a tehének? Éhesek voltak?

– A fenét. – A szakállas felállt, nyújtózkodott, Bogi hallgatta a csontok ropogását. – Egész nap zabáltak. Éppen a mezőről jöttek.

– Hányan voltak?

– Ketten. Egy kisborjú. Meg az anyja. Az a gyerek mindennap kivitte őket legelni. Estére teleették magukat. Az öreg tehénnek nagy lett a tőgye. Színültig telt a sajtár, amikor megfejték.

– Ki vitte őket legelni?

Baltazár a fejét csóválta.

– Neked mindent kétszer kell mondani. Mintha említettem volna már, hogy a barátom.

– Az, aki most olyan bajban van?

– Ahogy mondod. Már akkor szívemen viseltem a sorsát. Szegénynek reggeltől estig tehénőrzés volt a dolga. Persze, az nem rossz dolog. Néha én is vele voltam.

– Mít tetszett csinálni?

– Hát segítettem neki. A tehének legeltek. Mi meg néztük az eget.

– Mi volt az égen?

– Hát felhők, te mamlasz. Néztük, hogy úsznak a fejünk felett. Irigykedtünk. Hogy ők mehetnek, ahová nekik tetszik. Mi meg a földön maradunk.

– Én nem szeretnék felhő lenni – mondta Bogi.

– Ó, mi sem úgy gondoltuk. – Baltazár ásított. – Te még sose akartál elutazni? Szép vidékre, mi?

– Néha. Van egy könyvem. Útleírás. Amikor azt olvastam, nagyon vonatra akartam ülni.

– Miféle az az íz... könyv? – kérdezte Baltazár.

– Az őserdőről szól, indiánokról, majmokról. Az állatok szabadon ugrálnak a fán. Nem bántanak senkit. Esetleg, ha valaki megdühíti őket, akkor dobálóznak. Mindenféle kókuszdióval meg őserdei gyümölcszel...

– Én nem kíváncsi voltam olyan messzire – mondta Baltazár. – Csak valahová el onnan. Bár ahogy visszagondolok, most szívesen heverésznék úgy, mint akkor régen, amikor untam a banánt.

– Tessék elmenni oda – mondta neki Bogi. – A felnőtt sok mindent megtehet. Oda megy, ahová akar. Van pénze. Szeretném, ha sok pénzem lenne.

– Ajaj. Gondolod, boldog lennél? A pénzért nagyon meg kell dolgozni. Elmegy az ember kedve, mire megszerzi. Persze más módon is lehet pénzre szert tenni. Például csórni valakitől... Na, ne ijedez. Csak viccelődöm. Szóval azt mondod, hogy menjek el oda, ahol a teheneket legeltették? Csakhogy az a legelő már nincs sehol. Se a pipacsok, se semmi. Az egészet átfestették.

– Mit csináltak? – Bogi köhögni kezdett. A füst csípte a torkát, szemét. Baltazár megértően bólogatott, és megint kinyitotta az ablaktáblákat.

– Ide hallgass! Láttál te már házat újjáfesteni? Vagy egy szobát, aminek bepiszkolódik a fala. Hozzáfognak és újjáfestik. Ugyanolyanra. Mondjuk a mintázat tökugyanaz lesz, mint régen. És mégis... Hiányzik onnan valami, amitől az ember elbúsul, érted? Egy repedés, ahová állandóan bámult az ember, ha ült a megszokott helyén, mondjuk a konyhában, és szürcsölgette reggelente a kávéját, falta a kenyeret kolbásszal, szalonnával, közben állandóan látta azt a repedést vagy lyukat, ahonnan már kiesett a szeg. Aztán amikor eltűnik minden, tisztára nyalják a falakat, a plafont, te csak bambusz magad elé, megkukulva, nem tudod elképzelni, mi bajod... míg rájössz, hogy a piszkos falak után esz a fene. Elhiszed?

Bogi vonogatta a vállát.

– Nem tudom. De meglehet. Anyu ahányszor festet, utána ő is nézi a szép, mintás falat, nekidül valaminek, és csak sóhajtozik sokáig. A konyhát mindig pötytyösre pingáltatja.

– Na ugye! Felfedeztem én már régen az emberekben ezt a lelki dolgot. Tehát hiába mennék vissza oda az árokpartra. Már nem lehet. Nincsenek ott a pipacsok. Mások nőttek helyettük. A rétek helyére kukoricát vetettek vagy valami mást... Satnya kórok lehetnek mindenfelé. Töpörödött pipacsok...

– Azok mért olyan fontosak? – érdeklődött a kislány. – Mindig a pipacsokat emlegeti.

– Úgy vagyok vele, mint a kopott szoba- vagy konyhafallal. Amióta nem látom őket, hiányoznak. Csak mostanában jöttem erre rá. Amíg a hűvösön csücsültem...

– Hol?

– Egy hűvös, kellemes szobában. Nemrég szabadságon voltam. De mondd csak, láttál már pipacsot?

– Anyuci egyszer vett, csakhamar lehullottak a szirmai. De szép csokor volt. Piros lepkékre hasonlítottak.

– Én mondom neked, falun egész pipacsmezőket láthatsz. Tele van velük a határ. Mint egy hatalmas, piros pokróc. Mintha azzal terítették volna le a határt. Majd egyszer megautókáztatlak. Meglátod, igazat mondtam.

– A bácsinak tényleg van autója?

– Tényleg, ha mondom.

– Nem úgy, mint azok a „Lopta-lak”-ok?

– Ez komoly. Mondtam már.

– Mikor megyünk autókázni?

Baltazár a semmibe nézett.

– Majd egyszer... tavasszal. Nem, inkább nyáron. Mert csak akkor láthatod a pipacsokat. Gondolom, nemigen voltál még falun.

Bogi mondani akart valamit, de Baltazár közbevágott.

– Tudod, még mi a legjobb? Nyáron aludni a lekaszált, boglyába rakott széna tövében. Nincs olyan szaga a legjobb kölninek se. Tudod, nagyon régen heverészttem már a szabadban, azért van bennem ez az áhítózás. De emlékszem, a széna közé belekeveredett valami idegen, ismeretlen fű vagy virág, amit lekaszáltak. Annak volt olyan finom zamata. Csak úgy körülengte az embert. Attól lehetett szépet álmodni. Nem kellett altató, mint manapság.

– Szabadban tetszett aludni?

– Naná! Ne gondold, hogy félted, mert azt akarod kérdezni, ugye? Egy gyerek senkitől sem fél. Meg aztán nem is voltam egyedül. Legtöbbször a haverom is velem volt.

– Az, aki...

– Persze. Hisz egyfolytában róla beszélek. Ő is szerette a pipacsokat. Szegény aztán elkerült arról a vidékről. Be, a házak közé... Hű, de unta magát.

– Mit csinált ott?

– A városban? Hát odaköltöztek. Ő meg csak tekergett. Hol itt lehetett vele találkozni, hol ott. Nem törődött azzal senki. Ha ment iskolába, rendben volt, ha nem, akkor se kérte tőle számon senki. Ő meg akkor érezte jól magát, ha lóghatott. Mondtam már, az az igazi szabadság... Hm... én is megkóstoltam.

– A szülei mit csináltak? Nem kapott ki, ha elcsavargott?

– Én? Ja, vagy a barátomra gondolsz? Ugyan. Az apja ugyanúgy szerette az önállóságot. Rendszerint csak aludni ment haza. Ő már akkor megvalósította az igazi szabadságot. Tudod, hogy csinálta?

– Nem – mondta Bogi.

– Hát egy nap dolgozott, egy nap pihent. Ugye, okos volt a kisöreg? Képzeld, ha ti is... Szóval egy nap iskola, egy nap szünet. Lófrálás ide-oda. Mi?

– Irtó jó lenne – mondta a kislány. – De az nem teljesíthető.

– Mert mamlászok vagytok. Fel kellene lázadnotok meg miegymás. Manapság már minden szülő elkényezteti gyermekét. Alig van kivétel. Ha ti akarnátok...

– A mi szüleink inkább azt szeretnék, hogy tanuljunk – felelte Bogi. – Apuci mesélte, hogy neki öreg fejjel kellett pótolni, amit elmulasztott. Anyuci is felnőtt korában tanult meg gépelni. Amit a bácsi tanácsol, azt nem lehet. Inkább tessék tovább mondani. Hol volt az anyukája? Annak a kisfiúnak.

– Ó, nem volt az már kisfiú. Nagy lakli vált belőle. Az anyukája pedig... Az is szerette a szabadságot. A gyerek nem is emlékezett rá. Már kiskorában sem. Mondtam már. Nem is hiányozhatott neki. Meztőláb lődörgött a városban. Csúzlizott, verebekre lövöldözött, snúrozott. Mire estére hazakerült, csupa piszok lett a lába. De ne gondold, hogy vízbe kellett mártania.

– Úgy feküdt ágyba?

– Ha az ágy volt, akkor úgy. De te minek nevezed a szalmazsákokat? A szoba egyik sarkába volt odavetve. Csak rádobta magát. Ha fázott, kabátokkal takarózott. Láttam. Mondom, egypárszor összeugrottunk. Csak úgy véletlenül. Hát, ha visszagondolok, bizony siralmas látványt nyújtott. Már csak a józanabb embereknek. Tettek is rá egy-két megjegyzést. Emlékszem, egyszer azt kérdezték tőle: „Fiam, nincs neked anyád, hogy ilyen cudarul nézel ki?”

– Erre ő mit válaszolt?

– Hát... kővel dobálózott. Nem bírta, ha az anyját emlegetik. Azonnal begurult.

Bogi megkérdezte:

– Ha nem ismerte, akkor miért haragudott?

Baltázár cigarettáját szája egyik sarkából a másikba csúsztatta, így játszadozott egy darabig, azután mormogta:

– Mert az embernek csak egy anyja van. Azért lesz olyan pipa, ha emlegetik. Mondjad csak, a mesémre te nem is figyelsz?

– Hiába várunk. Nem jön a távirat. Nem fognak válaszolni.

– És aztán? Örülj neki. Legalább tudjuk, hogy már úton vannak. Nem kapták meg a táviratot. Mert tuti, hogy hazajönnek, nem maradnak az utolsó percig. Tudod, milyen tolongás van karácsony előtt? Utaznak le, utaznak fel az emberek. Mint a hangyaboly, olyan minden állomás. Nem beszélve a kupékról. Fél lábon állhatsz egész úton. Egyszer nekem fává változott a lábam. Az, amelyeken álltam. Azóta se hajlik a térdem. Ide nézz!

Megmerevített lábbal elsántikált Bogi előtt. Mókásan csinálta. Az ablaktól az ajtóig. Bogi nevetett.

– Akkor a bácsi falábú?

– Ahogy csicserged. Megnézni persze nem lehet, mert ragadós. Ha csak rápillantasz, te is elkapod. Akarsz falábú lenni?

– Nem. Dehogyan. Csak nem hiszek a bácsinak. Eddig egészen szépen tetszett menni. Ugye, csak viccelt?

– Jól van. Vicceltem.

– Miért?

– Hogy elszórakoztassalak. Ne gondoldj folyton arra a táviratra... meg miegymás. Inkább hallgasd tovább a történetemet. Vagy nem sajnálsz az a fiút?

– Aki mezítláb járt?

– Ühüm.

– Nem ismerem. Hogyan sajnálhatnám? – Bogi húzogatta a száját. – Nem szeretem a történetét. Ugye, nem javult meg? Amikor már nagy lett, akkor is dobálózott? A lányokat is megkergette, biztos.

– Aztán azt ki nem teszi, mi? Fiúkkal jársz, ugye? Na, mondd meg nekem, igaz istenedre, azok nem kergetőznek, nem akarják elkapni a szoknyátokat? Ne hazudj nekem! Ugye, már téged is megkergettek?

Baltazár olyan dühös volt, hogy Bogi összerezett. Most ráadásul az arcába is hajolt. Két tenyerével a fotel karfájára támaszkodott, úgy várta a választ.

– Hát... – dadogta Bogi. – De az csak játék. Mi is megkergetjük őket. Összefogunk vagy tízen, és kiszemelünk egy fiút. Az aztán fut előlünk.

– Tízen egy ellen? Ez nem igazságos. Vagy úgy gondolod?

– Mi lányok vagyunk és gyengébbek – felelte Bogi. – Különben is csak játszunk. És azt a fiút mindig kiszabadítják.

– Jól van. Feladom. Igazad van. – Baltazár magasra emelte kezét, és lapáttenyerét Bogi felé tartotta. – De azért az igazán csúnya dolog, hogy nem gondolkozol. Meg kellene értened azt a fiút, aki most már felnőtt, és nagy pácban van. Hidd el, arany a szíve. Egyszer még majd találkoztok, én mondom.

Odakint szél támadt. Zörögte a redőny léceit. Hűvös áramlat jött a szobába. Nyekergést hallottak.

– Ez az utcai lámpa – mondta Bogi. – Nagy viharban még jobban csikorog. Hintázik a szélben. Nézzük meg, Baltazár bácsi.

– Mít, te? – kérdezte Baltazár.

– Hát a lámpát – felelte Bogi. – Szepivel mindig kikönyököltünk az ablakba. Akármilyen hideg volt is. A pokrócot vállunkra terítettük. Mind a ketten elfértünk alatta. Úgy néztük, ahogy hintázik a lámpa.

– Nem lehet! – csattant fel Baltazár. – Elfeledekezel az óvatosságról. Neked hiába beszél az ember!

– Ugyan – mondta a kislány. – Ki venné észre? – A karjára nézett. – Már hét óra. Az iskolában nincs senki, csak a gondnok néni. De annak az ablaka az udvarra nyílik. Tetszik tudni, bentlakó. Ha lenne valami baj éjszaka... tűz... vagy betörés... hát ott kell, hogy legyen.

De Baltazár becsukta az ablakot.

– Inkább együnk valamit. Én mostanában mindig csak ennék.

– Nem vagyok éhes – duzzogott Bogi. Halkan pityeregni kezdett, de a szakállas ügyet se vetett rá. Cigaretára gyújtott, kivette mellényzsebéből az irattárcáját, abban kotorászott.

Aztán egyszer csak megzavarodva azt vette észre, hogy Bogi a nyakába ugrik. Alig tudott felemelkedni. De a kislány nem engedte el, amikor kiegyenesedett.

– Hé, te – mondta neki –, olyan vagy, mint egy nyakkendő. Csak eléggé súlyos. Mi van veled?
– Nyissuk ki az ablakot! A villanyt kapcsoljuk le! Akkor felhúzhatjuk a redőnyt. Úgy teljesen biztonságos.

– A vesztemet okozod, te kölyök – hallotta Bogi. Baltazár visszatette tárcáját a helyére. – De ahogy akarod! Parancsolj!

Sötétség lett a szobában, és tapogatózva az ablakhoz ment, hallani lehetett, hogy elfordítja a zárat, aztán nagyon lassan, alig ütve zajt, felhúzta a redőnyt.

Miért félek most? – gondolta Bogi. – Hisz én akartam. De miért félek, istenem, miért?

– Gyere ide! – szólt Baltazár halkán. – Vigyázz, el ne ess!

Amikor Bogi odaért mellé, így szólt:

– Odanézz! Megvan az örököd.

A hintázó lámpa nagy, sárga fényében látható volt, hogy hull a hó. Nagy szemű pihék szálltak. Nem siettek. Mintha tudnák, mi vár rájuk, ha leérnek.

– Milyen szépen esik! – kiáltotta Bogi. – Ó, de szép.

Ahogy szeme megszokta a sötétséget, látta, hogy a házak teteje is fehér. Innen a magasból még sose látta a havas háztetőket. Az ismerős épületek idegen vidékként hatottak.

– Hol az a pokróc? – kérdezte Baltazár. A szoba mélyéről hallatszott a hangja.

Könyököltek a pokróc alatt, és nézték, ahogy esik.

– Nem fázik a bácsi? – kérdezte Bogi.

– Én, ugyan már! Még hogy én. Csak hát megint eszembe jutott...

– Micsoda? – Bogi nem vette le szemét a hópihékről. A bácsi oldala kellemesen melegítette.

– Tudod, az a kisfiú. Akkor is így esett a hó... és én vele voltam. Az apja támasztotta a rozoga asztalt meg kezével az állát. Borért küldte. De valahogy akkor hidegebb volt. A gyerek pedig csak szandálban. Hát nem akart menni, megértem őt. Különbösen is, már többször fordult. A kocsmában bűz terjengett, messze is volt, meglökdöste az a sok léhűtő, hát azért makacsolta meg magát. Akkor repült a borosüveg. Egyenesen felé.

– Eltalálta? – kérdezte Bogi.

– Majdnem. De csak az ablaküveg ment ki. Még most is hallom a csörömpölését.

– És mégis kellett neki bort hozni?

– Naná! Futott akkor ő már magától. Előszedett egy másik üveget, és uzsgyil...

– Volt kabátja?

– Nem. Csak egy rövid zakó...

Bogit meglágyították a hópihéék az idegen kisfiú iránt, és csendesen mondta:

– Hát, szóval, úgy hiszem, sajnálom azt a kisfiút.

Baltazár elvigyorodott.

INKÁBB A FÜBEN HEVERÉSZVE

– Mindig be tetszik csapni. – Bogi nézte a szűnni nem akaró hóesést, a szélben kavarogtak a kagyló alakú pihék, néhány az orrára, homlokára röpült, de érezte, azonnal elolvad, még ideje sincs kicsit időzni, máris eltűnik, csak egy apró, nedves pötty marad, és azon a helyen vizes lesz az arca.

Baltazár hallgatott. A túloldalon, a járdán egy bácsi sietett, ernyőjét feje fölött tartva. Járása szerint öregember lehetett. Fejét nem látták, eltakarta az esernyő, különben is a magasból, ebben a sötétben nem lehetett megállapítani.

– Mit mondtál? – kérdezte később a szakállas. – Mivel csaptalak be?

Bogi fázott. Hátuk mögött kihűlt a szoba, és ő hirtelen megunt a hópihéket.

Becsukták az ablakot, a redőny szép csendesen leereszkedett. A percnyi sötétségben egyikük se mozdult. Baltazár a falnál tapogatózva ment villanyt gyújtani.

Hiába lett világosság, a szoba barátságtalan maradt. Baltazár a keze fejét dörzsölgette.

– Mivel csaptalak be? Na, mondd már! Belőled mindent harapófogóval kell kihúzni.

– Nem is igaz az a kisfiú – mondta Bogi. A pokrócot lába köré csavarta. – Ha igaz volna, a bácsi nem velem töltené az idejét.

– Hanem? Hagyjalak itt? Te egészen gyagyás vagy. Már megmagyaráztam, ami fontos. Felelnem kell érted. Még kiskorú vagy. Eltekeregnél meg meggyám. Ki tudja, mi motoszkál most is a fejedben.

– Annyi osztálytársam van – mondta Bogi. – Tessék valahová elkísérni. Egy éjszakára bárki odafogad.

– Aha... – Baltazár végképp elvesztette türelmét. – Aztán én lessem anyádékat, mi? Hiszen tudják, hogy itt vagyunk. Persze, hagyhatunk üzenetet nekik. De megmondanád, hogy jönnek majd be a lakásba?

– Tessék odaadni a házfelügyelőnek a kulcsot. Az ajtóra kiírjuk, hol találják meg.

– Ne szívóskodj itt nekem, hallod? Ebből elég volt. Mit okoskodsz ki arra az esetre, ha csak telefonálnak? Ha nem jönnek fel ide? Akkor lesz csak kavarodás. Ha elviszlek másfelé, kuksolhatok itt egyedül, várhatom a táviratot. De ne gondold, hogy utánad viszem. Eszem ágában se lesz. Csinálj, amit akarsz, de én semmiben se segítek. Ezt az éjszakát még rád szánom. Aztán istenhozzádot mondok... Na, megfelel?

Megint az asztalra került az elemózsia. Baltazár idegesen kinyitotta, becsukta, csattogtatta bicskáját. A kislányt nyugtalanság fogta el.

– Tessék mégis szólni a házfelügyelőnek. Ő mindent elintéz.

– Kezdesz az agyamra menni! – dühöngött Baltazár. – Ha még nem közöltem volna, ő is elutazott az ünnepekre. Felfogadott valami helyettest. Aki kaput nyitni, csukni jön csak ide. Akarsz még bővebbet? Szeretném lezárni az ügyet, engedelmekkel.

A bácsi szalonnázott. Nem jutott eszébe hagymát kérni, és őt se kínálta meg. Bogi hallgatta halk csámcsogását, és megint majdnem sírva fakadt. De inkább összeszorította fogait. Ennél a bácsinál úgyse ér el semmit. Csak akkor tud igazán sírni, ha hiszi, meglesz az eredménye. Így nincs értelme. Arra gondolt, éjszaka, ha Baltazár elalszik, megint megpróbálja kilopni a kulcsokat a zsebéből, és elmegy valahová. Azt észrevette, sosem hagyja az ajtóban, hanem a karikát, amin rengeteg kulcs van, mindig a zsebébe teszi. Még rá is vereget, mint amikor valaki igen megelégedett.

– Szólj, ha korogna a gyomrod – mondta végre tele szájjal. – Én nem erőltetek.

Aztán Bogi később azt vette észre, hogy a bácsi sóhajtozik, jóllakottan nagyokat böfög, és az üres borosüveg felé les meg az órájára. Így vándorolt tekintete az óráról az üvegre és onnan vissza..,

– Nagy bajban vagyok – mondta a még mindig hallgató Boginak. – Hirtelen olyan sóvárgás fogott el, mint téged az imént. Ugye, megnyugodtál már?

– Ühüm – mondta Bogi, pedig csak azon gondolkodott, hogy tudna túljárni a bácsi eszén. Haza szeretett volna menni, mindenáron.

– Hiányzik már nagyon, hogy megolajozzam a torkomat. – mondta egészen barátságosan a bácsi. – Csak gondolkozom, hogy fogjak hozzá. Mert rád nem bízhatom, az tuti. – Szinte magának morogta: – Vissza nem jönne, az hétszentség. Megtörténne teljes alámerülésem.

Bogi reménykedve ugrott talpra.

– Valahová el kell mennem? Tessék rám bízni. Egész biztosan elintézem. Odahaza is sok mindent én csinállok. Apu már ezer forintot is adott, hogy vigyem a postára.

– Istenem, istenem – hallotta most a kislány, amíg Baltazár több kört írt le körülötte. – Te nem tudsz semmit. Egy ilyesfajta felnőttnak annyi titka lehet! Ami nem tartozik egy gyerekre, csak ha az már megemberesedett. Ebben az esetben rólad beszélek. – Leült, fejével intett. – Gyere csak ide!

A kislány nem moccan. Az a szó, hogy „istenem”, teljesen zavarttá tette. Mintha valakije lenne ennek a bácsinak vagy csak tulajdona. Úgy szólt hozzá. A szakállas lehet, hogy csak annyira kedves most, mint a hátizsákjához vagy bicskájához, de mégiscsak más ez a hang, mint eddig.

– Na, mi a hézag? – hallotta most. – Megint haragszol? Gyere, csapj a tenyeredbe!

Azt már igazán nem! Bogi a kályhának dült, olyan erősen támasztotta, mintha szögekkel erősítették volna oda. Ebben a pillanatban eszébe jutott, hogy az átláthatatlan rolón túl egészen biztos még mindig esik a hó, és ez a tudat ismét felébresztette benne a menekülési vágyat. De nem lehet. Amiért ő most itt van, annak nincs neve, nagyon nehéz kitalálni, hogy miért kell együtt lenni ezzel a bácsival. Hiszen már régen megszabadulhatott volna tőle, ha ő is akarja. Helyette minden mást kitalált, táviratozott, nem vitte haza, nem küldte iskolába, csak hogy itt tanyázhassanak a bezárt lakásban, a besötétített, még az utcai világosságtól is elzárt szobában.

– Ha nem jössz, úgy is jó – egyezett bele Baltazár. – Csak tudomásodra kell hoznom, hogy nekem most le kell szaladnom. Ripsz-ropsz, és itt vagyok. Mondtam, elfogyott a toroköblítőm.

Bogi végre megértette, hogy Baltazárnak a bor hiányzik. Az üres üvegek felborulva a fal mellett, dugójuk távolabbra gurulva hevert.

– Tessék rám bízni – mondta. – Egészen biztosan visszajövök.

Baltazár kiszórta hátizsákjának tartalmát, a fotelra dobott kabátját vállára borította.

– Egy szál ruhában engedjelek le? Vagy van annak a nyápic barátnődnek olyan kabátja, amit magadra húzhatsz? Na?

Ami igaz, igaz. Odakint tél van, hideg. Szepinek csak egy télikabátja van, amit magával vitt. Nemrég kapta. A kopottat kidobták. De különben se menne rá barátnője egyetlen ruhadarabja sem.

– Én addig mit csináljak? – kérdezte Bogi. Már nem reménykedett, hogy lemehet.

– Csak nem félsz, ugyan már – nyugtatta meg Baltazár. – Hisz eddig olyan hősiess voltál. Bemásztál ide, s a többi. Ugye, ne emlékeztesselek? Lerohanok, aztán még százig se kell számolnod, már itt is vagyok. Tudod, telefonálnom kell. Annak a barátomnak. De nem innen. Az nem a te fülednek való.

A szakállas végleg kabátjába bújt, a telefont kihúzta, zsinórját a készülék köré csavarta, és gondosan betette a hátizsákjába.

– Miért viszi el? – kérdezte rémülten Bogi.

– Ne ijedezz – szólt Baltazár. – Azért csinálom, nehogy kísértésbe ess! Lemegyek, te meg telefonálgatsz nekem összevissza, érted, ugye? Maradj szépen! Hozok ennivalót. Mit akarsz? Megint nincs kívánságod? Na, majd kitalálom. Aztán, ha lehet, megkapod a kabátodat is. Rendben?

– Igen – mondta örömmel Bogi. – Biztosan a gondnok néni őrzi. Tessék becsöngetni.

– Megteszem – ígérte Baltazár. – Csak viselkedj addig rendesen. Ha elmentem, lekapcsolhatod a villanyt, megint kinézhetsz az ablakon...

– Látni fogom a bácsit, amikor becsönget az iskolába. Jó erősen kell megnyomni a gombot, mert már régi és beragadt. Tessék sietni.

A bácsi arcán ismét furcsa rezdülést vett észre. Állt egy darabig, úgy nézte. Aztán hirtelen elhatározással begombolta kabátját, kezében a zsákkal, már az ajtónál mondta:

– Hát akkor előre! Aztán majd figyelj. Csak nehogy lekiabálj! Eloítsam a villanyt?

Bogi bólintott. Amint az előszobában megszűntek a zajok, az ablakhoz tapogatózott. Csak az foglalkoztatta, hogy nemsokára lesz kabátja. Úgy húzta fel a rolettákat, mintha a bácsi is itt lenne. Csendesen, észrevétlenül.

Odakint most már nem esett. De vastagon ült a hó a háztetőkön, az utcai lámpa kifeszített drótján. A szél is csendesedett, úgy látta, egy behavazott varjú gubbaszkodik a hintázó lámpán, de nem volt benne biztos.

Most, hogy elállt a hóesés, hideg lett a levegő, csípte az arcát. A pokróccal még a fejét is bebugyolálta, nem akarta elszalasztani, hogy lássa, amikor majd Baltazár becsönget az iskolába.

De hol van ilyen sokáig? Már régen át kellett volna érnie a túloldalra. Persze. Előbb a saját dolgát intézi, a közértet, ami kilenckor zár. Meg azt a telefont, ami olyan fontos. Aztán következik az iskola.

Kitartóan várt. Fiúk jöttek a sarok felől. Viháncoltak, hógolyót gyúrtak, egymást dobálták. Bogi összehúzta szemét, talán nyolcadikosok, de nem ismerte fel egyiket se, hogy iskolatársai lennének. Nem merete otthagyni az ablakot. Úgy érezte, hogy ha látja Baltazárt az iskolakapuban, elmúlik minden ismeretlen, rossz érzése, különösen, ha visszakapja kabátját.

De az idő múltott. Közel emelte szeméhez az óráját. Pár perc múlva kilenc. A vásárlást már befejezhetné. Talán éppen most telefonál, azután hamarosan feltűnik a túloldalon.

De hiába leste. Nemsokára kulcs csörgött a zárban, most nem volt olyan zajtalan, sőt Baltazár az előszobában égve hagyta a villanyt, úgy nyitotta ki a szobaajtót.

– Hahó! Itt vagyok. Megjöttem.

Hátizsákját ledobta, benne összekoccantak az üvegek, az

ablakhoz ment, ismét elsötétített.

– Egészen átfáztál – veregette meg Bogi arcát. – Mi a csudának állsz ennyi ideig az ablakban?

A szobában már égett a villany. Bogi a falnak nyomta arcát, érezte, hogy az melegebb. Nem tudott sírni. Nincs kabát, azt látja, tehát Baltazár becsapta.

Olyan csend volt a háta mögött, hogy hirtelen megfordult. Nézték egy ideig egymást.

– A kabátom – szólt halkán Bogi. – Nincs itt a kabátom.

– Ide figyelj – mondta a szakállas. – Tudom, ronda alak vagyok, hogy kiment a fejből. Siettem vissza. De már a trafikba is úgy bújtam be, hogy félig rolót húztak. Alig akartak tantuszt, bagót adni. Aztán, ahogy már jöttem fel a lépcsőn, akkor kaptam észbe, hogy hopp! „A kislány kabátja! Irány vissza! De akkor azt mondtam magamban: Késő van. Minek felébreszteni azt az öregasszonyt? Még gyanút fogna. Lárházna. Tudod, egy ilyen szakállastól mindig megijednek a magányos nyanyák. Be se engedne, az fix. Akkor mit csináltam volna? Aztán az is belém ötlött, minek neked éjszaka kabát? Hát nincs igazam? Holnap, ha majd megvirrad, áthozom. Ki tudja, merre hánykolódik? Talán nincs is az öreglánynál. Tehát várj türelemmel. Értetted?

Bogi bólintott. Lehet, igazat mond a bácsi. Hiszen holnap még tanítás van, ő pedig tegnap óta hiányzik. Mindenképpen kell anyu, hogy igazolja a mulasztást. Csak az lesz érthetetlen, miért maradt ott a kabát. De majd csak kimagyarázkodnak.

A telefon visszakerült a helyére. Baltazár elvette az asztalról a csiki-csuki papírját.

– Ugye nem csináltál magadnak házikókat? – Látva Bogi csodálkozó arcát, folytatta: – Ne sértődj meg állandóan. Csak humorizálok. Hisz végig az ablakban csücsültél. Meg aztán nem is fogadtunk semmibe. Különben rendes kislány vagy te... azt tudom. Ugye, már megéheztél?

– De hiszen nemrég ettünk – mondta Bogi.

– Aztán kitalálod-e, mit szereztem? – Baltazár figyelmen kívül hagyta megjegyzését, az asztalra borította szatyra tartalmát. – Ide süss! Téliszalámi. A legtöbb gyerek csak úgy, kenyér nélkül eszi, te is bizonyára. Úgy kapkodták, mint a cukrot. Még csoda, hogy megszántak, és nekem is juttattak belőle. Gondolom, a szakállam miatt. Mert olyan szánnivaló vagyok, ha így, hosszú tollakkal búsan nézek az emberek szemébe. Azt gondolják rólam: Szegénynek, ennek még anyja sem volt. Figyeld csak! Így csinálom.

Baltazár száját sírásra görbítve, szomorúan, félig csukott szemmel nézett lefelé.

A kislánynak jókedve lett.

– Igen, azt hiszem, a közértben így sikere lehetett a bácsinak.

A fal mellé sorakoztatták az üvegeket, a konzervet. Csak a kenyér és téliszalámi maradt az asztalon.

Bogi nagy karéj kenyérbe harapott, de a rajta lévő szalámi még vastagabb volt. Egy karika a földre gurult.

– Hoppá! Ez nem kocsikerék – Baltazár elkapta, még mielőtt az valahol megállapodott volna. Megfújta kicsit. – Semmi baja. Nyugodtan megeheted.

– Fejezzük be a csiki-csukit – mondta Bogi, és előszedte a papirost. – Szeretném tudni, ki győz... Persze – kicsit szontyolodva folytatta – így nem olyan érdekes. Ha nincs semmi nyernivaló. Mi Szepivel mindig fogadunk. Egy forintba vagy rágógumiba. Mindig megadtuk egymásnak, amelyikünk veszített.

– Hát fogadjunk!

Baltazár csámcsogott, bort töltött magának, és elégedetten dőlt hátra.

– Na, mi lesz a tét?

– Nem pénz – mondta Bogi. – Szoktuk úgy is, hogy leírjuk egy papírra kívánságunkat. Olyat, amelyik teljesíthető. Aztán leragasztjuk. És csak másnap szabad felbontani.

– Ugyan miért? – kérdezte Baltazár. – Minek idegeskedni annyi ideig?

– Így érdekesebb. Meg azt is megtudja az ember magáról, hogy milyen erős, van-e akarata. Még a vesztesnek sem szabad kibontani, csak ha letelt a kitűzött idő.

– Érdekes, nagyon érdekes – ismételte Bogi szavait a szakállas. – Aztán betartod mindig a fogadalmat? Na, nézz csak a szemembe!

De erre Bogi nem volt hajlandó. Félrefordulva felelte:

– Hát... volt úgy, hogy megnéztem a papírt, titokban. Szepi meg észrevette. Szégyelltem magam. De mostanában már erős vagyok. Mind a ketten megesküszünk valamire, és akkor kibírjuk.

– Hohó! Egy kis ház. Egy egészen kicsike házacska! – kiáltott fel Baltazár. – Megesküsztek? Aztán mire? Az esküt is meg lehet szegni.

– Ezt nem – mondta Bogi. – Ez olyan fontos, hogy nem lehet csalni vele... Azt fogadjuk meg, hogyha fel merjük bontani a papírt, akkor nem szeretjük az anyukánkat.

– Valahogy csúnya dolognak érzem – állt meg a csámcsogásban Baltazár. – Ne esküdözzetek égre-földre! Sürgősen szokjatok le róla!

Bogi megint húzott egy vonalat.

– Anyuci úgyse tudja meg. És aztán mindig betartom.

– Egyszer majd megszeged. Hidd el nekem. Mernél most velem fogadni? Hogy nem nézed meg, amit írok neked? Na, felelj!

– Igen – mondta Bogi. – Egészen biztosan nem kíváncsiskodnék, ha a bácsi leragaszt egy papírt. Akkor olvasom el, ha itt lesz az ideje. A bácsi is betartja?

– Várj! Fejezzük be előbb az evést. Aztán gondolkodom. Nem könnyű, amit kérsz. Nem is miattam, téged szeretnék megmenteni. Valamitől, amit nem tudsz majd teljesíteni. Nagy akarat kell hozzá. Úgy gondolom, senki nem tudná megcsinálni. Bár most csak az ilyen kislányokra gondolok, mint te. A felnőtt, az más.

Baltazár tisztára söpörte az asztalt a papír körül, megtörölte, elrakta bicskáját, és várta, hogy Bogi is kész legyen. Közben próbálta számlálgatni saját „házeit”. Titokban lesett a papírra, és észrevétlenül húzott egy vonalat, de a kislány észrevette:

– Ezt nem szabad – mondta. – Tetszik látni, nem én vagyok gyenge...

– Jól van, no, jól van, kicsit megtévedtem. – Cigaretára gyújtott, és csak most vette észre, milyen kedves ez a kislány. Feje kerek, akár a görögdinnye, rövid hajának majdnem minden szála begöndörödik. „Olyan, mint egy fehér néger – gondolta. – Te jó isten, mennyi gonoszsgot követtem el vele szemben! Meg a szülei... Nem, nem tudom magam soha tisztára mosni...”

– Kész vagyok – szólalt meg Bogi, Baltazárt utánozva, ő is kezével törölte meg a száját. – Akkor írjuk meg a papírokat.

– Írjuk! – szólt szomorúan Baltazár. – Tudsz ragasztót is szerezni?

– Lesz itt bőven. – Bogi beszaladt a másik szobába, ahol Szepi asztaláról felvett egy celluxszalagot. – Ezzel szoktunk mi is ragasztani.

– Kezdhetjük – mondta Baltazár. – Te bemész a másik szobába, én itt maradok. Mindketten megírjuk a kívánságunkat.

Bogi már a túlsó szobából kiabált vissza:

– Nem tetszik idejönni, ugye? Mert akkor érvénytelen!

– A magamét írom – mondta a bácsi. – Igyekezz inkább!

A kislány ott állt az összehajtogatott füzetlappal Baltazár előtt, és várta, hogy az is befejezze. Baltazár elővette bicskáját, levágott a ragasztószalagból, jól összerögzítette saját papírját, aztán Bogiét is.

– Akkor cseréljünk – mondta a kislány. – De előbb jön a fogadalom.

– Halljuk!

Bogi mondta a szöveget: „Nem szeretem anyukámat, ha felbontom titokban, idő előtt a papírt...”

– Ez nem jó – mondta egészen durván Baltazár. – Hogy fogadhatnék én valakire, aki már nincs? Nem érted, hogy nincs?

– Akkor, ami a legfontosabb a bácsinak – mondta Bogi. – Más nem lehet, csak ami nagyon fontos.

– Jó. Hát azt fogadom, hogy saját akaratod szerint holnap oda mész, ahová akarsz. Még akkor is, ha nem jön üzenet... Nekem ez a legfontosabb.

– Mire tetszik esküdni? Mert ez még nem elég.

– Mondd meg, hogy mire...

– Ha nincs anyukája, akkor az életére lehet...

– Rendben. Az életemre! Holnap elmehetsz.

– Én pedig... Nem szeretem anyucit, ha előbb felbontom...

Papírt cseréltek, és Baltazár azt mondta, akkor folytassák a játékot. Már kevés vonalka maradt.

– Az a te házad – figyelmeztette Baltazár a kislányt. – Látod, most is csalhattam volna... De mondd csak, nem érdekel téged a barátom?

– Kicsoda? – kérdezte Bogi.

– Akit sajnálsz – volt a felelet. – Mondtam, hogy neki telefonálok.

– Mi van vele?

– Változatlanul zűrben. Tudod, betört valahová, de az égvilágon semmit sem akart ott. Semmit sem akart elvinni. És most nem tudni, mi lesz.

– Akkor minek csinálta?

– Pihenni akart. Csak ülni egy széken, és gondolkodni. Azt hitte, sose jönnek rá.

– Miért nem ment haza?

– A felesége nem engedte be. Mondd, hová mehetne egy magamfajta férfi, hm, mert mi egyidősök vagyunk, karácsony előtt?

– Hát... A barátaihoz. De miért nem engedte be a felesége?

– Ne faggass, kislány – mondta most Baltazár –, ezt úgyse értenéd meg...

– Majd elképzelem – felelte Bogi. – Annyi mindent tudok kitalálni. Miért nem engedte be a felesége?

– Mert talált másik „férjet” magának, amíg ő távol volt... Tudnod kell, rászóztak elég sok hónapot, teljesen ártatlan volt az ürge, a neje miatt csinálta, akinek az isten pénze sem volt elég. Óérte csinálta a zűrt. Aztán... érted? Hazajön a pasas, csönget. Kijön őnagysága, rajta selyempongyola, talán a szegény ürge pénzéből, azt mondja neki: „Le is út, fel is út, vagy hívom a rendőrséget.”

– Erre az az ürge bácsi mit csinált?

– Csak nézett rá, aztán megfordult és elment. Persze, nem egészen normális az illető, de ezt csinálta. Visszaút nincs. Aztán jött az a lakás. Csak aludni akart ott. Gondolkodni...

– Ismerte őket?

– Félig-meddig. Van egy kislányuk is. Veled egykorú. Az eléggé szimpatikus... Szóval betört, álkulccsal.

– Nem voltak otthon?

– Éppen akkor pár napig nem. Aztán meg késő volt... Ők meg nem bocsátanak... Nem olyan emberek...

– Ellopott valamit?

– Semmit – mondta Baltazár. – Még eddig rendőrt sem hívtak, de az ürge örülten izgul. Hogy mi lesz.

– Biztos semmi – mondta Bogi. – Az ismerősök nem szokták egymást feljelenteni. Csak megharagszanak.

– Jó volna, ha igazat beszélnél. Te nem sajnálsz?

– Megint azt a bácsit? Igazán nem tudom...

Baltazár behúzta az utolsó vonalat.

– Annyit beszéltem már róla. Amikor még kisfiú volt.

– Ja. Akkor sajnálom. De mit ér ő veled? Én nem tudok segíteni.

– Hátha kiokoskodunk valamit – mondta reménykedve Baltazár. – Azt hiszem, kész! Már nincs több ház. Számoljuk össze.

– Tessék várni – mondta Bogi. – Még nem beszéltük meg, ki mikor bonthatja fel.

– Csak, ha elbúcsúztunk egymástól, azután.

– Akkor hogyan tudom teljesíteni? – kérdezte a kislány.

– Ez a meglepetés – mondta Baltazár. – Az én kívánságom olyan, hogy csak akkor teljesíthető, ha már árkon-bokron túl vagyok. Érthető?

– Hát... igen – mondta Bogi. – Csak egy kicsit furcsa, hogy nem látom többé a bácsit.

– Látni fogsz egyszer – ígérte Baltazár. – Hisz elviszlek autókázni. Ha lecsendesül körülöttem a zűr. Tudod, ez a lüke barátom. Akár elhiszed, akár nem, segítenem kell rajta. Sokszor feladtam a reményt, de aztán minden maradt a régiben. Pedig amúgy rendes gyerek, hidd el. Ismerem jól. Ha rászállt a melóra, senki nem állította meg. De jöttek időszakok... Mondom, úgy tudok belőle vizsgázni, mint a tenyeremből. Teherautósofőr volt... De ha megmakacsolta magát, leállította valahol a motort, az országúton, vidéken, azután hanyatt feküdt a fűben, és nézte a báránnyelűket. Órákig tudott így heverészni. Nem tudtam meggyőzni, hogy ez helytelen. Aztán jött egy mentőangyal, aki végleg elcsábította a felhőktől. Az aztán betette neki a kaput. Végleg.

– Kicsoda? – kérdezte a kislány.

– Később az lett a felesége – mondta Baltazár. – Ő az, aki miatt most... Szóval, aki miatt lebukott, aki nem engedte a lakásba. Aki miatt most betörő lett.

HIÁNYOZNAK A BÁRÁNYFELHŐK

– Én győztem! Hurrá! – kiáltotta Bogi, felugrott, s egy helyben pörögni kezdett. – Holnap teljesül, amit kértem?

– Csendesebben – mondta Baltazár –, az egész ház felébred. Kell az nekünk?

A kislány megnézte óráját, és nevetett.

– De hisz még senki sem alszik. Csak a pólyások. Olyan korán van. A tévében még tart a főműsor.

– Akkor se ugrándozz! Inkább azt áruld el, nehéz teljesíteni, amit a cetlire írtál? Mert ha megoldhatatlan, rám ne számíts. Például nem hozhatok neked egy vízilovat...

– Csak Jónást ismerem, az Állatkertből. De az úgyse eladó. Meg nem is akarnám. Nagyon könnyű megtenni, amit kértem.

– Akkor nincs hézag – sóhajtott megkönnyebbülve Baltazár. – Biztos pénzt akarsz vagy valami ajándékot... babát, mi? Esetleg könyvet. Ti, lányok szeretitek a zagyvaságokat...

– Nem kell pénz – felelte Bogi. – Se baba, se könyv. A mesék pedig nem zagyvaságok. Tavaly mondta a tanító néni, hogy minden mese megvan valahol, csak mi nem mehetünk el oda, nem találkozhatunk a szereplőkkel. Azok elérhetetlen emberek, nem látható vidékek, azért kell róluk megtalálni a mesét. Minden mese létezik, csak nem mindegyik jut az ember eszébe, vagy csak később...

– Azt mondod, boszorkányok is vannak? – kérdezte Baltazár. Felemelte a soron levő üveget, és csillogó szemmel állapította meg, hogy még alig ivott. – Szóval élnek boszorkányok, manók, tündérek?

Bogi maga felé fordította Bonzót, az kacsintott egyet, aztán lecsukta szeméit, mintha álmos lenne.

– Igen – felelte –, csak nem olyanok, mint a mesében, mert nem lovagolnak seprűn. És bibircsókos orruk sincs, vagyis nem biztos, hogy mindegyiknek. Ezt csak kitalálják. Hogy jobban lehessen félni tőlük. Az utcán láttam egyszer egy nénit. Az tényleg hasonlított egy boszorkányra.

– Látszik, nem nőttél ki a gyerekkorból, ha elhiszel ilyen butaságokat. Csak csecsemőket lehet etetni effélékkel, hogy félelmükben elhallgassanak, ne bőgjenek annyit.

– Nincs igaza a bácsinak – vitatkozott Bogi. – Én jobban hiszek a tanító néninek. Ő olyan sokat tud. – Sóhajtott. – Persze, már nem tanít bennünket. Csak tavaly, negyedikben. Akkor jobban szerettem iskolába járni. Akkor még kicsi voltam. Mindig csak egy tanító nénink volt, és reggelente tudtuk, hogy nem jöhet más az osztályba, csak ő. Ismertük minden cipőjét, ruháját, a klipszeit, a gyöngyöket a nyakában. Persze, sokszor nem fogadtunk neki szót. De rájöttem, ez csak azért volt, merthogy szeretttük. Most van egy olyan tanárunk, akinél jók vagyunk. Csendben várjuk, ha becsöngetnek, az óráján is csak rá figyelünk, nem merünk beszélgetni, rajzolni. Szóval fegyelmeztettek vagyunk. És tetszik tudni, senki sem szereti.

– Ezt honnan tudod? Csak ti nem szeretitek.

– Hát lehet... De soha nem látjuk mosolyogni. Az egyik fiú elnevezte savanyú uborkának. Én egyszer megsajnáltam. Elképzelttem, hazamegy, ül a lakásban, vagy felkel, mászkál ide-oda, megöntözi a virágait. És mégse mosolyog... Macskái is lehetnek, eteti őket, de valahogy... nem tudom... szóval... sose kérdez tőlünk semmit. Még azt se, hogy hogy vagyunk. Csak belép az osztályba. Olyan egyenes, mint egy seprűnyél! Mindig ugyanazt mondja: „Jó napot kívánok. Osztály, vigyázz! Jelentést kérek...”

– Nő az az illető? – érdeklődött Baltazár. – Mert akkor minden érthető.

– Igen – felelte Bogi. – Mi az, ami érthető?

– Talán, úgy gondolom, az én buta fejemmel, hogy macskái csak nőnek lehetnek, meg a seprűnyél is csak nőre passzol. Aztán van férje annak a tanárnőnek?

– Á, dehogy. Anyuci azt mondja, nem csodálja, ha nem talált magának. Az ilyen hoppon marad. A férfiak messzire elkerülnek. És olyan smucig lehet. Állandóan joghurtot eszik. Az a reggelije, uzsonnája. Kávét se vesz az iskolai büfében. Helyette koffeintablettákat nyeldes, jó pohár vízzel. Anyuci mondta,

tíz koffeintabletta, az egy forint. A fizetése megmarad. Alig költhet valamit, és szerintem irtó gazdag lehet.

– Honnan tudod?

– Egyszer beteg volt, és Göblyös, az osztálytársunk virágot vitt neki. Mi nem gondoltunk rá, de az osztályfőnökünk erősködött. Merthogy már egy hónapja nem láttuk. Azt mondta, valaki látogassa meg, kívánjon neki javulást, hozzunk be legalább egy forintot, vegyünk valamit, mert már minden osztály volt nála, ahol tanít. Egyedül fekszik, kétoldali tüdőgyulladásal... Szegény. Göblyössel még valaki akart menni, de az is lebetegedett. Tetszik tudni, akkor volt az influenzajárvány. Göblyös egyedül ment oda.

– És mit mondott ez a Göblyös?

– Semmit. Őrá azt mondják, hogy stréber. Bármelyik tanárnak kedvébe jár, még akkor is, ha tudja, hogy az nem szereti. Mintha észre se venné. Állandóan megtanulja a leckét, persze, azért nem mindig kap ötöst. De hármast is ritkán. Mindig így köszönti a tanárokat: „Csókolom, hogy tetszik lenni? Ugye, szép most az idő? Csókolom, hogy tetszik lenni? Ne segítsek valamit? Ugye, csúnya most az idő?” Azért nem szeretjük mi sem.

– De a Seprűnyél, az igen?

– Azt hiszem – mondta Bogi. – Hasonlítanak is egymáshoz. Göblyös is olyan, mint egy piszkafa. Ráadásul szemüveges.

– Jó, ez nem érdekel – mondta Baltazár. – Hogy hívják a tanárokat?

– Aki beteg volt? Zsóka néninek.

– Persze. Mit mondott Göblyös, gazdag nő?

– Hát, azt nehezen árulta el, csak dicsekedett, hogy több szobán ment át, míg végre Zsóka néni vázába rakta a virágot. Nagy erkélye van, onnan a budai hegyeket látni. Kiküldte Göblyöst, hogy szívjon egy kis friss levegőt. Azt mondta neki: „Menj ki, fiam, friss odakint minden. Nézd a várost meg az erdőket...” Ezt Göblyös csak a legközelebbi barátnőjének árulta el.

– Van olyan neki?

– Hát... Nincs is. De kell neki valaki, akinek eldicsekedhet. Ő mondta, hogy a tanárnőnek rengeteg virágja van, kaktuszok meg minden.

– Macskákról nem beszélt?

– Azokat csak én találtam ki, de attól még lehetnek – mondta Bogi. – Merthogy ráillik. A macskák, a kaktuszok. Biztos sok pénze van.

– Elvenném azt a Zsóka néniteket – mondta Baltazár. – Nem tudod a címét?

– A bácsinak nincs felesége? – nevetett Bogi. – Mert ha van, akkor nem lehet. Pedig szeretném látni...

– Aha. Hát persze. Milyen kár. Mit szeretnél látni?

– Ahogy Zsóka néni fehér fátyollal Baltazár bácsi mellett áll, szól a nászinduló... már voltam esküvőn, és azt mondja: Igen.

– Gondolom, boldog lenne – mondta Baltazár. – Talán azután már ti is szeretnétek.

– Miért?

– Nem lenne seprűnyél, nem mondaná „Osztály, vigyázz! Jelentést kérek!” Ez holtbiztos. De azért, tudod... elhiszem, amit mondtál...

– Mit mondtam? – kérdezte Bogi.

– A mesékről. Igazad van. Lehet meséket előkaparni úgy, hogy azok már léteznek, csak el vannak süllyesztve. Tehát ki kell bányászni őket. Ne írjunk egy mesét? Arról a Zsóka néniről... Szép, hosszú, bánatos história lenne...

Bogi felmászott a díványra, lábait maga alá húzta, a pokrócot maga köré csavarta.

– Ne! Róla ne! Annyi szép mese van a világon. És én nem akarom, hogy Zsóka néni...

Baltazár mellé telepedett, de nem tudott mit tenni bakancsával, hát csak nekidőlt a falnak, a lába lógott a levegőben.

– Aha. Te aztán tényleg nem szereted az öreglányt. Azért is maradtál inkább velem, igaz? Na, valld be, hogy azért.

– Hát... – mondta Bogi. – Lett volna még néhány órája. Nem bánom, hogy nem találkozunk. Tessék levetni a cipőt. Úgy kényelmesebb.

A rövid időtávolság, meg hogy holnap már úgyis szabad lesz, bátorrá, gyanútlaná tette Bogit. Mikor Baltazár odatelepedett mellé, úgy fogadta, mintha csak Szepi volna ott. Igaz, a ruhája egyáltalán nem árasztott kellemes illatot. Ázott füstszag lengte körül. Elhúzódott Baltazártól, hátát a falnak támasztotta.

– Csináljunk akkor egy mesét – kezdte Baltazár. A pokróccal ő is betakarta lábát, és ezáltal békesség lett körülöttük. A nyitott ajtón át beláttak a másik szobába. Csak az asztali lámpa égett, és annak fénye megint idegen vidékeket juttatott Bogi eszébe. A tárgyak nem voltak ismerősök, ott álltak személytelenül a helyükön, halvány ködben, mindegyiket meg lehetett csodálni, mindegyik új volt. A kislány szeretett volna melléjük lépni. Egyiket megérinteni, másikról letörölni a port, egy vázát arrébb helyezni. Baltazár zökkenetett ki gondolataiból.

– Na mi lesz? Hát nem kezdjük el?

– Mit? Ja, a mesét? Hát nem bánom. Mit tud a bácsi?

– Én semmit – mondta a szakállas. – De esetleg keressünk szereplőket. Állapítsuk meg, kikről szól majd. Rendben?

– Persze – mondta Bogi. – De kik legyenek a szereplők?

– Gondolom – mondta Baltazár – legyen benne egy kisfiú is... Meg felnőttek. Minden mese ilyen. Nem?

– Biztos – mondta Bogi. – Egy mesében majdnem mindenki kell. Apa, anya, gyerekek. Meg idegenek is.

– Így igaz! – nyugtázta Baltazár. – Hát hogy is kezdődnek a mesék?...

– Egyszer volt, hol nem volt – mondta Bogi. – Volt egyszer egy kisfiú.

– Ez már a mese? – kérdezte Baltazár.

– Hát igen. Tessék folytatni!

– Volt egyszer egy kisfiú – mondta a szakállas. – Ez a kisfiú egyszer csak nagyra nőtt.

– Nem jó – javította ki Bogi. – Mi történt vele addig? Amíg nem lett nagy. Azt nem szabad kihagyni.

– Jól van – mondta Baltazár. – Csak nagyon nehéz mesélni arról a kisfiúról, akivel még nem történt semmi.

Bogi beletúrt a hajába.

– A bácsi vállalja a fiút, én meg a kislányt. Így könnyebb lesz. A felnőtteket meg közösen találjuk ki. Tehát volt egyszer egy kisfiú meg egy kislány.

– Először éljen csak a kisfiú – mondta Baltazár. – Aztán majd jöhet a lány is, aki mindent elintéz. Rendben?

– Persze – mondta Bogi. – Mindig mindent a lányok oldanak meg. De mi legyen a nevük?

– Hát... – mondta Baltazár – esetleg... Mi lenne, ha saját nevünkön szerepeltetnénk őket? Úgy könnyebb kitalálni, mi történik velük. Mintha rólunk szólna a rege.

– A mese! – javította ki Bogi.

– Egykutya. Mese vagy rege. És akkor én el is kezdem. Szóval, volt egyszer egy Baltazár...

– Tessék várni! – mondta Bogi. – Majd én megtanítom a bácsit mesét mondani. Tehát: Volt egyszer egy kisfiú, akit Baltazárnak hívtak. Most már lehet folytatni!

– Hozd ide a bagómat – kérte a szakállas. Nézte a kislányt, aki készségesen, örömmel felállt, és ekkor valami összeszorította a torkát. Legszívesebben azt mondta volna neki: „Itt a kulcs. Menj haza. Én egy alávaló gazember vagyok.”

De amikor Bogi visszaült mellé, és megérezte arcának szappanillatát, lemondott arról, hogy csak úgy simán elengedje. Eddig nem nagyon gondolkodott azon, hogy az életben mit miért tett. Sokszor csinált jót is, rosszat is, aztán morfondírozott csak. Mindig a végén. Ebben a pillanatban úgy érezte, kellett, hogy találkozzon ezzel a kislánnyal, és éppen így, ilyen zűrösen. Nem jött rá, mi az, ami jólesik. Az állandó fülelés, a rettegés idegileg nagyon megviselte. Bármelyik pillanatban nyílhat az ajtó, megszólalhat a telefon, amit fel kell venni, mert akkor, ha ezt nem teszi, a gyerek gyanút fog.

Igaz, úgy dugta vissza a zsinórt a konnektorba, hogy alig nyomta meg a dugót. Ha szerencséje van, a készülék áramtalan.

Bogi a hamutartót is odavitte, közéjük rakta, kényelmesen elhelyezkedett.

– Na, még egyszer elkezdem: „Volt egyszer egy kisfiú, akit Baltazárnak hívtak...” Most a bácsi következik.

A szakállas sóhajtozott:

– Ez elég nehéz. Kitalálni mindenfélét. Nem beszélhetnénk a barátomról? Az ő élete is egy mese.

– Nem bánom – egyezett bele Bogi. – Csak legyen érdekes. Mert akkor az nem mese, ha nincsen benne olyan részlet, ami a valóságban meg sem történhet. Nagyon sok mindent ki kell találnunk.

– Lesz bőven érdekesség – ígérte Baltazár. – Folytathatom? Szóval... ez a gyerek falun lakott. Egy nagy erdő volt a közelben.

– Milyen erdő?

– Akácos. Tavasztól őszig zöld volt a határ. Mindenféle virágok nyíltak. Jól mondom?

– Ühüm. Milyen virágok?

– Hát, várjál csak! Akácvirág, az rengeteg volt. Az egész falu fehérlett. És mindenütt rengeteg darázs döngöcsélt. Szippantgatták a mézet...

– Az akácfáról?

– Onnan is. De bármilyen virág jó volt nekik, amiben édességet találtak. Rengeteg virág tartalmaz mézet. Pillanat. A kék harangvirág, a szarkaláb, még az orgona is.

– A méhek virágport is gyűjtenek – mondta Bogi. – Kell az is a mézkészítéshez...

– Az a sárga micsoda, amitől az orrod is besárgul? Arról nem hallottam, hogy olyan fontos.

– Tanultuk – mondta Bogi.

– Hát ilyen volt a környezet – folytatta Baltazár. – Már a gyerek körül. Mégsem irigyelte senki az életéért. Az apjával lakott, édes kettesben.

– És legeltette a teheneket, ugye? Ezt már hallottam. Meg hogy felköltöztek a városba. Melyik városba?

– Olyan mindegy. Lehetett az Budapest is – mondta Baltazár. Cigarettaját elnyomta, újat vett elő. – A mesében igazán nem számít. Mondom tovább. Nőtt, nőtt az a gyerek, kamasz lett, túl eleven. Abban az utcában, ahol laktak, féltek tőle a kicsik. Persze, csak a jobb fajták. Verekedett velük, elszedte a cukrut, megdobálta a felnőtteket.

– Miért csinálta?

– Ő maga sem tudta. Csak úgy rájött a bolondóra. Így állt bosszút, mert...

– Tessék megállni – szakította félbe Bogi. – Most én találgatok tovább. Azért állt bosszút, mert nagyon rosszul bántak vele. Anyja nem volt. Apja pedig ütötte-verte. Kizavarta a hóba, a hidegbe, ha neki úgy tetszett. Különösen, amikor részeg volt. Még az üveget is utána dobta, igaz? Mi lett azután vele?

– Intézetbe került. Elszedték az apjától. Ott jól bántak vele... csak hát...

– Nem viselkedett jól?

– Ó – szólt Baltazár –, semmi hézag nem történt volna körülötte, ha nem őrzik lakattal. Ő addig megszokta a szabadságot. Akkor kerekedett fel, amikor kedve támadt. Az intézetben meg, tudod... kimenő ettől-eddig. Háromtól ötig. Aztán sose tartotta be... Pedig jó dolga volt.

– Hát akkor?

– Tudod is te, mi az. Állandóan érezni a lakatot, a falakat....Mélységesen neki adok igazat. Egyszer egyszer bizony még meg is szökött...

– És visszavitték?

– Naná. Aztán valahogy csak kibírta. Szakmát adtak a kezébe, tanult embert faragtak belőle.

– Mi lett belőle? – kíváncsiskodott Bogi.

– Sofőr. Mert imádta a motorokat meg a szabadságot. Tudod, egy sofőr bejárja az egész világot, és az a nagy teherautó úgy száguld az úton, ahogy a gazdája parancsolja. A kis mazsolák meg kitérnek előle, mert ő az úr, a fontos. Hű, de szeretett gázt adni! Tudod, milyen jó az? Sehol egy lélek, se előtted, se utánad. A fák neked szaladnak, itt egy falu, ott egy város, és mire észbe kapsz, már rég elhagytad valamennyit. Ha visszanezel, csak templomtornyot láatsz. Feletted az ég. A felhők. Valamelyik út szélén vendéglő. Betérsz, haragsz valamit. Iszol is... Na persze, csak módjával. Mondjuk, egy pohár sört, és máris mész tovább.

Bogi fintorgott.

– Ez is mese? Sofőrökről nem olyan érdekes.

– De finnyás vagy! – Baltazár sértődötten felkecmergett, teletöltötte poharát. – Azt hiszed, a sofőr nem ember? Lehet, hogy legtöbbje nem tanulja meg annak idején az egyszeregyed, de mégis különbek sok más tanult léhűtőnél. Mert ki szállít zöldséget, gyümölcsöt, húst és szép bútort a lakásba, mi? Persze, hogy kérges a tenyere, mert jól meg kell markolni a kormányt, sokszor trógerolni.

– Nem azért mondtam – szabadkozott Bogi. – Tudom, mindenféle emberre szükség van. Utcasprőre, fűtőre, úttisztítóra. Nélkülük megállna az élet... Csak hát ezek az emberek nem szerettek tanulni, akkor se, amikor tehették volna. Nem igaz? Meg is látszik rajtuk.

Kintről zajt hallottak. Baltazár fülelt, és amikor Bogi az ajtóhoz szaladt, és a kilincsre tette a kezét, visszaparancsolta a helyére.

– Ne csinálj cirkuszt – mondta egészen idegen hangon. – A postást úgyméghalljuk. Jó erős a csengő. Már kipróbáltam. Más meg úgyse érdekel bennünket. Vagy igen?

Az ajtófélfának támaszkodott, úgy hallgatózott kifelé. Vödörörgés, ajtók nyikorgása hallatszott. Felbúgott a lift, megállt, újból elindult.

– Csak a házmester lehet – állapította meg csalódottan Bogi. – Szemetel. – Ránézett az órájára. – Már késő van, de úgy látszik, ez a helyettes, ez elég lusta.

Baltazár sértődötten ült a helyén. A kislány nézte egy ideig, aztán megkérdezte:

– Miért haragszik a bácsi?

A bácsi tüntetően hallgatott, nem válaszolt, nézett a füstfelhők után, amik szétoszlottak a bura körül. Szájában a cigarettával ismét töltött és ivott...

– Be tetszik rúgni – mondta Bogi. – A részegektől félni szoktam. Kötekednek, verekednek, elesnek, nem tudnak felállni, káromkodnak, aztán elalszanak és jön a horkolás...

– Én ugyan nem. Én nem vagyok olyan. Különben is rosszul ismered a részegeket. Mert van ember, aki sírni kezd, ahogy berúg. Eszébe jut az a sok disznóság, ami vele történt, az igazságtalanság, aztán csak bóg, nem tudja abbahagyni. Én is ilyen vagyok. Akarod, hogy sírjak?

– Nem, igazán nem. De miért haragudott meg a bácsi? Tudom, most azért iszik...

– Mert megsértettél. Ha nem tudnád, én is sofőr vagyok. Méghozzá teherautón. Úgy, mint az a volt haverom. Aztán láatsz te rajtam valami rendellenességet? Csúnyán beszélek? Azt hiszem, elég választékos a modorom. Vagy nem? Hogy viselkedtem eddig, mondd?

– Én nem is tudom – mondta halkán a kislány. – De nem minden sofőr egyforma. Tessék elhinni.

– Hát persze – szólt Baltazár. – Talán azt hiszed, hogy minden iskolát járt ember művelt? Minden tanárod intelligens? Egy frászt. Ha látnád őket otthon! Ahogy viselkednek feleségükkel, gyerekükkel, bizony, eltátnád a szád, ha hallanád, hogyan beszélnek. Csak a nagyközönség előtt játsszák meg magukat.

– Biztos – hagyta rá Bogi. – Igaza van a bácsinak. – Visszaült a helyére. – De így sose lesz kész a mese, ha elkanyarodunk.

– Jól van. Hol hagytuk abba? A sok zagyvaságból hámozz ki egy-két mondatot. Ott folytatjuk.

– Kitanulta a sofőrséget. Szerette az autót, a száguldást. Néha megállt valahol, egy útminti vendéglőnél, evett-ivott. És jól dolgozott...

Baltazár fátyolos gondolatokkal nézte Bogi: „Milyen kedves gyerek.” Meg akarta simogatni, de végül mégse tette.

– Szépen mondtad. Röviden, csak a lényegét. Én nem tudnék így mesét összefoglalni. Még akkor sem, ha tudom a végét. Én mindig elkalandozom. De mondd csak. Nem vagy éhes?

– Ugyan, Baltazár bácsi. Ne tessék állandóan etetni. Nemsokára tíz óra lesz. Ilyenkor már aludni szoktam.

– És álmos se vagy? – kérdezte a szakállas. – Mert aludhatsz, ha éppen kedved tartja.

– Nem tudnék – felelte Bogi. – Tudom, jön a távirat. Valami történni fog. Mi lesz, ha éppen alszom? Nem akarok elaludni. Inkább egész éjjel virrasztok.

– Felébresztenélek.

– Inkább folytassuk a mesét. A bácsi következik. Én nem tudhatom, mi történt Baltazárral... Azzal a másikkal, a mesénkben.

– Nagyon jól dolgozott – felelte Baltazár. – Megnősült. Elvett egy csodaszép lányt, az egyik Balaton környéki fogadóból, így van a mesékben is, nem? Azután boldogan éltek, sokáig. A pasas meg olyan lelkes volt a munkában, annyira dolgozott, hogy kiemelték. Magasabb pozícióba. Már nem vacak kis országutakon járt, hanem külföldre. Kapott egy nagy kamiont. Azzal fuvarozott. Bécsbe, Koppenhágába. Még Törökországban is járt. Ahol a nők fátyollal közlekednek, és csak két szép szemük látszik, semmi több.

– És aztán? – kérdezte Bogi. – Ez a mese olyan, mintha megtörtént volna. Ugye, ez nem is mese?

– Hát egy-két dolog valódi benne – mondta Baltazár. – De nincs mindenről tudomásom. Hallottam azért egyet-mást. Csempészni kezdett a pasas. Az a lüke... A felesége állandóan gyötörte: Vargáéknak már ez van, Némethné három aranygyűrűt hord, Kovácsék Mercit vettek. Te, idétlen mamlasz. Azon az úton járnak, mint te, de nekünk csak egy vacak Trabant jutott. Az is forintért...

Bogi felhúzta térdeit, kezét összekulcsolta.

– Aztán mi történt?

– Kicsit bepörgött az ürge. Csakugyan palíra lehetett venni. Ha más igen, ő miért nem? – gondolta. Egypár karperec, fülbevaló, gyűrű, nem a világ. Legyen meg az asszony öröme. Hisz nagyon szerette. De a szabadságát is sokra tartotta. Tudod, a felhőket, az út menti fákat, idegen vidékeket. De hát... már az első ilyen útján lebukott. Ilyen peches volt. Más egy vagyont csempész be, ő pedig néhány vacak, csillogó bizsuért, és még csak nem is magának. Magának még egy gatyát se vett.

– Sírt a felesége? – kérdezte Bogi. – Volt tárgyalás? Mennyire ítélték?

– A felesége? Az a... – Baltazár hahotázni kezdett. – A felesége? Nem volt az már akkor a felesége. Mert nem a papír számít, hidd el. A nagysága vonogatta a vállát, mosolygott, mint az angyalok. Kiöltözve, akár egy begyes galamb, úgy jelent meg a bíróság előtt. Ő semmiről nem tud – hajtogatta. Villogtatta szeméit, páváskodott. És képzeld, hittek neki. Hát mondd, van igazság?

– Nem mindig – felelte Bogi. – De az a dolog már régen volt. Az a Baltazár bácsi letöltötte a büntetését. Nem lehet baja, ha többé nem csinálja. Én... Igazán... nem is tudom...

Baltazár az asztalhoz ment, kezébe vette Bogi vizes poharát, teleöntötte borral.

– Idd ki! Nem halsz bele... Kell neked is egy kis szíverősítő.

– Mi kell nekem? – kérdezte a kislány. – Én nem szeretem a bort.

– Honnan tudod? Ittál már?

– Még soha – mondta Bogi. Fogta a poharat, és rémulten nézte a piros lét. – Én még nem ittam. Ezt nem szabad.

– Ne hazudozz! Valamikor csak megkóstoltad. Akkor honnan tudod, hogy rossz?
 – Igen... Egyszer, szilveszterkor. Akkor ittam. Vendégek jöttek hozzánk. Énekeltek. Apuci volt a leghangosabb. Akkor valaki azt mondta: „Adjunk a gyerekeknek is. Csak egy gyűszűnyit. Az nem árt.”
 – Megittad, persze.
 – Igen. És tessék elképzelni, anyuci tényleg hozta a gyűszűt. Nem eggyel kaptam, hanem sokkal többel. A fejembe is szállt. Azonnal elaludtam.
 – Ugye, ugye. És mit éreztél?
 – Á, semmit. Vagyis először repülni kezdtem, aztán már nem voltak szárnyaim. Illetve lefelé merültem. De egyáltalán nem féltam.
 – Na látod! Most is ez fog történni. Reggelre, mire felébredsz, minden rendbe jön. Megyek a kabátodért. Megígértem. Mutasd csak, hány arasz a vállad? Nehogy a másét hozzam el. Na, hogy döntöttél? Nem akarsz megint repülni?
 Bogi csak azért itta ki a bort, mert hirtelen nagy-nagy fáradtságot érzett. Először semmi sem történt. Csendben ült a díványon, de néhány pillanat múlva felhők jöttek be a szobába. Puha, fehér gomolyagként keringtek Baltazár feje körül. Baltazárnak két arca lett. Két egyforma bácsi állt egymás mellett. Szólt hozzá, beszélt valamit.
 Nem fejeztük be a mesét – akarta mondani Bogi. Már nem akart elaludni. Érezte, jóvátehetetlen történi, ha most lecsukja a szemét. De hiába erőlködött, nem tudott ébren maradni.
 – Eddig egy kisfiúról volt szó – hallotta a távoli hangot. – Egy kisfiúról, aki azután felnőtt, és különböző butaságokat csinált. Hát én vagyok az a Baltazár. Betörtem ide. Betörő vagyok. Azért találkoztunk.
 Bogi nagy nehezen kinyitotta a szemét, nem tartott sokáig, el akart szaladni, de nem sikerült. Még álmában is hallotta: „Betörő vagyok. Betörő vagyok. Bocsáss meg nekem.”
 Másnap délelőtt arra ébredt, hogy egyedül van... Csend volt körülötte. Nagy-nagy csend. Az órája tizenegyet mutatott.

EGYSZER MAJD VISSZAJÖN

Otthon nem vették fel a telefont, egymás után többször is próbálkozott. Azután csak egyetlen szám jutott eszébe, amin a rendőrséget lehet hívni, a 07. Gyorsan tárcsázta. Amikor valaki jelentkezett, hüppögve mondta:
 – Bácsi kérem, én vagyok az...
 – Ki beszél? – kérdezte a szigorú, érdes hang. – Mit akarsz?
 – Hát én, aki eltűntem. Már biztos mindenütt keresnek. Mert engem... – Nem tudta folytatni. Könnyei keze fejére, a kagylóba potyogtak, és remegve figyelte a kinti zajokat. Most nagyon félt a bácsitól, aki ennyire becsapta, ilyen csúnyán átejtette. Ki tudja, mit tartogat még, milyen gonoszságra készül. Azonnal itt lehet, és akkor...
 A vonal túlsó végén beszélgetés, vitatkozás hallatszott. Most egy másik rendőr szólt.
 – Miről beszélsz, kislány? Ha most nem sírnál, már letettük volna. Tudod, a komisz gyerekek csinálnak néha vicceket... Akkor begurulunk...
 – Nem vagyok komisz. – Bogi hangos bőgéssel igazolta, hogy semmi ok kételkedni a szavában. – Tessék idejönni. Nagyon félek.
 Percnyi csend. Egy pillanatra megállt az idő. Úgy érezte, hogy a világon most sehol, egyetlen óra sem jár, és amíg rátalálnak, nem is fog.
 – Ide hallgass, te kislány – kezdte a bácsi, de Bogi megint rákezdte. Milyen jólesett most sírni, nem tudta abbahagyni.

– Te, kislány! – mondta rémulten a rendőr. – Ha pityeregsz, nem tudunk segíteni. Figyelj jól. Gyorsan felelj. Mikor tűntél el?

– Két napja.

– Hogyan? Elcsavarogtál?

– Nem, vagyis...

– Jó. És most merre vagy? A kerületet mondd!

– A hatodikban.

– Utca, házzszám? És te hol laksz?

Bogi megmondta.

– Rendben. Hol találunk meg? Padláson, pincében?

– Egy lakásban. Be vagyok zárva.

– Na, gyorsan mondd tovább. Emelet, ajtó? Ki csukott oda?

Furcsa, szorító érzés volt a torkában. Mintha száját összevarrták volna. Nem tudta kimondani Baltazár nevét. Ha kiejti, érezte, újból sírni fog.

– Ő zárt be – dadogta. – Ő... Nem tudom ki – és megint zokogott.

– Te, kislány. Szépen hallgass rám. Szedd már össze magad. Ki az az ő?

– Nem tudom.

– Na jó – hallotta Bogi. A vonal túlsó végén azt mondta valakinek a bácsi: „Szaladj a másik telefonhoz. Kérdezd meg, mi van abban a kerületben, aztán intézkedjete. Sürgős. Ha sír, valami oka lehet...” – Kislány – szólt ismét Bogihoz –, hol van most az illető?

– Nem tudom. Itt hagyott.

– Férfi, nő? Adott enni? Bántott?

– Nem, nem – mondta Bogi. – Sokat ettem. Meg nem is bántott.

– Egyre zavarosabban beszélsz. Édesanyáddal mikor beszéltél?

– Nincsenek otthon. Már próbáltam. Tessék idejönni.

– Beszéljessünk. Én nem hagyhatom el a helyem. De már kiadtam az utasítást. A kocsink néhány perc múlva ott lesz. Félsz?

– Már nem. Csak anyut szeretném felhívni. Hátha...

– Jó – egyezett bele a rendőr bácsi. – Akkor most szépen letesszük. Próbáld meg. Lehet, hogy sikerül.

De alighogy helyére tette a kagylót, és remegő kézzel újból fel akarta emelni, az hirtelen megszólalt. Ijedten bámulta a piros készüléket, hallotta szíve dobogását. A telefon sokáig csengett, amíg volt végre bátorsága felemelni.

– Na – mondta halkan egy férfi. – Ugye telefonáltál?

– Ki az? – kérdezte Bogi, de máris ebben a pillanatban rájött, hogy ez csak Baltazár lehet. Jaj, csak ide ne jöjjön. De akkor nem tudják elfogni! Ha telefonál, nem lehet a ház előtt. Csak a sarkon túl van egy fülke.

– Ugye telefonáltál? – ismételte Baltazár. – Tudtam én, hogy te se vagy különb. A rendőrséget hívtad?

– Nem, igazán nem – mondta erőltetetten Bogi. – Tessék elhinni.

– Ravasz kislány vagy – felelte erre Baltazár. – Látni akarsz? Ez teljesen felesleges. Anélkül is a kezükre adhatsz. A rajzról azonnal rám ismernek. Az újságba kerül. Te pedig hős leszel.

– Én... Igazán én... – dadogta Bogi. – A bácsi volt a rossz. Nem mondott nekem igazat.

– Mert nagyon féltél volna, ha nem terelem el a figyelmedet. Ha azonnal megmondom az igazat... De bántottalak én? Mondd, nyúltam hozzád egy ujjal is? Persze, ronda alak vagyok, elismerem. De legalább most befejezheted a mesét.

– Mit?

– Hát a történetet, ami nem mese. Még mindig nem érted? Már csak a vége hiányzik. Abba én nem szólok bele. Te fogod a végére tenni a pontot. Elmondasz majd néhány részletet. Azt még senki nem írta meg. Ez lesz a te meséd. Meglátod, ünnepelni fognak.

– De én... Baltazár bácsi... Csakugyan nem akartam. Csak hát... Nem tudtam, hogy az a kisfiú Baltazár bácsi...

– Most már tudod. De a nevem nem stimmel. Ebben az egyben hazudtam neked. Nem hívnak Baltazárnak. Persze, az nem lesz probléma. Ott van a rajzod az asztalon. Odatettem. Gratulálok, festőművésznő...

Istenem, megint sírni kell – gondolta Bogi. De miért, miért? Az utóbbi két napban annyi kérdést tett fel magának, amire nem tudott válaszolni, inkább belegabalyodott. Most mit csináljon? Tudta, hogy Baltazár nem olyan, mint a többi bűnöző. Határozottan érezte, hogy innen sem vitt el semmit. Hisz a mese igaz. Buta mese... vagy mégse... Most már nem fél tőle.

Amíg valahonnan telefonál, nem lehet itt. De azért megnézte, nem áll-e a háta mögött valaki. De minden rendben volt. A villany égett. A rendetlen asztalon ételmaradványok. De miért ég a villany? Mindjárt felhúzza a rolót, csak kell még valamit tennie.

– Bogi – mondta Baltazár. – Legalább öt perce beszélünk. A zsernyákok bármikor ott lehetnek. Maximum pár percet adok nekik.

– Igen – súgta a kislány. – Mindjárt ideérnek.

– Elolvastad a csiki-csuki levelét? – kérdezte Baltazár. – Nem biztos, hogy egyhamar látsz. Most már kibonthatod. Na, gyorsan, vedd elő! Ott van a köpenyed zsebében...

Bogi kibontotta, szinte széttépte a papírt. Ügyetlen, görbe sorok ugráltak szeme előtt.

– Olvasod? – kérdezte Baltazár.

A kislány nézte, nézte a papírt, azon csak annyi állt: „Akár győzök, akár nem, kérlek, ne rajzolj le soha...” Utóirat: „Illetve rád bízom.”

– Elolvastam – felelte a kislány. – Tessék még maradni. Én most.

– Nincs mit mondanom – felelte dühösen Baltazár. – Tegnap te győztél, és ugye, azt hiszed, nem teljesítettem a kívánságodat? Nincs kabát, úgy gondolod? Nem hoztam el neked, de beláthatod, lehetetlen volt. De kabátod mégis van. Menj ki az előszobába. Ott lóg a fogason. Hát nagyon kellett rohannom. Nézd meg a zsebet is. De előbb még hadd mondjam meg, ne számíts arra, hogy meglógok. Itt fogok állni a túlsó járdán. Láthatsz majd. Aztán, ha megérkeznek a barátaid, csak mutass le rám.

Bevárom őket. De az autózást, azt azért komolyan gondoltam. Egyszer majd... meglátogatlak... és ha még akkor is akarod... akkor...

Furcsa, elcsukló hangon beszélt Baltazár. Be se fejezte. Kattant a készülék. Bogi megkövülve állt. Autózás... kabát... rendőrök. Mindjárt itt lesznek.

Kiszaladt az előszobába. Még a félhomályban is azonnal tudta, mi az, amit le kell emelnie a fogasról. Bevitte a szobába. A villanyfénynél puha tapintású, kék színű kabátot látott. Kapucnis volt, mint Szepi kabátja. A kapucnit fehér, hosszú szőrű prém keretezte.

A zsebébe nyúlt. Rövid kis cetlit tartott a kezében. Csak ennyi állt rajta: „Boginak, szeretettel.”

Megnézte a másik zsebet is. Semmi, csak a kabát árasztott friss, illatos bolti szagot.

A kabát a földre csúszott. Bogi állt egy helyben. Remegett a keze. Végigsimította arcát, haját. Kigombolta köpenyét, aztán rájött, hogy most fázik, hát újból keresgette a gomblyukat. Kezébe akadt Bonzó. A kutya félig csukott szemmel oldalra nézett, és Bogi úgy látta, hogy szomorú. Nem haragszik rá, de már nem barátok...

Ó, de hát mit csináljon? Hol vannak ilyen soká? Anyut is fel kellene hívni. De most nem jutott eszébe a telefonszámuk. A számok felcserélődtek, ide-oda ugráltak a szeme előtt. Hol egy hatos jött elő, hol egy négyes. Úgy nyüzsögtek, mint a hangyák.

Mindjárt itt lesznek. Baltazár pedig lent. Ránézett a kabátra, felemelte, az arcához érintette. Puha, bársonyos volt a gallérja.

Gyorsan a rolóhoz szaladt, felhúzta. Ó, milyen szép az idő odakint! Hideg a levegő. A hó megfagyott, megkeményedett a villanydrótokon. Az iskola tetején két varjú gubbaszkodott. Álltak mozdulatlanul, és őt bámulták.

Odaát minden csendes. A tantermekben sem látott mozgolódást. Persze, ez az utolsó nap. Ilyenkor elmarad néhány óra. A gyerekek örülnek, a tanárok hazamennek, az iskola üres.

Most feltűnt Baltazár. Zsákja a hátán. Kicsit görnyedten, szánalomra méltóan sétálgatott. Felnézett oda, ahol ő könyökölt, de semmi jelt nem adott. Csak tudomásul vette, hogy ő ott van. Fel-le, fel-le. Nem hagyta el posztját. Olyan nyugodtan, lassan ment, mint az az őr, akit odaállítanak egy bódé elé, és aki tudja, órákig kell sétálgatnia.

„Na, most elfogják” – gondolta örömmel Bogi. Kiabálni akart az utcán siető embereknek, de nem jött hang a torkából. Nem baj, hisz mindjárt itt lesznek érte.

A világos szobában még kékebb lett a kabát. Bogi a fotelba tette. „Mit csináljak? Mit csináljak?”

A cetli a földön hevert, gyorsan lehajolt érte, és ebben a pillanatban rájött, mit kell tennie. Az utolsó percek, amíg még talán segíthet Baltazárnak. A papírszeletet összegyűrtte. Megkereste a másikat is, amit a játék befejezése előtt írt a bácsi. Belegöngyölte. Mi van még? A nagy rendetlenségben ott piroslott a kétszáz forint. Mindkettőt rátekerte az eddigi kis gombócra. Aztán beszaladt az íróasztalhoz. Ott volt a gyűrt rajzlap. Baltazár színes, mosolygó képe nézett rá. „Gyorsan, ezt is a többi közé...”

Kezében a papírgolyóval, ami nagyobb lett, mint egy labda, az ablakhoz rohant. Baltazár lassan, komótosan sétált. Betartotta a szavát. De miért nem néz fel? Ó istenem, csak egyszer nézzen ide, hogy jelt adhassak.

Végre. Baltazár megigazította nyakában a sálját, kezén nem volt kesztyű, fázósan összedörzsölte tenyerét, és felpillantott. Bogi tudta, ez az utolsó alkalom.

– Baltazár bácsi! – kiáltotta. Ijedten nézett körül, de az utcán most csak egy öregasszony jött, botját mélyen a hóba süllyesztette. Lehet, hogy süket volt, mert nem is figyelt a hangokra. Baltazárt sem kerülte volna ki, ha az félre nem áll.

A labda nagy ívben repült a mélybe. Ott esett le valahol az út közepén, és a fehér hóban a papír teljesen eltűnt.

Baltazár megvárta, amíg egy autó elmege a ház előtt, aztán az úttestre ballagott. Felszedte a papírt, bontogatta, ott állt egy helyben, csak akkor kapott észbe, amikor egy másik autó rátűlkölt. Visszament a járdára, és úgy hámozta le egymásról a cetliket.

Aztán csak nézett felfelé Bogira, nem látszott rajta, hogy örül, inkább komor, bánatos volt a tekintete, már amennyire ezt összehúzott szemmel látni lehetett.

A szakállas nekidült a falnak, és ezután már csak a földet bámulta, illetve a havat. Akkor is úgy maradt, amikor a ház elé ért a szirénázó autó.

Két rendőr kiugrott a kocsiból, felnéztek a házra, de ügyet se vetettek a kihajoló kislányra. Vagy talán nem látták. A kapuk alól kiszaladt néhány ember, és pillanatokon belül kisebb tömeg verődött össze. Talán tüzre gondoltak, mert értetlenül vonogatták vállukat, néztek a rendőrök után, akik már a házban járhattak, talán a házfelügyelőnél. Igen. Ott lehetnek. Ott érdeklődnek.

Amikor meghallotta a bűgő lift hangját, tudta, az nem fog megállni, csak a harmadikon, aztán majd trappoló lábak dobogása hallatszik. Nekifeszülnek az ajtónak, betörik. És akkor ő...

Baltazár ott állt a tömegben. Egy kisfiú elengedte kezéből az összekötözött fenyőfát. Az az úttestre esett. Baltazár felemelte.

Kezében a fával a szakállas megint felnézett. Bogi tudta, ez az utolsó pillanat, hogy így látja. Arcvonásait nem tudta kivenni, de azt észrevette, hogy kezét szeméhez emeli, többször, egymás után.

A háta mögött dörömböltek, az ajtó reccsent. Talán Baltazár kiszámíthatta az időt, mert most megindult. Nem sietett. Kezét, hátra sem nézve, a magasba emelte, és úgy integetett, míg csak be nem fordult a sarkon.

Ott állt a rendőr bácsik előtt, kérdezték, de nem tudott válaszolni.

– Hagyd – mondta az egyik. – Úgy látszik, sokkot kapott. Mi van a szüleivel?

– Már értük mentek, keresik őket. Azonnal itt lesznek.

A rendőr az ablakhoz ment, becsukta.

Bogi örömeiben ráborult a kék kabátra, arcát belefúrta, úgy suttogetta: „Anyuci, anyuci! Hol van anyuci?”

MONDD MEG NEKEM, KISVERÉB...

A soha vissza nem térő napok után békés órák következtek. Néhány rendőr jött Szepiék szobájába és egy néni, akiről később kiderült, hogy pszichológus. Furcsának tűnt az egész.

Nem mertek kérdezősködni, ránézni is alig néztek rá, az egyik bácsi csokoládét hozott, és a konyhában teát főztek neki.

Szorította a forró bögrét, égette tenyerét, de nem tudta letenni. Úgy érezte, így bűnhődik egy kicsit, de igazából nem tudta, hogy mit követett el. „Nem szeretem az anyukámat. Ha elárulom Baltazárt, nem szeretem az anyukámat. Ha beszélek, egyáltalán nem szeretem.” Hangtalanul ismételte a mondatokat, és összerezett, amikor a pszichológus néni a földre ejtette a tollát.

A több napos homály után most tisztán világítottak a falak. A kinti hó fehéren tükröződött a szobában. Bogi nézte a látható háztetőket, és úgy érezte, mindenki szereti. Bármit kérne, teljesítenék. Csak azt nem értette, miért kell hihetetlen dolgoknak megtörténni, hogy végre észrevegyék az embert.

Ilyeneket kérdeztek tőle: „Hogy vagy? Akarsz valamit? Nem fáj semmi? Hozzunk ennivalót?” Mindenre a fejét rázta.

– Hagyni kell – mondta a néni. – Ez valamiféle görcs. Hogy nem tud beszélni. Vagy nem akar. Talán majd később... Sérüléseket okoznánk.

– De mégis? – kérdezte az egyik rendőr bácsi. Civil ruhában voltak, de Bogi tudta, hogy mindannyian a rendőrségről jöttek. Hivatalos, tiszteletreméltó szag áradt ruhájukból. – De mégis... – szólt megint a kérdezősködő. – Tudnunk kell mindent. Minél előbb...

– Ráér később is – mondta szigorúan a néni. – Nem szabad kockáztatnunk. Majd egyszer, önmagától... ha elmúlik ez a... Akkor majd beszélni fog.

A rendőr bácsik tehetetlenül bámulták egymást, és Bogi csodálkozott, hogy milyen tekintélye van ennek a néninek. Bármit mond, teljesítik, néha persze közbe akarnak szólni, érvelni, de az nem számít. Hallgatnak a néniére, s csak jegyzetelnek.

Mindenki őt figyelte, még a bútorok is. Bogi hosszú sóhajtást hallott a szekrény felől. A kályhán két keramit kocka sötétebb lett. Mint két szem, úgy nézett Bogira. Az asztal lábai meggörbültek. Hirtelen egy tacsókutyta állt ott, kicsit szomorúan, farkát csóválva.

– Hol vannak ilyen sokáig? Hiszen már régen elmentek értük...

Ezt az egyik bácsi mondta. Abban a fotelban ült, ahol Baltazár szokott. Bogi szinte látta Baltazár cipőinek ott maradt árnyékát a parketten, és volt az asztalon néhány összeszáradt szalámihéj, morzsák a kenyérből, teljes rendetlenség. Halvány porréteg ült a televízión, a szekrényfal polcain, és ahogy ez az egész kép, hogy ők itt ülnek, egymással szemben, hirtelen megszokottá vált, Bogi fellélegzett.

Most elmúlt a félelme, már minden olyan volt, mint régen. Kicsit megszokott, egyhangú. Tudta, nem fog történni sokáig semmi. Nem lesz több betörés, több meglepetés, legközelebb ő is jól meggondol mindent, mielőtt cselekszik. Ugyan, hol lehet most Baltazár?

Arra lett figyelmes, hogy mindenki őt nézi. És mosolyognak. De miért? Persze, nincs már a rossz érzés, gondolatok, ő sem olyan, mint eddig. Nem tudna sírni, hiába akarná.

– Jól vagy? – kérdezte a néni. – Nem akarsz enni valamit?

Csak a fejét rázta, és most nagyon akarta, hogy kérdezzenek még valamit. Túl kell esni ezeken a percekben, ő is tudja, hát akkor minnek halogatni.

Mindenki várakozásteljesen nézett rá. A néni előrehajolt, de töltőtollat visszacsattintotta. Az egyik bácsi érdeklődve figyelte a mennyezetet, pedig ott nem volt semmi. Az alacsony, kopasz bácsi lassú léptekkel le-fel járt. Az ablakhoz ment, végighúzta ujjait az üvegen, és a porréteget vizsgálgatta, egészen közel tartotta szeméhez, aztán az egészet nadrágjába dörzsölte.

– Én ide betörtem – mondta egészen váratlanul Bogi. Mindenki felkapta a fejét, és előrehajolva néztek rá. – Bemásztam a konyhaablakon, és itt maradtam... sokáig.

– Miért? – kérdezte a néni. – Képzeld el a szüleidet... Tudod te, mit csináltál?

– Nem lehetett elmenni – mondta ő, és érezte, egészen természetes a hangja. – Itt volt valaki, és nem engedett haza.

– Kicsoda? – Az egyik rendőr megállt előtte, hangja izgatott volt, szinte dadogott. – Kislány, mondj nekünk valamit... Mit akart, bántott az az ember?

– Nem bácsi volt – felelte Bogi. – Egyáltalán nem bácsi.

– Hanem?

– Hát... egy néni. Nagyon öregnek látszott. Itt lakott pár napig, aztán elment.

– És mit csináltak?

– Játszottunk. Csiki-csukit. Én nyertem... Házakat kerítettünk be. Sok papírt elhasználtunk.

– Nem értem – mondta a néni. – Milyen házakat?

– Ott vannak az asztalon – mutatta Bogi. – Nem tetszik ismerni?

– Hát... – A néni kezébe vette a papírt, és értetlenül bámult a firválásokra. – Hogy nézett ki az a néni? Szőke, barna volt? És a ruhája?

– Egyáltalán nem volt haja – mondta Bogi. – Teljesen kopasz volt. Csak parókát használt.

– Honnan tudod? – kérdezték tőle. – Levette? Milyen színű volt?

– Szőke. Olyan szép, göndör, egészen a válláig ért.

– Nem mondta, kicsoda?

– Hát... hogy ő ismerős itt... Volt kulcsa... Úgy jött be... Én meg utána. És nem engedett el.

– Te minek jöttél ide? – kérdezte a néni. – Hívott valaki?

Bogi mindent elmondott. A fényt az ablakban, a házmester nénit, lopózkodását, és hogy milyen nehezen jutott be. A nénit meg itt találta, éppen aludt.

– Ez egy kegyetlen vicc – szólalt meg egyikük. – Valaki valamiért bosszút akart állni, erre szembetalálkozik a gyerekekkel, eláll a tervétől. Megbénul. Időbe telik, amíg észhez tér. Te kislány – fordult Bogihoz –, nem mondta, miért megy el?

– Én még akkor aludtam – mondta Bogi.

– És ez a kabát?

– Ezt nekem vette. Hogy haza tudjak menni. Odakint hideg van... A kabátom az iskolában maradt.

– El kellene vinni az üzletkebe – mondta a bácsi. – Talán emlékeznek rá, ki vásárolta.

– Ugyan – felelte erre a néni. – Ezt a fazont mindenütt látni. Tele van velük a kirakat. És éppen karácsony előtt keressünk? Ugyan.

Nemsokára beléptek anyuék. Anyu, ahogy ránézett, azonnal sírni kezdett. De apunak is furcsa volt az arca. A küszöbön álltak, nem tudtak továbblépni, néztek rá, és anyucit támogatni kellett a rekamiéhoz, mert egyszerűen nem tudott előremenni, remegett a keze, és bármelyik pillanatban összeesik, ha nincs mellette valaki. Így, egymáshoz közel nagyon sajnálnivalónak hatottak. Bogi sose látta még őket ilyen együvé tartozónak. A pszichológus néni kijózanítóan, nyugodtan mondta nekik:

– Semmi baj. Ne féljenek. Nem gyereket akartak rabolni, annyi szent. Nyugodjanak meg. Csak véletlenül futottak össze. Ha hazajönnek a lakók, megtudhatjuk, hogy nincs-e haragosuk. Vagy ellenségük.

Bogi tudta, hogy Szepekről beszélnek. Zavartan állt, egyik lábáról a másikra nehezedve.

– Hogy tehetél ilyet? – kérdezte szemeit törölgetve anyu. Látszott, nagyon szeretné türtőztetni magát. Ránézett kislányára, magához szorította, úgy zokogott.

– Azt hittem, nem élem túl – mondta a rendőröknek apu. – Azt hittem, beleőrülök...

– Nyugodjanak meg, semmi baj nem történt – mondta a néni Bogi szüleinek. – Ez a kislány sajnos elcsavargott, ugye Bogi? De máskor gondold meg, mit teszel. Rosszabbul is járhattál volna.

Bogi csak bólogatni tudott, és most félelmetes lett minden.

– Kislányom, hogy tehetél ilyet? – ismételte anyu szipogva. – Csak úgy betörni máshová... Hát szabad ezt? Azt hittem, megzavarodom.

– Kedves anyuka – mondta a pszichológusnő – szedje össze magát, és menjenek haza. És egyelőre ne faggassa a kislányt. Később úgys beszélgetünk még.

A rendőröktől elköszöntek, mind a ketten megfogták a kezét, és hazaindultak. Az utcán alig járt ember, ismerőssel sem találkoztak.

Apuci kiszedte a fenyőfát a kádból. Ott állhatott már régen, összekötözve. Sok apró szomorú tülevél maradt a kád alján. Látta, anyuci keze még mindig mennyire remeg, amíg aggatják a szaloncukrokat. Bogi nézte a szikrázó csillagszórókat, a fenyőfadíszek selymes fényét. Ült hallgatagon. A gyertyák is színesek voltak, és ahogy égtek és lecsöpögtek, régi karácsonyok paraffinillatát hozták a szobába.

– Nem akarsz segíteni? – kérdezte apuci. Erőltetetten nevetett, és valahogy olyan szánalmasnak látszott, ahogy ott állt előtte.

„Miért van az, hogy most legszívesebben pofon ütne, amiért elcsavargtam... Helyette kedves hozzám, és ezért nagyon szeretem.” Érezte, apunak most nincs kedve fenyőfát díszíteni, csak azért foglalatoskodik, mert le akarja csillapítani magát, kicsit meg szeretne nyugodni. Holnap majd kitalál egy mesét, hogy ő nem csavargott el, csak közbejött valami... Talán elutazott. Ezt kell mindenkinek mondani. Majd ha Szepi apja megjön, azzal elintézik, megbeszéli a dolgot, és nincs többé titkos Baltazár, bezárt lakás, semmi.

Nem történhet meg az a bizonyos autókirándulás sem, amit ígért a bácsi.

Róla nem szabad beszélni, el kell felejteni. Még nem tudja, sikerül-e, de az mégis igaz, ha Baltazár bácsi lenne az apja, akkor nem hallana ilyeneket: „Fáradt vagyok, fiam... Nem érek rá... Még hogy Libegő!... Nem, egyedül nem engedlek a Libegőre... Az osztálytársaid mehetnek, az az ő dolguk, de te... még kísérővel se. Csak akkor vagyok nyugodt, ha én vigyázok rád... Itt ez a sok könyv... Mit

akarsz még? Milyen játékot?... Nem, kislányom, tudom, vasárnap van, de én meg fáradt vagyok... Egész héten érted gürcöltem.”

Titkos, felbontatlan csomagok álltak a karácsonyfa alatt, mindegyiken fenyőfaág. Kék, sárga szalaggal volt átkötve valamennyi, de Bogi hirtelen elálmosodott. Látta, hogy apu, anyu összehajolnak. Anyu megint sír – ránéznek – de anyu talán nem is azért szomorú, amiért ő eltűnt, hanem most akarja lesírni egész évi bánatát. Valamit kér apucitól, aki teljesíti. Hozzáhajol, anyuci boldog, és ő már egy ismeretlen kislány a fotelban, aki elaludt. Az ágyához viszik. Steppelt, rózsaszínű paplan borul rá. Jólesik a hűvössége. És most hullani kezd a hó. Az ő paplanára. Az ágy egy széles úton van, látja, amikor Baltazár beszáll kicsi fehér Trabantjába, integet. Visszajön, persze, ígéri, de nem rajta múlik. Tudja, otthon van apu, anyu, akik parancsolnak. Hogy miért van most mégis itt? Egyedül fekszik a hóesésben. A hópihék hullanak paplanára, arcára. Az ágát már teljesen betemette a hó.

Egy kisveréb tipeg arra. Ráugrik paplanára, aztán továbbrepül.

Apró veréblábnymait otthagyja a takarón. Ő szeretne felkelni, elindulni, ahol a távolban erdőt lát és egy apró sávú autónyomot.

A kisveréb megint visszajön. Ő kinyitja a szemét. Látja anyut, aput. Sírni szeretne... Szempillája újból lecsukódik. Megint a havas táj van előtte. A veréb ugrabugrál. Tele van lábnyomával a takaró. Vidám. Ugyan minek örül? Talán mert messze jár Baltazár... Senki sem éri utol. Szeretné megkérdezni: „Mondd meg, nekem, kisveréb...”

HA NEM LETT VOLNA BALTAZÁR.

Egyszer csak visszajött Baltazár. Karácsony másnapja volt. Bogi feküdt az ágyban, és nem nyitotta ki a szemét, mert nem akart beszélgetni anyuékkal. „Addig jó, amíg csukva a szemem – gondolta. – Nem kérdeznek semmit, nem néznek rám olyan furcsán, és nekem nem kell hazudoznom.”

Összeszorított szemhéjakkal feküdt, nem akart látni semmi világosságot. „Ha anyuciéknak megmondom Baltazárt, akkor elárultam. Igen, elárulom, rossz volt hozzám, gonosz, nem mondta meg az igazat, megérdemli. De miért nem akarom mégse, hogy baja essék? Miért nem akarom, hogy börtönbe kerüljön?”

Most azt hallotta, hogy apu így szól:

– Ez már egy döglött nap. Ugyan, miért tart két napig a karácsony? Az embert csak felidegesíti!

Bogi a húsvétokra gondolt'. Apu arról nem beszélt, pedig minden húsvét két napig tart, de ő sokkal jobban szereti a karácsonyt, mert csak karácsonykor van a fának igazi fenyőillata, amikor minden dís csillog rajta, és még senkinek sem jut eszébe, hogy szaloncukrot egyen.

És milyenek is a húsvétok? Kölniillatú az egész utca, még a gyerekek zsebe is. Színes, összetört tojánhéjak hevernek mindenütt, és még nem volt olyan húsvét, hogy őt igaziból meglócsolta volna valaki.

Bogi azonnal tudta, ezt a két ünnepet csak Baltazár miatt hasonlította össze. Mert akármilyen szörnyű két napja is volt, ez a karácsony mégis szebb, mint az eddigiek. Most történt valami rendkívüli, amire mindig emlékezni fog. Persze a karácsonyt akkor is jobban szeretné, ha nem találkozott volna Baltazárral. A húsvétoknak már nem tud úgy örülni. Az már csak az egészen kicsi gyerekeké, akik elhiszik, hogy vannak mesebeli nyuszik, és azok tarka cukortojásokat tojnak a fűcsomók tövébe, vagy csokoládét csempésznek az ablakok közé.

Most azt vette észre, hogy odakint furcsán nagy a csend. Mintha az előbb ajtó is csapódott volna, anyuék már régen nem jártak-keltek a szobában, amíg ő vágyakozva gondolt régen elhalványult rétekre, ahol mindig olyan vidáman nyargalt a szél, és nyári estéken kiskutyák ugatása hallatszott.

– Kicsoda maga? – hallotta most beszélni aput az előszobában. – És mit akar? Szóaljjon már meg, az istenért! Minek mutogatja az igazolványát? Vagy néma?

Anyuci ismerős köhögése hallatszott, de akihez beszéltek, az csak nem válaszolt.

– Hátha nem is minket keres – jegyezte meg anyu. – Ha nem tud beszélni, legalább írja le. Úgy áll itt, mint egy sóbálvány. Miért rémítgeti az embert?,

– Nyugodj meg – csitította apu. – Mi a fenétől félnél? Nem látod, hogy valami baja van? Úgy remeg, mint a nyárfalevél.

– Szóljunk a szomszédnak – mondta anyu. – Talán akkor tudunk tenni valamit...

Egy sírós, ismerős férfihang válaszolt:

– Ne menjen sehová, asszonyom. Én a kislányt keresem. Csak hát ez most nagyon lehetetlen kívánság, tudom. De cirkuszt nem kell csinálni. Nem kell felverni a házat! Minden papíromat odaadtam. Láthatja, nem azért jöttem, hogy meglójjak.

– Hanem? Mít beszél itt összevissza? És milyen kislányt keres? Mondja, mi van magával? És ez micsoda? Maga a börtönből jött? Te jó isten!

– Boginak hívják, akit keresek – dörmögte most már nyugodtabban a bácsi.

– Csillapodj, szívem! – csitította apu. – A végére járunk. Valami itt nem stimmel. Hacsak... Jóember, ha arra gondolok ... Nem, ez lehetetlen. De akkor én megölöm magát.

– Fel fogják menteni – mondta a férfi dühösen. – Hát nem elég, hogy itt vagyok? Mit akar még? Úgy tehet, ahogy jónak látja. Csak a kislányt szeretném látni.

Bogi hallgatta a hosszú csendet. Aztán megint megszólalt Baltazár.

– Nincs itthon a kislány? Valami baja történt? Te jó isten! De hát én nem bántottam.

Bogi ott állt dideregve az ajtó mögött a jól befűtött szobában. Már régen megismerte Baltazár hangját, de reménykedett, hátha mégsem ő. Minek jött volna vissza? Minden olyan zavaros, rettenetes, fél, mi történhet még ezután? De lehet, hogy így a jó? Biztos meggondolta magát Baltazár. Segíteni akar neki. Tudja, hogy nem árulta el, és nem akarja hazugságban tartani. Örökre megőrizni a titkot, az úgymint lehetetlen. Nem bírta volna ki sokáig, Szepinek biztosan elmondaná, aztán pedig már nem titok a titok.

– Na, jöjjön! – hallotta apu parancsoló hangját. – Mindjárt láthatja a kisasszonyt. Aki minket olyan szépen átejtett. A saját szüleit.

Ahogy beléptek, és apu meglátta Bogit, magához rántotta, mintha féltene, de aztán adott neki egy pofont.

– Te gyalázatos. Te hazug. Mi meg majdnem megőrültünk.

Bogi hirtelen anyu karjai között találta magát, aki cérnaszálgyenséggel ölelte át. Hogy remegett a keze! Aztán csak azt látta, hogy Baltazárnak esik, és az arcába karmol, püföli, ahol éri. Baltazár meg csak tűrte, még kicsit le is hajolt, hogy anyunak könnyebb legyen a dolga.

Anyu a falnak támaszkodott. Baltazár szeméből potyogott a könny, és ismeretlen hangon azt kérdezte:

– Jól vagy, kislány? – És most nem nevezte Boginak.

– Mi történt az én kislányommal? – kérdezte anyu, csak úgy, önmagától. Senkire sem nézett, senkitől sem várt feleletet. De Baltazár ezt mondta:

– Semmi, drága asszonyom, higgye el. De én akkor is egy rongy ember vagyok, egy szörnyeteg. Igaza van. Mindent vállalok.

A sok zavaros mondat közül Bogi egyszer csak azt hallotta ki, hogy apu így szól:

– Na, jöjjön, mondja el, amit csak nekem akar. Aztán, tudja, irány a rendőrség. Ne álmodozzon semmiféle szabadulásról. Itt nem csinál többé semmiféle trükköt.

Baltazár boldogan, hálásan nézett apura, anyura, és elmosolyodott. Bementek a másik szobába. Becsukták maguk mögött az ajtót, és ott maradtak, nagyon sokáig.

Egyszer apu kijött, borosüveget, két poharat vitt be, megkönnyebbülten nézett rájuk, anyunak intett, hogy most ne kérdezősködjön, és csak annyit mondott:

– Karácsony van, nem igaz? Hadd igyon ez a szerencsétlen. Ti pedig menjetek sétálni. Egy-kettő! Üljetek be egy moziba, vagy mit tudom én. Most már minden rendben lesz. Semmi baj. Megértetted?

Megfagyott hó ropogott a lábuk alatt.

– Szálljunk fel az ötösrre – mondta anyu. – Elmegyünk a végállomásig. Sétálunk egyet, ott, remélem, nem találkozunk ismerőssel. Aztán mire visszajövünk... Mondd, ki ez a szörnyű ember?

– Egy betörő – mondta Bogi fellélegezve, és egy kicsit örült. Baltazár visszajött, apuval mindent elintéznek, és az elmúlt napok zavarossága tisztázódik. Baltazárt már nagyon nagy baj nem érheti, és most határozottan érezte, hogy találkozik még vele.

Szerette volna megcsókolni anyut, megmondani neki, mennyire szereti, de nem mert ilyesmirel beszélni. Sétáltak a hegyi villák között, az alig letaposott hóban, szorította anyu kesztyűs kezét, ez volt minden.

Később aput egyedül találták odahaza. Ott ült az asztal előtt, Baltazár poharát még nem tüntette el, Bogi úgy vette észre, hogy amíg ők oda voltak, addig apuci kicsit búskomorságba esett. Egyáltalán nem vidáman ezt mondta:

– Bekísértem a pasast. Szinte megkönnyebbült. Sajnálom, hogy pont karácsonykor. De nem lehetett mit tenni. – Bogihoz fordult, szinte barátságtalanul: – Te pedig vedd le a cipőd! Nem látod, hogy már egész tócsát csináltál magad körül?

Amíg az előszobában levetette hócipőjét, a falnak támaszkodva hallgatózott. Sok mindent nem értett, de anyu fellélegezve kérdezősködött. Még ezt is mondta:

– Ez mind igaz? Micsoda rémes nők vannak! Ez meg miért volt olyan balek? Nem adtál neki valami ennivalót? Durván bántak vele?

– Nem – mondta apu –, hisz önként szánta rá magát. Pár hónapnál nem kaphat többet. A rendőrök direkt örültek. De mivel szédítette meg ezt a haszontalan gyereket, azt nem tudom. Miket össze nem hazudott! A kopasz nőről meg minden. A saját szüleinek.

– Mondd csak, Géza – kérdezte ekkor anyu –, mikor értél te rá valaha is foglalkozni vele? Mindent megadtál neki, az igaz. De elvitted egyszer is sétálni? Csak egyetlenegyszer... Játszottál, beszélgettél vele valaha is? Én kezdem érteni ezt az egészet. Hosszú ideig össze voltak zárva. Hát, kicsit megbarátkoztak. És most jobban ismeri egy idegen a lányodat, mint te, azt elhiheted.

– Na, hát még ennek is én vagyok az oka – emelte fel hangját apu. – Mintha te nem is az anyja lennél...

Ezt már nem lehetett tovább hallgatni. Bogi bement a szobájába. Nem tudta, miért, de iskolai köpenyét vette fel. Kezét zsebébe süllyesztette. Benne volt az összegyűrött zsebkendő és Baltazár autóhegyezője.

Nem maradt Baltazárból semmi más, csak ez a hegyező, és odakint a fogason ugyanúgy lógott a kék kabát, mint Szepeknél. Csak nem engedték, hogy felvegye.

– Hát te szépen felöltözködtél – nyitott a másik szobába apu. – Nem veszed le azonnal ezt a koszos vackot? Mi az, nincs más ruhád?

Boginak lefelé görbült a szája, kezét nem vette ki zsebéből, tenyerében szorította a hegyezőt.

Apu odalépett hozzá, erőszakkal kiráncigálta kezét, tenyerét szétfeszítette. Csak nézte a bakelit hegyezőt, először úgy tűnt, a földhöz vágja, de csak nagyot lélegzett.

– Ezt is tőle kaptad, ugye? Mondd, mi az istennel szédített meg az a pasas? – Megrázta Bogit. – Na, felelj, ha kérdezlek!

Bogi vízfüggönyön át látta apu arcát, szeretett volna odabújni hozzá, sírni egy jó nagyot, de most az megszólalt:

– Sajnálod, igaz? Én meg rossz vagyok, mi? Mert börtönbe vittem, ugye? Hát ott is a helye. Még ez is kevés büntetés azért, amit velünk csinált. Vagy nincs igazam?

– De – mondta Bogi szipogva.

– Hogy mik vannak! Megértem azt is, hogy a lányom még igazat is ad nekem. Köszönöm. Aztán nem akarsz véletlenül meglátogatni? Mi? Szegény, jólelkű barátod ott kuksolhat most valahol, és nézi a rácsot. Nem sokat lát a külvilágból, az biztos.

Bogi odabújt apu zakójához, és zokogott, átölelte a derekát. Apu le akarta fejteni a kezét, de ő erősen szorította.

– Te teljesen megkerültél – mondta. – Csak nem akarsz meglátogatni? Na jó. A fene egye meg, hát amint lehet, bemegyünk, viszünk neki valamit. Van még más kívánságod is?

Magasan volt apu arca, csak a kezét tudta megszorítani. Apu megzavarodva rántotta el a kezét, és hívta kifelé, a konyhába:

– Anyád már melegíti a levest. Gyerünk.

A tegnapi húslevest kanalzták. Bogi most érezte csak, hogy milyen finom. Békés, illatos pára szállt az ablak felé, és üvege gyorsan behomályosodott.

– Én ezt nem értem – mondta apu anyunak. – De egyáltalán, mikor van nekem arra időm, hogy megértsék valamit? – Aztán Bogi üres tányérjára nézett. – Szedjek még neked? – kérdezte tőle kicsit zavartan.